

Founded

A.D. 1791

MASSACHUSETTS
HISTORICAL
SOCIETY

Bigelow Fund
April 3, 1918

. Index

פִּקֵּד	visitavit.	Page 26
נִגַּשׁ	accessit. - - -	36
סָבַח	circuivit - -	40
יָשָׁב	Sedit - -	46
קָם	surrexit - -	52
מָצָא	invenit	60
גִּלָּה	revelavit.	66
ט ט		

descendere facit ' conversivum præteriti, ut וְיִשָּׁבֵט וְיִשָּׁבֵט
 sabo, וְיִשָּׁבֵט & dicam, וְיִשָּׁבֵט & dabis.

Brevi esse dum cogor, obscurior fio. Diffiteri enim nolo
 me in Affixis, 8 Donati paginas, intra totidem lineas
 contraxisse, uti & antea 13 ejus regulas, & canones de Ac-
 cent. in Nominibus, in 2. generales: Pariter & in Verbis
 egi. Et ni fallor, vix quidquam è re nostra apud eum aut
 alios, quod reperire poteram, omisi. Cuicunque verò fusiùs
 hac de materie legere cordi fuerit, unicè commendata habeat
 am̄ im̄n Poma Aurea, ab isto eruditissimo viro condita,
 è cujus 2. parte non pauca desumpsi, ut Epitomæ Buxtorf.
 primis Cantabrigiæ typis Hebr. excusæ, aliquid saltem, aut
 parentis aut filii gratiâ, quibus plurimum debetur à tota
 Judæorum Republica, ab omni conspectu ant Lingua S. Fan-
 tore rependatur.

FINIS.

masc. Imper. & in 2. fœm. sing. & 2. ac 3. masc. plur. futuri, omnium formarum & conjugationum. 2. Quædam defect. & quiesc. 2^a. in Kal & Niph. In præt. Kal & Niph. 3^a. fœm. sing. ut קָמָה מִלְּהֵל (quod per Milhel differt à Partic. præf. Milra קָמָה) & נִקְמָה נִסְבָּה (& sic 3. plur. קָמוּ סָבוּ (& sic נִקְמוּ נִסְבוּ intelligunt, differt à בָּנוּ ædificarunt) Par etiam ratio in fœm. sing. ac masc. plur. Imper. Kal & Niph. utriusque formæ, & in 1. pers. sing. fœm. & 2. ac 3. plur. masc. futuri. Defect. 2^a. etiam in prædict. personis præt. & fut. Hoph. sic accentuantur.

De loco accentuum in Adverb. Præpos. Conjunct. & Interject. sufficiant duæ generales regulæ Nominibus applicatæ. Ultima vocali longâ, accentus in eadem est; רַבָּה לֹלֵא בַעֲבוּר אִיָּהּ. Excip. חִלִּילָה אֲנִי פִנְסָה. Ultimâ verò brevi, in penultima, ut נָכַח לְמַעַן שָׁמַח &c. Excip. אֲחִי אֲשֶׁר לַעֲמֹת.

Affixa נִּיְנָה הוּמוּנֵה semper acunt penultimam. In Affixis.
At Affixa יְמַחֲזִיקֵם הוּמֵה semper ad ultimam tra-
hunt accentum. הֶ, locale & paragog. in penult, accen-
tuatur ut differat ab הֵ, fœmin. Ex. gr. לִילֵה הַמָּה
אַיִכְכָּה אֶרְצָה וְשׁוּעָתָה. Affix. ךְּ & ךְּ in alterutra habeant
accentum, ךְּ post ׀ (vel ׀ vel י vel : quiesc.) milhel
est, aliàs mîlra. ךְּ post ? accentum habet in penultima,
aliàs in ultima.

Haftenus de nativo loco accentuum, at ex illo re-
moveri contingunt varias ob caufas. Ex ult. ad penult.
1. Ob vicinitatem accentus in dictione fequente ^לל^ל
^אא^א vel ^קק^ק ^ננ^נ. 2. Vel ob accentum aliquem distinguen-
tem feu paufam, ut ^פפ^פ pro ^קק^ק. 3. Vel ob ^לל^ל ne par-
ticulam fut. praepositam. 4. Vel denique ob ^יי^י conver-
fivum futuri, ut ^יי^י *furrexit*. Sed à penult. ad ult.
descendere

- Excipiuntur* 1. quæ desinunt in ^ו post ^ו ut חילי, vel ut שבי. 2. Quæ terminantur in הוּ ut תהוּ.

11. Omnia nomina, quorum ultima vocalis est una è brevibus aut parvis, obtinent accentum in penultima, (& hinc sequitur omnia Dualia Milhel esse) בית ספר גער ענין שווא.

Excip. 1. quæ desinunt in הּ ut מראה (nisi fortè sequitur dictio monosyllaba aut Milhel) & huc reduci possunt, quæ à priore regula excipiebantur, quorum ^ו vel ^י quiesc. pro הּ : derivantur enim à quiesc. להּ. 2. Dissyllaba desinentia in-vel post Sheva, ut אחת שנים רבש. 3. Quæ terminantur in הּ, ut חרצב.

Participiis.
nomini-

Ad prædictas regulas referantur omnia Participia & Præs. & Præt. (quia more Adjectivorum flecti solent) & Pronomina, (quippe nomina vicaria, excip. modò à 1. אנהו, à 2. אחם אשך) & Infinit. Verborum omnium, cum crebrò nominafciunt, ut רעה מקחת נשה מהחפלה at de Præter. Fut. & Imper. aliter statuendum est.

Verbis.

Reg. 1. Omnes personæ Verborum, cujuscunque sunt conjug. formæ, aut generis, in הּ ת וּ הּ syllabis servilibus, desinentes, hoc est, 1 & 2. pers. sing. masc. & 1. plur. præter. & 2 ac 3. plur. scem, futuri, & plur. scem. Imper. accentum habent in penultima. Exempla quæras in paradi-gmate aut Grammatica.

11. In ultima accentuantur omnes aliæ terminationes aut personæ Verborum perfectorum & anomalorum utriusque numeri aut generis.

Excip. 1. in Hiph. pers. omnium Verborum quæcunque in penult. habent charact. conjug explicitè (vel implicitè in dag. & def. 2^a.) in eadem syllaba retinent accentum, uti videre est in 3. sing. scem. & 3. plur. Præt. & in sing. scem. & plur. masc.

DE Accentibus in Bibliis, variisque eorum affectionibus (sapientum iudicio plusquam hominem sonantibus) multi multa: Inter Judæos, R. D. Calonymos & Elias Levita: Inter nostros, Scoto-Britannus ille qui cap. 10. sibi videtur affectus, quicquid vel ipse Moses & Prophetæ in arcanis suorum accentuum calluerunt. Atque ut alios mittam, ipse Buxtorf. Sed ex istorum nullo constat, quando vox * milhel esset, & quando * milra, (nunquam enim apud Hebræos, Accentus Grammaticus locum habet in antepenultima.)

ⁱ Id est, Quando penultima acuenda foret, quando ultima,

Cum in sancta lingua, sicuti in Græca, pronuntiatio magis dependet à situ accentuum, quam vocalium quantitate, (syllaba enim quæ positione longa est, dagheffata, aut constans longâ vocali, sæpius corripitur in prolatione; ut, פְּקוּדִים פְּקָדָהּ מַפְקֵד) Regulis 4. de accentu tonico suprâ cap 5. addantur modò quæ consequuntur. Omnis dictio Grammatico accentu notatur, nisi quæ per Maccaph cum sequente conjungitur. Monosyllabas autem nihil moror, utrum enim ante vocalem ponitur accentus, an post illam, parùm ad sonum, etiam si ad syntaxim plùs fortè spectat, cum hæc solâ ratione distinguantur à se invicem Præter. & Part. Præs. Kal. quiesc ^{וְ} ut ^{וְ} & ^{וְ}.

Reg. I. Omnia nomina, quorum postrema vocalis est longa, habent accentum in ultima; unde & sequitur, omnia pluralia sic debere accentuari, ut תְּדַבֵּר וְקָם דָּבָר תְּדַבְּרוּ מַלְכוּת סָתָם מַלְכוּת אֲבִדוֹן יְהוָה

D. sede accentuum, In Nominibus

Ex-

- 16 Ellipsis verbi substantivi præsentis est perpetua.

Ut אֲחֵבֵי עֲשִׂיר רַבִּים. *Amici divitis (sunt) multi.*
 Hunc defectum plerumque compensant Pronomina,
 ut שׁוּעָתְךָ אֲנִי. *salus tua (sum) ego.*

FINIS.

NB. In capite de declinationibus leges pro
 מִקְדָּתָן מִקְדָּתָן in regimine.

tum, vel futurum ponitur pro præsenti, quo
Hebræi carent; *ut* יָשַׁר יִשְׂרָאֵל *tunc canebat*
Israël.

Infinitivus crebrò nominascit.

12

ut לָמַד לְכַנּוּחַ נֶקֶל *scire intelligenti facile est hoc*
est, scientia. Interdum etiam pro verbo finito
ponitur, præsertim in narrationibus & man-
datis, *ut* רָצוּהוּ הַחַיִּים *animalia currere, h. e. cur-*
rebant. זָכוֹר אֶת-הַשַּׁבָּת *meminisse Sabbati, b. e.*
memento.

Præfixa multoties redundant.

13

Hinc tot polysyndeta & varia particularum com-
positiones. Imò toti libri à superfluo vav incipiunt,
ut Exod. Lev. Jos. Jud. Sam. Reg. &c. *atque ab*
eodem omnes versus libelli Ruth, tantum 8. exceptis.
In specie suavis est pleonasmus præfixi Lamed,
post verba quædam intransitiva, ut לֵךְ-לְךָ *ito*
tibi.

Contra deficiunt aliquando.

14

ut וַיָּבֹא יְרוּשָׁלַיִם *& venit (in vel ad) Jerusalem.*
Hinc etiam pertinent Asyndeta, ut אָב אִם *pater (&)*
mater.

Adverbium negandi subauditur interdum.

15

E membrò præcedenti repetendum, ut Psal. 9. 9.
לֹא תִקֶּה עֲנִיִּים תִּקְוַת שְׁפַר פְּאוֹרִים (non) peribit
in æternum. Contrà post adverbia negandi ver-
bum pulchrè reticetur, *ut* מִי יִשְׁאָל בְּחָכְמָה וְיִשְׁאָל *in-*
quirit derisor sapientiam, & non? Scilicet inve-
nit eam.

II. FIGURATA.

- 8 Numeri singulares junguntur pluralibus : & contrà.

Numeros hic accipio, non Grammaticè, sed Arithmeticè, ut חמשה שנים quinque, חמשים שנה quinquaginta annus, h. e. anni.

- 9 Multis singularibus responder unum plurale.

אברהם ושרה ויקים ז' *Abraham & Sarafnes.*
*Interdum uni singulari colectivo, ut הוצאו מתו כל-
 mortui sunt totus grex.*

- 10 Etiam honoris causâ usurpatur pluralis pro singulari.

אברהם אדני *Abraham Domini ejus, b. e.*
*Dominus, Gen. 24. 9. Huc refertur אלהים quæ
 cum singulari construitur : Quod mysterio non prorsus
 caret.*

- 11 In re certò eventura sæpè ponitur præteritum pro futuro.

*Frequens id in Prophetis, quoniam apud Deum
 non est tempus, ut ילד ילד- לנו Puer natus est no-
 bis; pro nascetur. Contrà reperitur etiam Fu-
 turum pro Præterito, ut ויתן ממצרים חסע vitem
 transferes ex Egypto, pro transtulisti. In rebus
 autem contingentibus indifferenter, vel præteri-
 tum,*

Verbum nomini convenit etiam genere.

4

Non numero tantum & personam, ut in ceteris linguis; quia Hebræi sexum in verbis quoque discernunt ut אִמְרָה אָמַרָה dixit mulier. Itaque si discrepant, aliud commodè subintelligendum est, ut נָפֶשׁ אָ הִתְקַמְּרָה dixit congregatrix, scilicet אָ הִתְקַמְּרָה anima vel sapientia.

Verba intransitiva eleganter regunt nomen homogeneum.

5

Hoc est, ejusdem originis, & ab eadem radice derivatum; quod Emphasin auget: ut שִׂמְחָה שִׂמְחָה letatus est letitia.

Affectuum verba certas trahunt præpositiones.

6

Quas constructiones usu discernere, & ad Lexicon notare oportet, ut אֲחִירָיִךְ נָפְשִׁי אֶחָדָה adhesit anima mea post te, h. e. tibi. נִטַּחְתִּי עַל הָעִיר protexi super urbem. In Latino vox super ingratè redundat quæ tam elegans est in Hebræo.

Infinitivi Emphaticè cum proprio suo finito construuntur.

7

Præterito & futuro sæpius præponuntur, illisque significationem augent, ut מוֹת מוֹת תָּמוּת moriendo morieris, h. e. certissimè. Imperativis ferè post ponuntur, tunc continuationem notant, ut גִּילוּ גִילוּ exultate exultando, i. e. assidue.

SECT. IV.

De Syntaxi, è W. SCHICKARDO.

- I **C**onstructio Hebræa in plerisque congruit cum Latina vel Græca.

Ideò hac omnia tanquam nota præsupponens, non prolixus ero, sed obiter tantum, ubi nonnihil deflestant, indicabo.

I. SIMPLEX.

- 2 Substantivum cum substantivo parit Regimen.

Aliquando plura concatenantur, ut מַעֲשֵׂה בֵּית יְהוָה opus ministerii domus Domini Reperitur etiam Regimen pro Absoluto, ut מֵי הָאֲמָרִים aquæ amaræ.

- 3 Substantivum cum Adjectivo junctum semper præcedit.

Prorsus contra seriem Germanicam, ut בֶּן חָכָם filius sapiens, ein weiser Sohn. Quando autem Adjectivum præcedit, subintelligitur Verbum substantivum E S T vel S U N T, ut יְהוָה יָסַר רַבְרָא Rectum est verbum Domini. Quia Hebræi prædicato plerumque postponunt Subiectum, quod in proverbis & breviter dictis probe notandum.

Utrunque.

מֶרְצִי מֶרְצִי *Merces meretricia.*

In quibusdam non auctis geminatur secunda thematis
ut מִדְּבָרִים *meditatio*, לֵילִי *testum*, וְנָגִידִים *scortationes*.

Fœmininorum formæ plurimæ occurrunt, quæ à מ
incipiunt hic nulla masculina invenio ut & rara alibi
sunt. Ista hujus loci non sunt sed ad doctrinam de mo-
tione pertinent.

CAP. VIII.

De secundo genere formæ levis.

Acuta : מֶרְצִי *Dux* masculinum. Masculina cum
fœmininis concurrunt termina-
tione & declinatione. Sic מֶרְצִי
desiderium est fœmininum.

מֶרְצִי à מֶרְצִי inusit. *Omnipotens* nom. propr.
Dei.

מֶרְצִי *Mæstus.*מֶרְצִי *Potus.**Heemantica ex principio.*מֶרְצִי *Experimentum.**Ex fine.*מֶרְצִי *Visio.* מֶרְצִי

SECT.

Ex hoc genere varia contractio est

פיה Os pro פיה.

פיה Fletus, pro פיה & porro פיה. Sic פיה à פיה & inde פיה lamentum, ut פיה à פיה & פיה & פיה irrigatio. פיה & פיה sunt literæ facile liquescentes. Eiusdem formæ sunt פיה densitas, פיה pistillum.

פיה Morbus, videtur contractum esse ex inusitato פיה. Talis enim contractio nascitur ex protruso accentu.

Finalē mutatur quoque in ' & '.

פיה	Pauper.	}	Hæc sunt acuta.
פיה	Languor.		
פיה	Redemptio.		
פיה	Atramentum.		
פיה	Natatio.	}	Hæc penacuta.
פיה	Egualitas.		
פיה	Mansuetus.		
פיה	Tranquillus.		

Heemantica à principio.

פיה Congregatio, confluges.

פיה Pecus.

Heemantica à fine.

פיה Ico.

פיה Beneplacitum.

פיה Edificium.

פיה Similitudo.

פיה Excelsus.

פיה Depressio, afflictio.

CAP. VI.

*De formis nominum ordinis primi imperfectorum
polysyllaborum.*

DE primo genere formæ levis. Hæc omnia sunt planè ad perfectorum formam conformata. **רָשָׁע** peccatum est ad formam **נָרַד** *nardus*. **נִיא** contractum est ex **נִיא**. Unde porro **נִיא** & sine **נִיא** & **נִיא**.

In aliis formis nihil quoque peculiare, **רָשָׁע** contractè **רָשָׁע** *contemptus*, ut **נָרַד** in primo genere formarum gravium. Contracta **מִלֵּא** *impletio*. **חַטָּא** *peccatum*.

CAP. VII.

*De formis nominum ordinis secundi imperfectorum
polysyllaborum.*

Acuta integra	מָצָה	<i>Finis.</i>
	רָעָה	<i>Amicus.</i>
	יָרָה	<i>Pluvia serotina.</i>
	שָׁלָה	<i>Tranquillator.</i>
Acuta contracta	רָם	<i>Sanguis.</i>
ex integris acutis	בֶּן	<i>Filius.</i>
	נָה	<i>Lamentum.</i>
	רָלָה	<i>Elatio à רָלָה.</i>
Penacuta	בָּרָה	<i>Fletus.</i>

A fine ה ut אשׁה *Kατὰ μῆκος* sed est potius derivatum ab
אשׁ ignis.

חַמּוֹן	<i>Πυρροειδης.</i>
חַלּוֹן	<i>Fenestra.</i>
גִּרְוֹן	<i>Guttur per dilatationem.</i>
רְמוֹן	<i>Malus punica.</i>
מִבְּנוֹת	<i>Tabernaculum.</i>
בְּנוֹת	<i>Lapis cæsus.</i>
בְּרִית	<i>Smegma formæ נְפִרִית.</i>
מְנִלָּה	<i>Volumen.</i>
מִקְרָה	<i>Refrigeratio.</i>
מִשְׁמַח	<i>Desolatio. posset ad Piel referri.</i>
נִסְכָּה	<i>Causa מִן לֹעוֹ.</i>
תַּפְלָה	<i>Oratio.</i>
תַּהֲלָה	pro תַּהֲלָה vel תַּהֲלָה inquit Buxtorfius ex significatione hiphil <i>lux.</i>
מִכְסָּה	pro מִכְסָּה <i>summa numerata.</i>

Ex secundo genere formæ levis.

מִסָּה	<i>Tegumentum.</i>
מִשָּׁח	<i>Discursatio cum (-)</i>
מִנּוֹ	<i>Clypeus.</i>
מַעוֹז	<i>Robur.</i>
מִוְרָה	<i>Declivitas.</i>
מִוְרָךְ	<i>Mollities.</i>
מַעַל	<i>Elatio.</i>
מִוְסָב	<i>Ambitus.</i>

E forma gravi i. generis esto וילי vilis cum participio
coincidens תקומם adversarius. Fœmin. תוממור exaltatio,
תוממור erectio.

CAP. V.

De formis nominum, ordinis monosyllaborum
geminatorum.

De primo genere formæ levis. Pura

Primo acuta תל Tenuis.

תם Integer, succedaneum.

קו Nidus.

עו Robur.

חוס Fuscus.

Hinc fœminina. תמר Sol.

קרה Frigus.

מלה Dictio.

גרה Rumen.

סנה Tagurium.

תנה Titubatio cum * pro ה. מרה ama-
ritudo. Prov. 14. 10. pro
מרה.

Heemantica à principio. מ

מחם Integritas.

מכס Summa, numerus contractus.

מכסה pro מכסה idem Fœmin. ex priori
ut videtur.

מסב Circuitus.

תבל Confusio.

Appendix.

Orta ex precedentibus.

נפח Tractus à נפח quod exstat vel נפח inusitato.

Sic נחת quies.

נפח Destillatio, favus.

נפח Altitudo.

נפח Hospitium.

נפח Vilitas.

Heemantica ex principio.

מקום Locus מאור luminare Fœm. מאורה.

מצוד Rete Fœm. מצודה.

מרינה Província quasi à מרי.

נפח Fœminina.

נחת Quies.

נפחה Intermisio. R.

נפח Fœminina.

נפחה Intelligentia.

Heemantica ex fine.

נפח Superbia.

נפח Superbus.

נפח Exterior.

נפח Robustus.

Ex secundo formarum levium non occurrit ulla vox distincta, quia coincidit hujus generis vox cum voce primi generis sub Heemantica initiali habente (-).

CAP. IV.

De Formis nominum ordinis simplicium monosyllabarum.

De Primo genere formæ levis.

- Primò acuta, in (·) אֵל *Alienus.*
 פֶּחַ *Laqueus.*
 (·) גֵּר *Inquilinus.*
 רֵעַ & רֵיעַ *amicus, sodalis.*
 אֵיל *Planities, at אֵל & אֵיל potens;*
potentia.
 נֵר *Nervus.*
 אֹר *Lux & רֵעַ malitia.*
 אֹר *Ignis לִיחַ tabula.*

Secundò Penacuta, I. *Pro* נָא, *habetur* נָא & נָא & נָא
vallis.

- 2 בֵּית *Domus.*
 3 מוֹת *Mors.*
 שָׁוָא *pro* שָׁוָא *mendacium.*

Fœminina è superioribus masculinis deducta.

- חַ קֶמֶה *Seges.*
 צֶדֶה *Viaticum.*
 בִּיצֶה *Ovum.*
 בִּינֶה *Intelligentia.*
 ראשֶׁה *Primordium.*
 קוֹמֶה *Statura.*
 בּוֹשְׁמֶה *cum בּוֹשְׁמֶה epenthetico pudor.*
 דּוֹמֶה *Silentium.*

Appendix.

Incuntia à (-)

ערפל	Caligo.
2 זאָלף	Vespertilio.
3 סנפיר	Pinna piscis.
אבטיח	Pepo.
4 פחיניל	Toga.
5 ברזל	Bdellion.
עכבר	Mus.
אדון	Capsa, חֶשֶׁן primas.
ברזל	Ferrum.
אבנש	Balthems, פֶּרֶדס paradifus.
שרביש	Sceptrum.
חרגל	Scarabeus, פֶּרֶעש palex.
אשכנב	Aspis.

Incuntia à (·) aut (·) פתגם

חרבש	Verbum חֶרֶל R. mustarda.
גבעול	Falx messoria.
גבעול	Culmus.

Incuntia à (τ) br. סלעם

Bombyx, at רֶגֶן stimulus, cum
Merheg scribunt, quia vo-
lunt esse (τ) longum.

Trisyllaba.

חלמיש	Silex, אֶבֶן araneus.
פילגש	vel פֶּלֶש Concubina.

Pentagrammata.

אנרטל	Pelvis.
אדרכון	Drachma.
צפרדע	Rana.
אדנקו & אדנו	Parpura.
פתשון פרשון	Exemplar.
שעטנו	Heterogeneum.
אלנביש	Grando major.

Ex fine.

צוֹמָרוֹ *Collum*, שַׁבָּתוֹ *Sabbathum*,
 זִכְרוֹ *Memoriale*,
 יֶדֶן *Rubigo*,
 קִלְשׁוֹ *Tridens*.

In secundo genere formarum levium nulla reperitur nisi foemina eaque rarissima in sacris bibliis; frequentissima apud Rabbinos.

Geminata : Ex prima radicali :

אֲרִיִּים *Arctius*.
 יִדְיוֹ *Stilla*.
 כְּדָבָר *Ambitus*.

Ex secunda radicali :

Cum Heem. מִשְׁקָפָא *Scope*.

Ex tertia radicali :

בְּעָלִיל *Dominus*.
 שְׂכָלוֹ *Limax*.
 נֶאֱפָרָה *Adulterium*.
 חֲבַקּוּק *Habacuc, propheta nomen*.

Ex secunda & tertia :

אֲרִמְדָּם *Rufus*.
 חֲלֻקְלֻק *Lubricus*.
 יֶדְדֵּן *Subviridis*.
 הִבְהֵב *pro יְהִיב donum*.

Polygrammata : Tetragrammata : Dissyllaba :

Incunptia à (:) ו סִמְדוֹ *uva prima*.
 וְגַמְלָה *Grando major*.

פרש	Eques.
פחם	Carbo, ut <i>pruna</i> .
פון	Nom. propr. פֶּרְסִי Persia.
(-) מקל	Baculus.
מהר	Festinus.
שרר	Ministerium.
(?) צדיק	Justus.
עריץ	Violentus.
(י) רחוק	Catena.
(י) עמוד	Columna, חתול & חתול Rabb. felis.
רחים	Misericor.
חרץ	Sedulus.

Habentia (-) aut (-) in prima syllaba.

Finita in (-)	אגר	Agricola.
(-)	דבר	Sermo, אלם <i>mutus</i> .
	חרש	Surdus.
	מנו	Renuens.
	פסח	Claudus.
(?)	התית	Conferatio.
(י)	יסוד	Eruditio.
	ערום	Nudus.
	החול	Fascia, למור <i>doctus</i> .
	בעור	Terror.
	נדה	Adulteratio.
	ורוע	Sativum.

Habentia (-) aut (-)	סלם	Scala.
	אמן	Artifex, Cantic. 7. 1.
	סבול	Onus.

Heemantica ex principio.

פחדש	Sanctuarium.
תבלול	Suffusio, תאשור <i>bauxus</i> .

שֶׁלֶחַ	<i>Mensa</i>
רָעָבוֹן	<i>Fames</i> , פָּרוֹן <i>sagus</i> .
יִתְנוּ	<i>Praestantia</i> , חֶשְׁבוֹן <i>supputatio</i> .
פִּעְמוֹן	<i>Tintinnabulum</i> .
יְשִׁמוֹן	<i>Solitudo</i> .

De secundo genere formarum levium, quæ omnia
sunt Heemantica ex principio cum (-)

א	אֶכְזֵר	<i>Crudelis</i> .
	אֶשְׁמוֹ	<i>Pinguedo</i> .
	אֶחָק	<i>Peristylum</i> pro אֶחָק.
	מִמְחָק	<i>Dulcedo</i> , מְרַבֵּר <i>lectisternium</i> .
	מִעֲדוֹ	<i>Voluptas</i> , מִסָּח <i>evulsio</i> pro מִסָּח.
	מִלְאָךְ	<i>Angelus ligatus</i> , מַלְאָכָא <i>planeta</i> pro מַלְאָכָא
	מִיטָב	Pro מִיטָב <i>optimum</i> . Sic מִיטָב <i>rectitudo</i> .
	מוֹדֵעַ	<i>Notus</i> , & מִדַּע <i>scientia</i> à יָדַע <i>status</i> ; מוֹדֵעַ pro <i>disciplina</i> .
	מוֹדֵעַ	<i>Spurius</i> , מִפְתָּח <i>clavis</i> , מוֹדֵעַ pro מוֹדֵעַ <i>solemnitas</i> .
	מִשְׁכֵּל	<i>Doctrinale</i> .
	מִשְׁקוֹף	<i>Superliminare</i> , מְרַנֵּעַ <i>requies</i> , מִשְׁוֹר pro מִשְׁוֹר <i>serra</i> .
	מִנְעוּל	<i>Sera</i> , פֶּסְלוּס <i>nudatio</i> , מִבּוּל pro מִנְבּוּל <i>diluvium</i> , מִפּוּחַ pro מִנְפּוּחַ <i>fellis</i> .
ב	נִפְתָּל	<i>Lucta</i> .
ת	תִּחְמַס	<i>Hirundo</i> . תוֹשֵׁב pro תוֹשֵׁב <i>incola</i> .
	תִּשְׁבָּץ	<i>Opus ocellatum</i> , תִּרְבָּץ <i>æsophagus</i> Rab.
	תִּלְמִיד	<i>Discipulus</i> , תִּכְרִיד <i>stola</i> .
	תְּנִמּוּל	<i>Retributio</i> .
•	יִלְקוּט	<i>Pera</i> .

De primo genere formarum gravium.
Pura sive nuda.

Habentia (-) in prima Syllaba ;

Finita in (.) נִגְדָּה *Fur*.

ספר	<i>Liber, Litera,</i>	} Succedanea.
זרע	<i>Semen,</i>	
ישע	<i>Salus,</i>	
נער	<i>Puer,</i>	
נדר	pro נדר <i>nardus,</i>	
שכב	<i>Humerus,</i>	
קדש	<i>Sanctitas,</i>	
תאר	<i>Forma,</i>	
קשט	& קשט <i>veritas, firmitas.</i>	

Ex principio, quæ habent (.) aut (.) Heemantica.

התורה	pro התורה <i>fusio,</i>
אזרח	<i>Indigena,</i>
אצבע	<i>Digitus,</i>
אשכול	<i>Racemus</i> & אשכול <i>hesternus.</i>
מרבץ	<i>Stratum</i>
משפט	<i>Judicium</i> מכל <i>ritus à</i> כל
משען	<i>Baculus</i>
מחפז	<i>Planctus,</i> מחפז <i>inops</i> מחפז <i>ara.</i>
מזמור	<i>Psalms</i>
נמרוד	<i>Nimrod, nom-propr.</i>
תרדרת	<i>Abies</i>
תירוש	<i>Mustum à</i> ירש. Sic תירוש <i>puer lactens Rabb.</i>
יצד	<i>Oleum</i> Hæc forma frequens in nomini- bus propriis.

Ex fine.

לבנה	<i>Populus arbor</i> לבנה <i>lassus.</i>
שאנו	<i>Tranquillus,</i> שאנו <i>viridis.</i>
אלמן	<i>Viduus,</i>
קרדן	<i>Donum,</i>

nominis secundum ordines vocum & formas in singulis ordinibus distinguenda est.

Ordinis perfecti de primo genere formarum levium: Puta:

Primo acuta, Finita in ט. 1. דבר *verbum*, לבן *albus*.

שכר	Sicera,	} Succedanea.
כתב	Scriptura,	
מעט	Exiguum,	
זקן	Senex,	

2. אוצר *Thesaurus*,

אולם *Porticus*.

Finita in (") חבל *ν οιοσυμην*.

כהן *Sacerdos, praefectus*,

פאר *Gloria*,

דע *pro דע scientia*,

Finita in (?) קציר *Messis, messor*, משיח *unctus*,

דביר *Adyta, penetralia templi*,

שיג *pro נשיג apprehensio*.

אוכיל *Cibus*,

Finita in י קרוב *Propinquus*,

בכור *Primogenitus*,

צאים *pro צאים vestes sordidae Zach. 3. 3*

צאן *pro צאן pecus*,

אזוב *Hyssopus*,

קישור *Vapor, fumus*.

Finita in ו עצום *Fortis*,

גבול *Terminus*,

בול *pro בול proventus terrae*,

אכוס *Prasepe*.

Deinde Penacuta 1. בגד *vestis*, נפש *anima*.

נת גתה בו בזה	Anomala.	Adjectiva.
באר בארה	קטן קטנה	תמים תמימה
שאר שארה	קטן קטנה	בתיא בתיאה
כתף כחפה	תם תמה	גדול גדולה
עד ערה	במור בורה	טוב טובה
אפה אפה	Substantiva.	פקד פקודה
סחר סחרה	נביד נבירה	לבו לבנה
איש אשר	נביא נביאה	בו בנה
מלך מלכה	לביא לביאה	תם תם תמה
נער נערה	גדי גדיה	קל בלה
בנר בנרה	דור דורה	אכל אכלה
אפע אפעה	נאר נארה	זר זרה
כבש } כבשה	נוח נופה ין נופת	יפה יפה
כבש } כבשה	גבול גבולה	עור עורה ין עורה
שכר } שכרה	מורל מורלה	פוקר פוקרה ין פוקרה
שכר } שכרה	דג דגה	מלך מלכה ין מלכה
באש באשה	זר זרה	שני שניה ין שניה
אומ אומה	זר זרה	אדמי אדמיה ין אדמיה
retento כנור כנורה	זר זרה	
חמש חמשה	זר זרה	

Finis femineorum in ת is est ab illis quæ in ך desinunt
 sic יהדות *judæus* *judæa* ita אברהם *abrahæ* *abrahæ*.
 In ת multa femina quæ sunt derivata non per motio-
 nem facta. Sicut etiam multa in ת & ה, quæ sunt Hee-
 mantica cum litera servili in principio.

CAP. III.

De formis nominum è Grammaticæ nostræ Hebrææ.

Nomen est Categoriema cum casu exprimens alterum
 enuntiari extremum. Quinque ejus accidentia,
 Species, Figura, Numerus, Genus, Casus. Species
 nominis

Fæmininæ 6.

פוקרה פוקרה פוקרה

1. S. ננינור ננינור P. ננינור ננינור ita penultima י. יו.
item • in quo delitescit י... cum י. & in quo occultatur
Jod.

2. צנקות צנקות P. צנקת צנקת Geminum.

Sic נבלת facit נבלת.

שמלות שמלות P. שמלת שמלת à penatuto sex-punctato

שמל

שנות שנות P. שנה שנה

שנות שנות P. שנה שנה

3. ממלכות ממלכות P. ממלכה ממלכה Hæc vel n
Heemanticum habent à principio. Et huc pena-
cuta pertinent cum gemino • vel • אמחת להבת.
פנות פנות
מצריות מצריות P. מצרית מצרית
מלכיות מלכיות P. מלכות מלכות
אחיות אחיות P. אחות אחות

est Heemanticum
in fine.

Heteroclisia.

canistrum רור רורים

שור שורים

חיש חישים

בקר בקרים

פיות & פיות & פיות & פיות פיות
אח & תם sic אבות אבות אב אבי } תלני תלנים
שמח est contractum à שם עיר ערים & ערים
שמות P. יום ימים & ימות

CAP. II.

De Motione.

ADjectivum nomen est generis semper duplicis, quo
proprie enuntiatur axiomatis consequens. Rare
unius terminationis, ut אני אשר. Ut plurimum duarum,
quomodo etiam pleraque appellativa maxime in plurali
moventur, ut intabella.

Ad.

quæ gemina sunt. *Contractus* five *regens* קִטְפִי. Plur. ut וְנָרִים וְנָרִים. Cæterum *contractus* dualis pluralem imitatur. Nec hic de duali docebimus, quia in omni voce locum non habet.

Declinationes. Masculine sunt 13.

1. S. חֲסִיד חֲסִיד P. חֲסִידִים חֲסִידִים. Pura absolutum pluralem aliquando contrahunt ut a יְהוּדָה fit יְהוּדִים.

Deus 2. S. אֱלֹהִים אֱלֹהִים P. אֱלֹהִים אֱלֹהִים. Correptio in plurali crebra ut קְרוֹם אֶ קְרוֹמִים

Const. Abs. Const. Abs.

ordo 3. S. טוֹר טוֹר P. טוֹרִים טוֹרִים. Et hæc correptio frequens in plurali.

tenuis Hic nomina { 4. S. יוֹל יוֹל P. יוֹלִים יוֹלִים Pro Pathach
semper mono- aliquando est (·) ut פְּתִים &c.
aliena syllaba. { 5. S. זֶה זֶה P. זֶהִים זֶהִים
6. S. נֶה נֶה P. נֶהִים נֶהִים

Verbum 7. S. רֶנֶּר רֶנֶּר P. רֶנֶּרִים רֶנֶּרִים Hic est geminum (·) aut ..
ov & . Sic לֶכֶּב לֶכֶּב P. לֶכֶּבִּים לֶכֶּבִּים. Item . ante .. ut יָקוּ יָקוּ
sema P. יָקוּ יָקוּ In quibusdam constructis manet .. ultimum,
lutum ut יָקוּ יָקוּ

8. S. פּוֹקֵר פּוֹקֵר P. פּוֹקֵרִים פּוֹקֵרִים. Hæc declinatio est definitivum in (..) cui non præcedit . *liber*

perfidia S. בָּנִי בָנִי P. בָּנִים בָּנִים Sic סֵפֶר. Contr. שֵׁפֶר.

veritas S. מֶלֶךְ מֶלֶךְ P. מֶלֶכִּים מֶלֶכִּים Contr. חֶמֶל & נֶה.

vitalis S. עֵל עֵל P. עֵלִים עֵלִים Pro gemino - sub gutturali media - ut שַׁעַר . *porta* .

Definitia in ה & א contrahuntur descendente accentu ut *pluvius* *pluvius* in חֵלֶּל in חֵלֶּל In illis est pluraliter ut אֶ שְׂמִי .

tabula 10. S. קֶרֶשׁ קֶרֶשׁ P. קֶרֶשִׁים קֶרֶשִׁים. Contr. semper חֵלֶּל pro חֵלֶּל עֵנָה pro עֵנָה

oliva 11. S. זֵית זֵית P. זֵיתִים זֵיתִים

mox 12. S. מוֹת מוֹת P. מוֹתִים מוֹתִים

calamus 13. S. קָנֶה קָנֶה P. קָנִים קָנִים

CHRISTIANI SCHOTANI

APPENDIX

AD EPITOMEN

BUXTORFIANAM.

CAP. I.

De digestionem declinationum apud Hebræos.

Hebræi varias declinationum formas habent quas vulgò Grammatici discerptas variis locis artium suarum dissiparunt. Nam contractionem sive regimen à declinationibus sejuncturunt, cum sanè vel exco pateat contractionem casum esse. Verum quidem est quod non sit ejus rationis casus, cujus sunt casus nominum apud Græcos & Latinos & Arabas. Hi enim nomen rectum flectunt, cum apud Hebræos nomen regens hanc mutationem subeat. At casus tamen est, quia casus veram definitionem admittit, quod sit specialis terminatio nominis in rectione habens locum. Hic nomen substantivum tantum à nomine submutatione casus regitur, sed apud illos respectus obliquus in prædicatione varietatem casuum in nomine, ad quod respectus habetur progeneravit. Quem respectum Hebræi (ut Germani ferè) particulis exprimunt, quemadmodum in ipsa Epitome docetur. Numeri nominum apud Hebræos tres, Singularis, Dualis, Pluralis, quod ex ipsa Epitome perceptum est. Casus duo in quolibet numero, ut in singulari Casus *integer* sive *absolutus* הַשֵּׁלֵּם *labium contractus* sive *regens* הַמְּרֵם. In duali casus *absolutus* sive *integer* הַשֵּׁלֵּם *labia* הַמְּרֵם *quæ*

6 Anima mea Dominum *expectat*, magis-quam custodia matutina, custodia *inquam* matutina.

7 Expectationem habeat Israel in *Domino*, quia apud *Dominum* est benignitas, & plurimum apud-eum redemptionis.

8 Et-ipse redimet Israelem ab-omnibus iniquitatibus ejus.

FINIS.

7 Dominus servabit-te ab omni malo, conservabit animam-tuam.

8 Dominus custodiet egressum-tuum & reditum-tuum, ab-hoc tempore usque in-seculum.

PSAL. CXXX.

1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִצְעַמְקִים קְרָאתֶךָ יְהוָה:

2 אֲרֵץ שְׂמֵעָה בְקוֹלִי תִהְיֶה אֲנִי קָשִׁיחַ לְקוֹל תְּחִנּוֹתַי:

3 אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמְרֶנָּה אֲרֵץ מִי יִעֲמֹד:

4 בִּי־עֲמֹד בְּסִלְיָהָ לְמַעַן תִּזְדַּא:

5 קִנֵּיתִי יְהוָה קִוֵּיתָה נַפְשִׁי וְלִרְבִּדּוֹ חֲזַלְתִּי:

6 נַפְשִׁי לְאֲרֶץ מִשְׁמְרִים לְבָקֶר שְׂמֵרִים לְבָקֶר:

7 יְחַל יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה בִּי־עַם־יְהוָה בְּחֶסֶד וּבְרַבֻּחַ עֲמֹ מִדּוֹת:

8 יְהוָה יִפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל כָּכָל עֲוֹנוֹתָיו:

1 Canticum graduum. Ex profunditatibus inclama-
vi te Domine, dicens.

2 Domine, ausculata voci meæ: sint aures-tuæ inten-
tæ ad.vocem deprecationum-meærum.

3 Si iniquitates observaveris Jah, Domine quis possit
consistere?

4 Sed apud-te est condonatio, ut reverenter solaris.

5 Expectavi Dominum, expectavit eum anima-mea:
etiam in Verbo ejus expectationem habeo.

6 Anima

1 Laudate *Dominum* omnes gentes, laudate eum omnes nationes.

2 Nam invaluit erga nos benignitas-ejus, & veritas *Domini* manet in seculum. Halleluja.

PSAL. CXXI.

1 יָשִׁיר לַמַּעְלוֹת אֶשְׁחָ עֵינֵי אֶל-הַרְדִּים מֵאֵן יְבוֹא עָרִי:

2 עֹדִי סַעֲם יְהוָה עוֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

3 אֶל-יָתֵן לְמוֹשֵׁה רִגְלֶה אֶל-יְנוֹם שְׁמֶרָה:

4 הַנֶּה לֹא-יְנוֹם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל:

5 יְהוָה שְׁמֶרָה יְהוָה צִלָּהּ עַל-יָד יְמִינָהּ:

6 יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא-יַכְכָּה וְיָרֵחַ בַּלֵּילָהּ:

7 יְהוָה יִשְׁמְרֶה מִכָּל-דָּע יִשְׁמַר אֶת-נַפְשָׁהּ:

8 יְהוָה יִשְׁמַר-צִאתָהּ וּבֹאָהּ מִעַתָּה וְעַד-עוֹלָם:

1 Canticum graduum. Attollámne oculos meos ad montes istos? unde veniet auxilium meum?

2 Auxilium meum est à *Domino*, qui fecit cœlos & terram.

3 Non permittet dimoveri pedem-tuum: non dormitabit custos-tuus.

4 Ecce non dormitat neque dormit custos Israelis.

5 *Dominus* erit custos-tuus, *Dominus* umbra-tua, ad manum dexteram tuam.

6 Interdiu sol non percutiet-te, aut luna noctu.

4 וְשִׁבְעָה יְהוָה בְּיָמָיו יָשָׁב אֶת־מִסְכָּן עַל־דִּבְרֵי מַלְאָכָיו
זָרָק :

5 אֲרֵנִי עַל־יְמִינֶךָ מִחֵץ בְּיָמַי אֲנִי מַלְאָכִים :

6 יָרָן בְּיָמַי מַלְאָ נְהוּרֵי מִחֵץ רֹאשׁ עַל־אֶזְרָךְ רַחֵם :

7 מִטַּל בְּרֶחַץ יִשְׁתַּח עַל־צִוְּיֶיךָ רַחֵם :

1 Davidis Psalmus. Dixit Dominus Domino meo ;
sede ad dexteram-meam , donec posuero inimicos-tuos
scabellum pedum-tuorum.

2 Sceptrum potentiz-tuz emittet Dominus ex-Tzi-
one, dicens : Dominare in-medio inimicorum tuo-
rum.

3 Populus-tuus oblationes-voluntariæ eruat die copi-
arum-tuarum , in-decoris-locis sanctitatis , ex utero
auroræ tibi erit ros juventutis-tuz.

4 Juravit Dominus & non pœnitebit eum dicens : Tu
es sacerdos in seculum secundum ordinem Melchi-
zedek.

5 Dominus ad-dexteram tuam, franget die iræ suæ
reges :

6 Judicium-exercebit in-gentibus , replebit omnia
corporibus, franget caput in-regione ampla :

7 De-torrente in-via bibet , idcirco attollet ca-
put.

PSAL. CXVII.

1 הַלְלוּ אֱלֹהִים כִּלְיֹתֵיכֶם לַיהוָה כִּלְיֹתֵיכֶם פְּלִיטֵיכֶם :

2 כִּי יָבֹר עָלֵינוּ יְהוָה וְהִסֵּחַ נַפְשֵׁנוּ מִלְּמוֹת הַלְלוּהוּ :

I Laudate

6 יִרְדּוּ עַמִּים אֱלֹהִים יִרְדּוּ עַמִּים כָּל־:

7 אֶרֶץ נַחֲנֶה יְבֹלֶה יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ:

8 יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים וְיִרְאוּ אוֹתוֹ בְּלֹא-אִסֵּי-אָרֶץ:

1 Magistro symphonie fidium, Psalmus & canticum.

2 Deus gratiam-faciat-nobis &-benedicat nobis, lucere-faciat-vultum suum erga-nos, Sela.

3 Ut-agnoscamus in terra viam-tuam, in omnibus gentibus salutem-tuam.

4 Celebrent-te populi Deus, celebrent-te populi omnes.

5 Latentur & cantent nationes, quod judicas populos rectè, & nationes in terra deducis, Sela.

6 Celebrent-te populi, Deus, celebrent-te populi omnes.

7 Terra det proventum-suum, benedicat-nobis Deus, Deus noster.

8 Benedicat-nobis Deus, &-revereantur-cum omnes fines terræ,

PSAL. CX.

1 לְדָוִד מִזְמוֹר גָּאֹם יִהְיֶה לְאֹדֵי טֵב לִימִינִי עֲרֵא-אֲשִׁירָא אֲבִיךָ

הַנֶּם לְדָוִד:

2 מִטָּה עֹף יִשְׁלַח יְחִוָּה תַצִּיחַ דָּרָה בְּקֶרֶב אֲבִיךָ:

3 עֲמֹת נִדְבֹרָה בְּיָוֶם חֵלְקָהּ בְּהִרְדֵּי-קֶרֶשׁ מִדָּחִם מִשְׁתַּח לָהּ טַל

עֲלֵהָ:

I

4 יִשְׁמַח

tua, convertebatur humor-meus in siccitates æstivas:
Sela.

5 Peccatum-meum notum-faciam tibi, & iniquitatem-
meam non tegam: Confitebor defectiones meas *Domino*,
& tu sustulisti iniquitatem (id est, poenam) peccati-mei;
Sela.

6 Propter hoc oraturus est ad-te omnis pius, quo
tempore *mala* obveniunt: & in inundatione aquarum-
multarum ad-eum non pertingent.

7 Tu latibulum es mihi, ab angustia custodies me:
cantonibus liberationis circumdabis-me, Sela.

8 Erudiam te & docebo te, quâ viâ ambulaturus sis,
consulam tibi *nutu* oculi mei.

9 Ne estote ut-equus, ut mulus sine intelligentia,
cujus-os freno & habenâ constringendum est, ne appro-
pinquet ad te.

10 Multi sunt dolores improbo, qui autem-confidit
in *Domino*, benignitas circumdabit-eum.

11 Letamini in *Domino* & exultate iusti, & cantate
omnes recti animo.

PSAL. LXVII.

1 לְמִנְצָה בְּגִיטָרָה מִמֶּלֶךְ שִׁיר:

2 אֱלֹהִים יִהְיֶה וְיִבְרַכְנוּ יְאֵר פָּנָיו אֲתָנוּ סֶלָה:

3 לְרַעֲיוֹת בְּאֶרֶץ רִדְקָה בְּכָל-גּוֹיִם יְשׁוּעָתָךְ:

4 יִדְוֶה עַמִּים אֱלֹהִים יִדְוֶה עַמִּים בָּלֵם:

5 יִסְמְחוּ וְיִדְּבֹנוּ לְאֶפְסִים כִּי-תִשְׁמַט עַמִּים מִיֶּד וְלֹא-יִשָּׁר בְּאֶרֶץ תַּחֲמוֹת

סֶלָה:

6 יִדְוֶה

6 Tantummodò bonitas &-benignitas prosequuntur-me omnibus diebus vitæ-mæ: &-quietus-ero in-domo Domini, in-longinqua usque tempora.

PSAL. XXXII.

- 1 לְדֹר מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע בְּסִי חַטָּאתִי:
- 2 אֲשֶׁר־אָדָם לֹא יִחְשֹׁב יִהְיֶה לוֹ עֵץ וְאֵין בְּרוּחוֹ רִמְיָה:
- 3 כִּי הִחְדַּשְׁתִּי בְּלוֹ עֲצָמִי בְּשִׂמְנֵי בֶרֶךְ־הוֹם:
- 4 כִּי יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבֵּר עָלַי יְיָ נִהַפָּה לִשְׁרִי בְּחַדְבוֹנִי קִיץ סִלָּה:
- 5 חַטָּאתִי אֲדִינֶנָּה וְעוֹנִי לֹא־כִסִּיתִי אִמְרֹתִי אֲדַרְחַ עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה וְאֶתֶּר־יִשְׁמְרָת עֵץ חַטָּאתִי סִלָּה:
- 6 עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל בְּלִחְסֵי אֱלֹהִים לַעֲרַת מִצָּא נָק לִשְׁטֵף מִיָּם רַבִּים אֱלֹהִי לֹא יִנְעֹד:
- 7 אֶתֶּר סִתֵּר לִי מִצָּר תִּצְרֵנִי רַנֵּן פִּלַּט תְּסֻבְּכֵנִי סִלָּה:
- 8 אֲשַׁבֵּלֶנּוּ יְאוֹדֶה בְּדִרְדְּרוֹ תִּלָּךְ אִמְעִדָה עָלֶיךָ עֵינַי:
- 9 אֶל־תִּהְיֶה בְּסוֹם בְּפִדְּךָ אֵין רַבִּין בְּמַתְנֵי־רַסוֹ עֲדִין לְבָלוֹם בַּל קָרוֹב אֱלֹהִים:
- 10 רַבִּירָה מִבְּאֵנִים לִרְשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה הֶסֶר יִסְכְּבֵנוּ:
- 11 שְׂמַחָה בִּיהוָה וְגִילוֹ צְרִיקִים יוֹהֲרִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל־לֵב:

1 Davidis carmen didascalicum. Beatus *cujus* sublata est defectio, *cujus* rectum est peccatum.

2 Beatus homo, cui non imputat Dominus iniquitatem, &-in-ejus-spiritu non est dolus.

3 Quum silerem, inveterascebant ossa mea: etiam in-rugitu-meo, toro die.

4 Nam interdiu & noctu gravis-erat super-me manus

tua,

4 In-cujus oculis contemnitur improbus, reverentes autem Domini honorat : qui jurat ad damnum suum, nec mutat illud.

5 Qui pecuniam-suam non exponit fœnore, & munus contra innocentem non accipit : qui facit ista, non dimovebitur in-seculum.

PSAL. XXIII.

1 מְזֻמָּד לְדֹר יְהוָה רָעִי לֹא אֶחָסֵד :

2 בְּנִאוֹת דָּשָׁא יִרְבִּיצֵנִי עַל-כִּי מְנוּחָה יִהְיֶה לִּי :

3 נַפְשִׁי יִשְׁבֹּב יִנְחֵנִי בְּמַעְגַּל־צֶדֶק לִמְעַן שְׁמוֹ :

4 נָם בִּי-אֱלֹה בָּנִיא צִלְמֹר לֹא-אֶדְא רַע בִּי-אַתָּה עֲמֹדִי שְׁבִטָה

וּמִשְׁעֲנִיתִךָ חֶמֶךְ יִנְחֵנִי :

5 תַּעֲרֹד לִפְנֵי שְׁלֹחַ נֹגֵד צִרִי רֶשֶׁת בְּשֵׁמוֹ רָאִשִׁי כֹסִי דְרוֹר :

6 אֵךְ יְתֹב וַחֲסֵד יִרְפֵּנִי בַלְיָמִי חַיִּי וְשִׁבְתִּי בְּבֵית-יְהוָה לְאֹרֶךְ

יָמַי :

1 Psalmus Davidis. Dominus pastor meus est, non-potero egere.

2 In-caulis herbidis facit-recubare-me, secundum aquas lenes deducit-me.

3 Animam meam quietam efficit, ducit-me per orbitas justitiæ propter nomen-suum.

4 Etiam si ambulare per-vallem umbræ-lethalis, non timerem malum, quia tu mecum es : virga-tua & pedum-tuum, ipsa consolantur-me.

5 Instruis coram-me mensam è regione hostium meorum : perungis unguento caput meum, poculum-mecum est exuberans.

6 Tantum.

5 *Eos* qui dicunt : Linguam-nostram potenter-exerce-
bimus, labia-nostra penes-nos *sunt* : quis est dominus-
noster ?

6 A vastatione pauperum, ab-exclamatione egenorum
jam exsurgam, inquit *Dominus* : locabo in-salute *illum*,
in quem sufflavit (*hostis.*)

7 Dicta *Domini* dicta pura *sunt*, (*ut*) argentum purga-
tum in-catino terræ, defæcatum septies.

8 Tu *Domine* servato-cos, custodito-quemque à gene-
ratione ista in-seculum.

9 Nam circumquaque improbi obambulant, quum
extollitur vilitas inter filios hominum.

PSAL. XV.

1 מִי־יִגֹּדֵר בְּאֵהֱלָהּ מִי־יִשָּׁן בְּהָר קִדְשָׁהּ :
2 הֶחֱלָה חַמִּים וּפְעָלָה צָדִיק וְרַב־חַסֵּד בְּלִבָּבוֹ :
3 לֹא־דָגַל עַל־לִשְׁנוֹ לֹא־עָשָׂה לְרַעְיוֹ בְּעוֹר וְהִדְפָּה לֹא־נָשָׂא עַל־קַרְבּוֹ :
4 גִּבּוֹר בְּעֵינָיו נִמְאָם וְאֶת־יְרֵאָיו יְחִיָּה יִכְבֵּד נִשְׁבַּע לְהַרְעֹ וְלֹא יִמָּר :
5 פָּסָפוּ לֹא־נָתַן בְּנִשְׁתָּהּ וְיִשְׁחַר עַל־נַפְשׁוֹ לֹא לָקַח עֲשֵׂה־אֱלֹהִים לֹא יִמָּט
לְעוֹלָם :

1 Pfalmus Davidis, *Domine* quis commemoraturus est
in-tentorio-tuo ? quis habitaturus in-monte sancto-
tuo ?

2 Ambulans integrè & exercens justitiam, ac loquens
veritatem ex-animo-suo.

3 Qui non obrectas linguâ suâ, non afficit prox-
imum suum malo : & opprobrium non infert in propin-
quum-suum :

4 In-

7 Dominari-fecisti-eum in-opera manuum-tuarum : omnia posuisti sub pedibus ejus.

8 Greges & armenta quotquot-sunt : &-etiam bestias agrorum.

9 Aves cœlorum &-pisces maris ; (omne) permeans semitas marium.

10 O Domine domine-noster, quàm magnificum est nomen tuum in-universa terra !

PSAL. XII.

1 לְמִנְצָה עַל־הַשָּׁמַיִת מִזְמוֹר לְדָוִד :

2 הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְדַּח חֲסִיד כִּי־פָסוּ אֲמוֹנִים מִבְּנֵי אָדָם :

3 שׁוּא יִרְבֹּה אִישׁ אֶת־דַּעְתּוֹ שֶׁפִּתְּ חִלְקוֹת בָּלֶב וּלֵב יִדְבָּרוּ :

4 יִמְדַּח יְהוָה כֹּל־שִׁפְתָּי חִלְקוֹהָ לִשׁוֹן מִדְבָּרָתָּ בְּדוֹלֹת :

5 אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁוֹנָם נִבְבִּיר שִׁפְתֵינוּ אֶתְנוּ מִי אֲדֹנָי לָנוּ :

6 מִשֹּׁר עֲנוּיִם מֵאֲנָקָה אֲבִיוֹנִים עֲתֵרָה אָקוּם יְהוָה אֱשִׁירָה

בִּישַׁע יִפְתִּי לוֹ :

7 אֲמַרְוּהָ יְהוָה אֲמַרְוּהָ כְּחִזְיוֹת בְּסֶף צְרוּף בַּעֲלִילָה לְאֶרֶץ מִצְרָיִם

שֶׁבַעֲתִים :

8 אֶתְחַיֵּהוּהָ תִשְׁמְרֵם תִּצְרֹנוּ מִדְּהָרוֹר נוֹ לְעוֹלָם :

9 סָבִיב רָשָׁעִים יִתְהַלְכוּ בָרֶם אֵלֹת לִבָּם אָדָם :

1 Magistro symphonix, ad octavam; Psalmus Davidis.

2 Da-salutem Domine, nam defuit beneficus : nam defecerunt veraces ex-filiis hominum.

3 Vanum loquuntur alter cum altero, labio blanditiarum : corde &-corde (id est, duplici corde) loquuntur.

4 Exscindet Dominus omnia labia blanda, linguam eloquentem grandia.

PSAL. VIII.

- 1 לִמְנַצֵּחַ עַל־הַנְּתִיר מוֹמֹד לְדָוִד :
- 2 יְהוָה אֲדִינֵנוּ מִה־אֲדִיר שְׁמֹךְ בְּכָל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּנָּה הַיָּם עַל־הַשָּׁמַיִם :
- 3 מִפִּי עוֹלָלִים וַיִּזְנְקוּ יִשְׂרָאֵל עַל לִמְעַן צִוְּיָהּ לְהַשְׁבִּית אֹיְבֵיהֶם וּמִתְנַקֵּם :
- 4 כִּי־אֲרָאָה שְׁמֹךְ מַעֲשֶׂהְךָ אֲצַעְעוּתִיךָ יְרַח וְכֹכָבִים אֲשֶׁר בִּנְנִיתָהּ :
- 5 מִה אֲנוֹשׁ כִּי־תִזְכְּרֵנוּ וּבְאָרֶם בִּי תִפְקְדֵנוּ :
- 6 וְתַהַפְּרֵהוּ מֵעַט מֵאֱלֹהִים וּבְכֹד וְהָרָר תַּעֲטֶרְהוּ :
- 7 תִּמְשִׁילֵהוּ בַּמַּעֲשֵׂי יְרֵךְ כָּל־שֵׁתָה תַחַת־דְּוָלָיו :
- 8 צִוְּיָהּ וְאֱלֹהִים כָּלֵם וְנָם בַּחֲמוֹת שָׂרֵי :
- 9 צַפּוֹר שָׁמַיִם וְרַגְלֵי הָיִם עֹבֵר אֲדָחוּת יָמִים :
- 10 יְהוָה אֲדִינֵנוּ מִה־אֲדִיר שְׁמֹךְ בְּכָל־הָאָרֶץ :

I Praefecto musico ad Githæa (*instrumenta*) Psalmus Davidis.

2 O Domine domine-noster, quàm magnificum est nomen tuum in tota terra : qui ponis decus-tuum supra cœlos.

3 Ab ore infantium & lactentium fundasti robur, propter hostes-tuos : ad cessare faciendum hostem & ulciscentem.

4 Quum respicio cœlos-tuos, opus digitorum-tuorum : lunam & -stellas quas disposuisti.

5 Quid est mortalis, ut memor sis ejus ? aut filius hominis, ut visites-eum ?

6 Fecisti eum-minorem paulisper angelis : gloria & -decore coronasti-eum.

7 Dominari-

7 יָנַעְתִּי בְּאַנְחָתִי אֶשְׁחָה בְּכָל-לַיְלָה מִטְּתִי בְּרִמְקֹתַי עֲרֹשִׁי אֶמְקָרָה׃

8 עֲשֹׂשְׂרָה מִנְעָם עֵינַי עֲחָקָה בְּבֶל-צֹרְרָי׃

9 סוּרוּ מִמֶּנִּי בִלְעָלִי אֲנִי בִּי-שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי׃

10 שָׁמַע יְהוָה תְּחִנָּתִי יְהוָה תַּפְלִתִּי יָקָח׃

11 יָבֹשׁ וַיִּבְהַלּוּ מֵאֵר בֶּל-אֹיְבֵי יֹשְׁבוּ יִבְשׁוּ דָנֵע׃

1 Praefecto-musico in-fidibus, ad octavam: Psalmus Davidis.

2 Domine ne in-ira-tua reprehendas-me, neque in-astuante-ira-tua castiges-me.

3 Gratiam-fac-mihi Domine, quia languidus sum: sana-me Domine, quia conturbata sunt ossa-mea.

4 Et-anima-mea conturbata est valdè: Tu-ergo Domine quosque?

5 Revertere Domine, eripe animam-meam: serva-me propter benignitatem-tuam.

6 Nam non est in-morte recordatio-tui: in-sepulchro quis celebrabit te?

7 Defessus sum in gemitu meo, natate-facio totam noctem lectum-meum: lachrymis-meis spondam meam liquefacio.

8 Contabescit prae-indignatione oculus-meus: confenescit propter-omnes hostes meos.

9 Recedite à-me omnes operarii iniquitatis: nam audit Dominus vocem fletus-mei.

10 Audit Dominus deprecationem meam: Dominus-orationem-meam suscipit.

11 Erubeseant & conturbentur valdè omnes inimici-mei: revertantur, erubescant momento.

eorum consoribus suis obmutescit, neque aperit os suum.

8 Ab angustia & à judicio tollitur : at generationem ejus quis enarrabit ? excinditur ex terra viventium, ex defectione populi mei plaga est ipsi.

9 Et exposuit cum improbis sepulchrum ejus, & cum divite mortem ejus, eo quod non fecit injuriam, neque fuit dolus in ore ipsius.

10 At Dominus volens conterere ipsum, morbo affecit eum, cum exposuerit se in reatum anima ejus : Videbit tamen semen, prolongabit dies, & beneplacitum Domini per manus ejus prosperabitur.

11 Propter laborem animæ suæ videbit semen, & satiabitur : cognitione sui justificabit justus servus meus multos, & iniquitates ipsorum ipse portabit.

12 Idcirco partem dabo ipsi cum multis, & cum robustis partietur prædam, pro eo quod profudit in merem animam suam, & cum peccatoribus numeratus est, & ipse peccata multorum pertulit, & pro peccatoribus intercessit.

PSAL. VI.

לִמְנָצָה בְּנִינִי עַל הַשְׁמָעִיר מִמּוֹר לְרוּחַ :

3 יְהוָה אֱלֹהֵי בָאִפֶּת תּוֹכִיחֵנִי וְאֶל־בְּהִמָּתוֹת תִּשְׁפֹּרֵנִי :

3 חֲנִנִי יְהוָה בְּנִי אֶמְלֹךְ אֲנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהִלּוּ עֲצָמַי :

4 וְנַפְשִׁי נִבְהִלָה מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עֲרַמְתִּי :

5 שִׁנְנֶה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לִמְעַן חֲסִדֶּךָ :

6 כִּי אִין בְּמִוֶּת וְכִרָה בְּשֹׁאֵל מִן יְהוָה־לָּהּ :

7 יִצְחָק

5 והוא מחולל מפשעינו מדבר מעונותינו מוסר שלומינו עליו ויחברתו
נדפאלנו :

6 כלנו כצאן תעינו איש לדרכו פנינו ויהיה הפגיע בו את-עון כלנו :

7 נפש והוא נענה ולא יפתח-פיו בשר : לטבח יוכל ויכחל לפני
גויה נאלמה ולא יפתח פיו :

8 מעצר וממשפט לקה ואר-ורוד מי ישלח כי גויר מארץ חוים
מפשע עמי גנע למו :

9 ויתן את-דשעים קברו ואת-עשיר במתיו על לא-חמס עשור ולא
מרמה בפיו :

10 ויהיה חפץ רצאו החלי אס-חשים אשם נפשו יראה ורע יארנו
ימים וחפץ יהיה בירו יצלה :

11 מעמל נפשו יראה ישבע ברעתו יציק צדק עבדי לרבים
וענתם הוא יסבל :

12 לכו אחלק-לו ברבים ואת-עצומים יחלק שלח תחת אשר הערה
למור נפשו ואת-פשיעים נמנה והוא חטא-דבים נשא ולפשיעים יפגיע :

4 Verumtamen morbos nostros ipse pertulit & dolores-nostros bajulavit : nos-autem aestimavimus cum plagâ-affectum, percussum à-Deo & afflictum.

5 Nam ipse dolore affectus est propter defectiones-nostras, attritus propter iniquitates nostras, castigatio pacis nostræ est super-eum, & vibice-ejus fit curatio nobis.

6 Omnes nos ut-oves erravimus, quisque ad-viam-suam respeximus, & Dominus fecit incurrere in-eum iniquitatem omnium-nostorum.

7 Exigitur pœna, & ipse affligitur, neque aperit os-suum, ut-pecus ad-mactationem ducitur, & velut-ovis coram

**Malachiz, De Christi adventu, & adventus ejus præ-
cone, Cap. 3. 1.**

י הִנֵּנִי שְׁלַח מַלְאָכִי וּפְנֹהֲדֶה לִפְנֵי וּפְתָאֵם יְבֹא אֶל-הַיְבִלֹּה הָאֲדָמָה
מִשְׁדְּ-אַתֶּם מִבְּקָשִׁים וּמִלֵּאךְ הַבְּדִירִית אֲשֶׁר אַתֶּם תַּפְסִים הַנְּהִלָּה אֲפֹר
יְחֹה עֲבָאוֹרִית:

1 Ecce ego missurus sum angelum-meum, & præ-
parabit viam ante-me, & repente veniet ad templum-
suum Dominus-ille, quem vos quæritis, &-angelus
fœderis, quem vos petitis, ecce venturus est, ait Dominus
exercituum.

Ejusdem, De eodem præcone, Cap. 4. 5, 6.

5 הִנֵּה אֲנִי שְׁלַח לָכֶם אֶחָ אֶלְהֵה הַנְּבִיָּא לִפְנֵי בֹיָא יוֹם יְחֹה
תִּבְּרֹל וְהַנּוֹדָא:

6 וְהָשִׁיב לִבְ-אֲבוֹתָי עַל-בְּנֵיהֶם וְלֵב בְּנֵים עַל-אֲבוֹתָם פֶּדְאֲבוֹא וְהַבִּיתִי
אֶת-הָאָרֶץ חֶרֶם:

5 Ecce ego missurus-sum vobis Eliam prophetam,
antequam veniat dies Domini maximus & terribilis.

6 Et-convertet cor patrum ad filios, &-cor filiorum
ad patres-ipsorum, ne veniam &-percutiam terram
anathemate.

**Jesajx, De passione, morte. & exaltatione Christi,
Cap. 53. 4, 5. & seq.**

4 אִמּוֹ הָלִינוּ הוּא נֶשָּׂא וּמִבְּאֲבִינוּ הוּא מְבָלֵם (וְאֲנִינֵנוּ) הַשְׁבִּנוֹהוּ
נִנְעֵ מִכְּרָ אֱלֹהִים וּמַעֲרָ:

11 Et-accipies argentum &-aurum, faciesque coronas ac-impones in-caput Jehosue filii Jechorzadak, Sacerdotis maximi.

12 Et-loqueris ad eum, dicendo ; sic ait Dominus exercituum, dicendo : Ecce virum Germen nomen-ejus (est) è-loco-suo germinabit, &-ædificabit templum Domini.

13 Ipse ædificaturus est Templum Domini, ipse portabit decorem, &-sessurus ac-dominaturus in solio suo ; eritque sacerdos super solio, &-consilium pacis erit inter utrosque illos.

Ejusdem, *De ingressu Christi in urbem Hierosolymam,*
Cap. 9. 9,10.

9 גִּילִי מְאֹד בַּת־צִיּוֹן הַדִּיעִי בַּת־יְרוּשָׁלַם הִנֵּה מֶלֶכְךָ יָבוֹא לָךְ צַדִּיק וְנוֹשֵׁעַ חַיָּה עִנִּי וְרֹכֵב עַל־חֲמֹר וְעַל־עֵר בִּן־אַתְנָוֶת :
10 וְהִנֵּנִתִּי רֹכֵב מֵאַפְרַיִם וּמוֹס מִיְרוּשָׁלַם וְנִגְדָתָה קֶשֶׁת מִלְחָמָה וְרֹכֵב שָׁלוֹם לַנֹּחִים וּמִשְׁלוֹ מִן־עַרְיָם וּמִנְהַר עַרְאֶפַי־אֲדָן :

9. Exulta valdè filia Tzizonis, clange filia Jerusalem, ecce rex tuus adveniet tibi, justus &-salute-præditus ipse ; pauper & equitans super asinam, &-quidem super pullo nato asinabus.

10 Et excindam currus ex-Ephrajim, &-equos ex-Jerusalem, &-excindetur arcus bellicus ; & eloquetur pacem gentibus, &-dominatus-ejus erit à-mari usque-ad mare, & à-flumine usque-ad fines terræ.

Malachia,

Haggai, De gloria Messiae, Cap. 2. 6.

- 7 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עוֹד אֶחָד מִעַתָּה הִיא וְאֲנִי מְרַעֲשׁ
אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־הַיָּם וְאֶת־הַחֲדָדִים:
- 8 וְהִרְעַשְׁתִּי אֶת־כָּל־חַוּזִים וּבָאוּ חֲמֻדַּת כָּל־חַוּזִים וּמִלֵּאֲתִי אֶת־הַבָּיִת
חֲזֶה כְבוֹד אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת:
- 9 לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב נָאִם יְהוָה צְבָאוֹת:
- 10 גִּדּוּל יִהְיֶה כְבוֹד חֲבֵירַת הַזֶּה הַאֲחֵרוֹן מִדֶּהֱרָאֲשׁוֹן אָמַר יְהוָה
צְבָאוֹת וּבִמְקוֹם הַזֶּה אֶתֵּן שָׁלוֹם נָאִם יְהוָה צְבָאוֹת:

7 Ulrique sic ait *Dominus exercituum*, adhuc unum parum illud (*est*) & ego commoturus-sum cœlum & terram, &-siccum:

8 Et commovebo omnes gentes, &-veniet desiderium omnium-gentium, &-repleturus-sum domum hanc gloriâ, ait *Dominus exercituum*.

9 Meum (*est*) argentum, &-meum (*est*) aurum, dicit *Dominus exercituum*.

10 Major furura est gloria domus hujus posterioris, quàm prioris, ait *Dominus exercituum*.

Zachariæ, De officio Christi regio & sacerdotali,
Cap. 6. 11.

- 11 וְלִקְחֶתָּהּ כֶּסֶף־זָהָב וְעֲשִׂיתָ עֲשָׂרִית וּשְׁמֹנֶת בָּרָאשׁ יְהוֹשֻׁעַ בֶּרֶךְ
יְהוֹצֵאֲהָ מִפֶּתַח הַדְּרוֹר:
- 12 וְאָמַרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר הִנֵּה־אִישׁ
צֶמַח שְׁמוֹ וּמִתְחַתֵּיו יֵצֵא וּבְנָה אֶת־הַיֵּקֶל יְהוָה:
- 13 וְהוּא יִבְנֶה אֶת־הַיֵּקֶל יְהוָה יְחֻזְּאֵשָׁא הוּא יֵשֵׁב וּמִשָּׁרְלָה עַל־כִּסְאוֹ
וְהָיָה כְהֵן עַל־כִּסְאוֹ וְעָצַת שָׁלוֹם תִּהְיֶה בֵּין שְׁנֵיהֶם:

Danielis, De tempore adventus Christi & effectis
illius, Cap. 9. 24.

24 שבעים שבועים נחתך על עמי ועל יער קדשה לכלל הפשע
ולחמם השאר ולגפר עון ולהקיא צדק עלמים ולחתם חזון ונביא
ולמשה קדש קדשים:

25 ותרע ותשכל סדמצא רבו להשיב ולבנות ורושלם עד משיח
נגיד שבעים שבועה ושבועים ששים ושנים תשוב ונבנתה רחוב וחרוז
ובצוק העתים:

24 Septimanæ septuaginta decisæ sunt super popu-
lum tuum, & super civitatem sanctam tuam, ad cohi-
bendam defectionem, & ad obliuiscendum peccata, & ad-
expiandum iniquitatem, & ad adducendum iustitiam
seculorum, & ad obliuiscendum visionem & prophetam,
& ad ungendum sanctum sanctorum.

25 Ergo cognoscito & intelligito, ab enunciatione
verbi ad restituendum & ædificandum Jerusalem, usque
ad Christum principem (erunt) septimanæ septem &
septimanæ sexaginta & duæ, & rursus ædificabitur platea
& fossa, idque in angustia temporum.

Micheæ, De solo natali Christi, Cap. 5. 2.

2 ואתה בית לחם אפרתה צעיר להיות בארץ יהודה ממה לי
יגד להיות מושל בישראל ומוצאתי מקום מימי עולם:

2 Tu-autem Bethlenem Ephrata, minima ut sis
in millibus Jehudæ, ex-te mihi prodibit, ut sit Domi-
nator in-Israele, & exortus-ejus (sunt) ab antiquo, à
diebus seculi.

Haggai,

Jeremix, De Christo germine Davidis, & justitiâ
nostrâ, Cap. 23. 5.

5 הנה ימים באים נאסידהו והקמתי לדור צמח צדיק ומלך מלך
ועשה משפט וצדקה בארץ:

6 בימי תושע יהודה וישראל ישבו לבטח וירושלם אשר יקראו
ויהיה צדקו:

5 Ecce dies venturi sunt, dixit Dominus & excitabo
Davidi Germen justum, & regnabit rex, & secundabitur,
atque exercebit jus, & justitiam in terra.

6 In diebus ejus servabitur Jehuda, & Israel habita-
bit securè: atque hoc nomen ejus (est) quo vocabit eum
(quisque) Dominus justitia nostra.

Ezechielis, De Christo Ecclesie pastore,
Cap. 34. 23.

23 והקמתי עליהם רעה אחד ורעה אחת את עבדי רע הלא ירעה
אותם והוא יהיה להם לרעה:

24 ואני יהוה אלהיה להם לאלהים ועבדי רע גשיא בחובם אני
יהוה בפרתי:

23 Et suscitabo super eos pastorem unum, & pascet
eos (oves) nempe servum meum Davidem: ipse pascet
eos, & ipse erit eis Pastor.

24 Ego verò Dominus ero eis in Deum, & servus
meus David princeps in medio eorum, ego Dominus elo-
cutus sum.

7 Amplitudini illius-principatus, &-paci nullus (erit) finis, super folio Davidis &-super regno-ejus, stabiliendo illud &-fulciendo-illud jure &-justitia, a nunc & usque in seculum. Zelus Domini exercituum faciet istud.

Ejusdem, de genere, & officio christi regio,
Cap. II. I.

- 1 הָיָא וְהָיָה יֵשׁׁוּעַ וְנָצַח מְשׁוּרָשׁוֹ יִמְרֵהּ :
- 2 וְנָחָה עָלָיו רִיחַ יְהוָה רִיחַ חֲכָמָה וּבִיעָרָה רִיחַ עֲצֵה וְגִבּוֹרָה רִיחַ דָּעָרָה וְיִרְאָה יְהוָה :
- 3 וְהָרִיחַ בִּירְאָה יְהוָה וְלֹא לְמִדְרָגָה עֵינָיו יִשְׁפּוּט וְלֹא לְמִשְׁמַע אָזְנוֹ יוֹבִיחַ :
- 4 וְשֹׁפֵט בְּצֶרֶךְ וְלֵים וְאֹבִיחַ בְּמִשּׁוֹר לְעִנְיֵי אֶרֶץ וְהִדְהִי אֶרֶץ בְּשֹׁבֵט מִן וְכִרְחֹשׁ שִׁפְחָיו יָמֵת רָשָׁע :
- 5 וְחִירָה צֶדֶק אֵינֶה מִחֲנִינוֹ וְהִאֲסִנְהָ אֲנֹכִי תִלְצִינוּ :

1 Et-prodibit virgula è-trunco-succiso Jischai, &-surculus è-radibus ejus efflorescet.

2 Et.quiescet super-eo Spiritus Domini, Spiritus sapientiae &-intelligentiae, spiritus consilii &-potentiae, spiritus scientiae &-reverentiae Domini.

3 Et-odoratus ejus (erit) cum-reverentia Domini &-non ad aspectum oculorum suorum judicabit, neque ad-auditum aurium-suorum corripiet.

4 Et-judicabit in-justitia tennes, &-corripiet in-aquitate mansuetos terrae : &-percutiet terram virga oris-sui, &-spiritu labiorum-suorum interficiet impium.

5. Eritque justitia, cingulum lumborum-ipsius, & fides cingulum renum ipsius.

Jeremia,

12 ויאמר אחז לא-אשאל ולא-אסור את-יהוה:
 13 ויאמר שמעונא בנת דוד המעט מכם הלא-את אנשים כי תלאו
 גם את-אלהי:
 14 לכו יחז ארנני הוא לכם אורח הנח העלמה הרה וילדת בן וקדמא
 שמו עמנו אל:

10 Et-perrexit Dominus eloqui ad Achasum dicendo :
 11 Pete tibi signum à Domino Deo-tuo, profundato
 petendo, aut exalta sursum, id est, è profundis pete, aut
 ex rebus altissimis.
 12 Et-dixit Achas : non petam neque tentabo
 Dominum.
 13 Et dixit (propheta :) Audite nunc domus Davidis :
 An-parum est-fatigare homines, quòd fatigatis
 etiam Deum-meum ?
 14 Ergo dabit Dominus ipse vobis signum : Ecce
 virgo concipiet &-pariet filium, &-vocabit nomen ejus,
 Immanuelem.

Ejusdem, De persona & officio Christi,
 Cap. 9. 6.

6 בן-ילד ילד-לנו בן נתן-לנו ויהי חשדנה על-שכמו ויקרא שמו פלא
 יאמץ אל נכור אבי עד שר-שלום:
 7 לסרבה המשרה ולשלום אין קץ על-כפא דח ועל-ממלכתו להקין
 אתה ולמקרה במשפט ובצדקה מעתה ועד-עולם קנאת יהוה צבאות
 תעשה-זאת:

7 Nam puer natus-est nobis, filius datus-est nobis,
 eritque principatus super humerum-ejus, &-vocabit (id
 est vocabitur) nomen-ejus admirabilis, Consiliarius, Deus
 fortis, Potens, Pater-æternitatis, Princeps pacis.

אלי תשמעו:

16 בכל אשר שאלת מעם יהוה אלהיך בחרב ביום הקהל לאמר
לא אסף לשמע את קול יהוה אלהי ואח-האש הגדלה הזאת לא-אראו-
עוד ולא אמור:

17 ויאמר יהוה אלי היטיבו אשר דברו:

18 ונביא אקים להם מקרב אחיהם כמור ונתתי דברי בפיו ודבר
אלהם את כל אשר אצונו:

19 ויהי האיש אשר לא-ישמע אל-דברי אשר ידבר בשמי אנבי ארש
מעמי:

15 Prophetam è-medio-tui è fratribus tuis, similem-
mei suscitabit tibi Dominus Deus-tuus , ei ausculta-
bitis :

16 Secundùm-omnia quæ petiisti à Domino Deo-tuo
in-Choreb, in-die cōgregationis, dicendo : non per-
gam audire vocem Domini Dei mei, & ignem maximum
istum non videbo ampliùs, &-non moriar.

18 Et-dixit Dominus ad-me, benè-fecerunt, quod lo-
cuti sunt.

18 Prophetam suscitabo eis, è-medio fratrum-ipsorum,
sicut-te, &-dabo verba mea in os ejus, &-loquẽtur ad-eos
omnia, quæ præcepero-ei.

19 Eritque vir-ille, qui non auscultaaverit ad verba-
mea, quæ locuturus est in nomine-meo, ego repositam
ab-illo.

Jesaja, de Conceptione & Nativitate Christi,

cap.7. vers. 10.

10 וינסף יהוה בגד אל-אחו לאמר:

11 שאל-לת אוח מעם יהוה אלהיך בעמק שאלה או הנגבה למעלה:

12 ויאמר

14. Tum dixit DOMINUS Deus ad serpentem ; cum feceris istud, maledictus sis præ-omni jumento & præ-omni bestia agri : super ventrem tuum ito & pulverem comedito omnibus diebus vitæ-tuæ :

15. Præterea inimicitiam ponam inter-te, & inter mulierem-hanc, interque semen-tuum, & inter semen ejus : illud conteret tibi caput, tu autem conteres ipsi calcaneum

Jacobi Patriarchæ, De SHILO, id est, Christo
ex tribu Jebuda orituro, Gen. 49.8,9,10.

3 יהודה אתה ורוד אחך בך בערף אויבך ישתחוו לך בני אכור
9 גור אריה יהודה משרף בני עליה כרע רבץ באריה וכלביא מי יקימו
10 לא יסור יבט מיהרה ומחשק מבין רגל וער כי יבא שילה ולו יקות
עמים :

8. Jehuda tu, celebrabunt-te fratres-tui, manus-tua (erit) in cervice inimicorum tuorum : incurvabunt-se coram-te filii patris-tui :

9. Capule leonis Jehuda, à præda fili-mi ascendisti : (ubi) in-crura-se-demiserit, (♂) procubuerit tanquam-leo, & sicut-immanis-leo, quis excitet illum ?

10. Non recedet sceptrum à Jehuda, & legislator è medio pedum-ejus, usquedum venturus-erit Shilo, id est, filius ejus, & ei (erit) obedientia populorum.

Mosis, De CHRISTO Propheta & Mediatore,

Deut. 18. 15.

נביא מקרבך מאחריך כמני ימים לך יהודה אלהיך

15

אלו

Pausa etiam facit, ut' cōpula ante monasyllaba & penacuta, notetur eum Kametz, cum alias posceret Scheva : ut, וְיָהוּ, וְיָהוּ, &c.

FINIS.

TEXTUS BIBLICI.

Quandoquidem libros Biblicos Hebræos non semper ad manum habent, aut habere possunt tyrones, commodum visum fuit, materiam hic quoque suppeditare, in quâ, legendo & interpretando, se exercent, atque præcepta simul ad usum utcunque accommodare discant, donec exercitatiunculis hisce præculci, Thesaurum nostrum Grammaticum tractare, & utiliter perolvere possint.

Promissiones de Messia sive de Christo : De semine, mulieris benedicto, quod est CHRISTUS,

Gen. 3. 14, 15.

14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶל-רֵמָשׁ כֹּחַ-עֲשׂוֹת וְאֵלֶּךְ אֲדָרֶךְ אֶתְּהָ מִכָּל-הַבְּהֵמָה
וּמִכָּל חַיֵּי-הַטָּהָר עַל-גִּחְוֹנָה. חֹלֶךְ וְעֹמֵר תֹּאכַל כָּל-יֶמֶךְ חַיִּיךָ.
15 אֵיכָה אֲשִׁיחַ בֵּינָהּ וּבֵין-הָאָדָמָה וּבֵין וְרַעָה וּבֵין וְרַעָה חַיָּה וְשׂוֹפֵר רֹאשׁ
וְאֶתְּהָ מִשׂוֹפֵר עֲקֹבָהּ

Ver.

3. Pausæ majores *Athnach* & *Silluk* communiter produ-
ducunt Pathach & Szgol in Kametz.

Pathach in qualibet voce : ut, שָׁמַיִם *Cælum*, Gen. I. 8.
אָמַר *Dixit*, Genes. 21. 1. & sic cum Silluk, pro שָׁמַיִם,

Szgol non quodvis, sed penultimum in vocibus cum
gemino Szgol : ut, חַסֵּד pro חַסֵּד *Benignitas* : תְּפִלָּה pro
תְּפִלָּה *Decus*. Excipiuntur tamen utrinque non pauca,
quæ à Masorethis observata sunt.

Sakephkaton quandoque etiam hoc facit : ut, אָחַז *Cor-*
ripit, Exod. 15. 14. pro אָחַז. Rarissimè pausæ minores
id agunt.

Pausa ex ultima ad penultimam rejecta, convertit
ibi Scheva ante affixum ך in Szgol : ut, דְּבַרְךָ pro דְּבַרְךָ
Verbum tuum. Sic etiam Scheva in Nominibus formæ פִּתְּי:
ut, עַל־לִחַי *Super maxillam*, 1 Reg. 22. 24. quod aliàs
scribitur לִחַי.

Dicitur etiam לָךְ pro לְךָ. Sic אֲחִיךָ, מִמֶּךָ quando pausa à
liter ך ad præcedentem rejicitur.

In verbis pluralibus in ך, item in scemininis sin-
gularibus in ך vel ך finitis, si pausa ad penultimam
rejicitur, tunc pro Scheva redit illic ea vocalis, quam
vox masculina aut singularis in eo Tempore habuit,
quæ si fuerit Pathach, tum producitur illud in Kametz.

Hinc ex פָּקַדוֹת à פָּקַדוֹת *פקדוֹת*. Sic נִבְרָא à נִבְרָא *item יִבְרָא*
יבְרָא. Imperativo, שְׁמַע à שְׁמַע *שמע*. In Fu-
tur. תִּפְקֹד à תִּפְקֹד, & ita deinceps per omnes con-
jugationes.

Pausa

עַר candem formam sequuntur : *etque ad me,*
Adversus me ; עָלַי, עָלֶיךָ, & sic deinceps. At cum
Affixis constructis, עָלֶיךָ, עָלֶיךָ, &c.

לְאֵל, וְלֵאדָּם. Apud eam, &c.

בְּלִי ab icit ' posterius, unde tantum reperinntur,
בְּלִי Prater me, בְּלִי Prater te.

לְמַעַן, לְמַעַן Propter me, לְמַעַן, לְמַעַן Propter te, &c.

נֶגֶד *Coram me*, נֶגֶדְךָ *Coram te*.

עִם, עִמִּי *Mecum*, עִמָּךְ *Tecum*, &c.

VARIATIO PUNCTORVM

Vocalium propter Accentus.

Tripliciter id potissimum fit: 1. Quando legiti-
mus accentus à voce aufertur. 2. Quando à proprio
loco transponitur. 3. Quando pausa syllabam oc-
cupat.

De primo & secundo, vide cap. 5.

3. Pause

Nihil hic mutatur, ut in Imperativo.

תִּקְרֹא

Cum Affixis pro hac usurpatur תִּקְרֹא : ut, תִּשְׁכַּח Re-
putant me, Job 19. 15. quod ibi est fœmininum : תִּשְׁכַּח
Corripiant te, Jerem. 2. 19. quod similiter fœmini-
num.

Denique quomodo *Taragoge* & *Apocopa* voces quasdam
Verborum mutet, id suis locis passim ostendimus in con-
jugationibus Verborum.

III. De Particulis siue voce indeclinabile.

Adverbia pauca assumunt *Affixa*, unde ipsorum quo-
que forma absoluta mutatur.

כִּמוֹ Huic formæ junguntur *Affixa* constructa : ut,
כִּמוֹכֶם *Sicut vos*, כִּמוֹהֶם *Sicut illi*. At cum aliis *Affixis* ב
habet Kametz : ut, כִּמוֹנִי *Sicut ego*, כִּמוֹנוֹ *Sicut nos*.

אֵי, literam ה cum præcedenti vocali abjiciunt :
ut, אֵי *Ubi est ille?* אַיְהָ *Ubi est tu?* אֵי *Ubi sunt illi?*
הֵנֵה vel הִנֵּה *Ecce enim*, הֵנֵה *Ecce te*.

עַיִן & אֵין non mutantur.

Præpositiones. Harum quædam assumunt ' ante *Affixa*,
sub forma nominum pluralium : אֵל *Ad*, אֵלַי *Ad me*,
אֵלֶיךָ *Ad te*. At cum *Affixis* constructis, habet quasi for-
mam constructam, אֵלֵיהֶם *Ad eos*, &c.

אַחֲרַי, unde אַחֲרַי *Post me*, אַחֲרֶיךָ *Post te*, &c.

לִפְנֵי *Præpositio* est orta ex Nominis פָּנִים, quod
constructè dicitur פָּנַי, & inde præposito ל, לִפְנֵי, *Ad*
conspectum, id est, *Coram*, *Ante*. Forma constructa cum
Affixis constructis tantum usurpatur : ut, לִפְנֵיהֶם
&c. Alias, semper juxta formam Nomi-
nis,

<i>eos</i>	יִפְקְדֵם	<i>eum</i>	יִפְקְדֵהוּ } 3. perf.
			יִפְקְדֵנִי } 3. perf.
			יִפְקְדֵהָ } 3. perf.
<i>eas</i>	יִפְקְדֵנָהּ	<i>eam</i>	יִפְקְדֵהָ } 3. perf.
			יִפְקְדֵנָהּ } 3. perf.
<i>vos m.</i>	יִפְקְדֵכֶם	<i>se m.</i>	יִפְקְדֵהוּ } 2. perf.
<i>vos f.</i>	יִפְקְדֵכֶן	<i>se f.</i>	יִפְקְדֵהָ } 2. perf.
<i>nos</i>	יִפְקְדֵנִי	<i>me</i>	יִפְקְדֵנִי 1. perf.

Cholem ante ה, כ, ק, mutatur in Kametz-shatuph, alias in Scheva.

Terminatio Pathach se habet ut in Imperativo.

In *Pibel* Tzere corripitur in Sheva, & ante ה, כ, ק, in Sxgol: ut, תִּחַבְּקֵנִי *Amplexabitur me*, Cant. 2. 6. *Psallet tibi*, Psal. 30. 13.

Raro est יִנִּי pro יִנִּי.

Quandoque י per epenthesein Affixo ה premititur, *Benedicet ei*, Psal. 72. 15.

Defectiva secunda, יִסְבֵּנוּ *Circumdabit eum*, Jere. 52. 21. אֶסְבֵּנִי *Pibel*, תִּסְבְּבֵנִי *Circumdabis me*, Psal. 32. 7. *Hiphil*, יִסְבֵּנִי *Circumduxit me*, Ezech. 47. v. 2. אֶסְבֵּנִי.

Quiescentia secunda, תִּצְוֶנִי *Venaris me*, Job 10. 16.

Quiescentia tertia, יִמְצָאָהּ *Inveniet eam*, Genes. 16. 7.

Quiescentia tertia, הָרְאֵהוּ *Vidit illum*, Exod. 2. 6. abjicitur scilicet ה cum præcedenti vocali, ut alias.

תִּפְקְדֵנִי, תִּפְקְדֵהוּ, תִּפְקְדֵנָהּ

Nihil

Imperativus.

פִּקֹּר *Visita tu vir.*

Servatur forma Infiniti. Affixum ׀ hic habet ante se
Tzere : ut, כָּתַבְּ Scribe ea, Prov. 3. 3.

Altera forma פִּקֹּר, mutat Pathach in Kametz : ut,
שְׁמַעְנִי *Audi me*, Gen. 23. 11.

In Pibet שְׁמַחְנִי *Latifica me*, Psal. 90. 15. ex שִׂמְחָה.

Defectiva primâ ׀, דַּעְס *Da eos*, Nehe. 4. 4. ex דָּעוּ.

Defectiva secundâ, חַנּוּנִי *Gratiam fac mihi*, ex חָנַן ; vel,
חָרָא *Exara ipsum*, Jesa. 30. 8. à חָרַץ.

Quiescentia primâ ' ex terminatione Pathach, כִּנְיָהּ
Cognosce eum, Prov. 3. 6. Pathach in Kametz producto,
ut ante.

Quiescentia secunda ex Hiphil, הִקִּימֵנִי *suscita me*, Psal.
41. 11.

Quiescentia tertia הִ, הִנֵּנִי *Deduc me*, Psal. 5. 9.

פִּקֹּרִי פִּקֹּרִי

Nihil hic mutatur.

פִּקְרֵיכֶם *Visitate vos fœm.*

Exempla non occurrunt. Si affixa jungenda sint, jun-
gentur ad formam פִּקֹּרִי. Sic etiam fit in hac voce Fu-
turi.

Futurum.

פִּקֹּרִי . תִּפְקֹר . יִפְקֹר . נִפְקֹר

Eodem modo Hisce omnibus Affixa junguntur, o-
missis Affixis similium personarum. Exemplum sit tertia
persona.

& tunc ^ח mutatur in ^ה, ut in Nominibus foemininis : ut, ^{בְּקִרְבָּתָם} *Accidentibus ipsis*, Exod. 40. 32. ex forma ^{בְּקִרְבָּה}.

In altera forma Infiniti, ^{פָּקַד}, Pathach transit in Scheva, propter quod convertitur antecedens Scheva in Chirek : ut, ^{עַל-בָּקְעָם} *Propter diffundere ipsos*, Amos 1. 13. Si adsit gutturalis, tum pro Chirek est Pathach, vel Szgol : ut, ^{לִפְעָמֹו} *Agitare ipsum*, Judic. 13. 25.

In Niphal mutatur Tzere in Scheva : ut, ^{בְּהִנְבִּאוֹ} *In prophetando ipsum*, Zach. 13. 3.

In Pihel transit Tzere in Scheva : ut, ^{עַל-צִדְקֹו} *Propter justificare ipsum*, Job 32. 2.

In Hiphil semper junguntur Affixa formæ cum Chirek : ut, ^{הִקְרִיבֹו}.

Defectiva primâ ^י, mutant duplex Szgol, ut Nomina istius formæ : ut, ^{עַד-נִשְׁתִּי} *Ad accedere ipsum*, Gen. 33. 3. ^{הָהִי} est ^{הָהִי}.

Defectiva secundâ mutant Cholem in Kibbutz seq. Dagesch : ut, ^{עַד-הִנְחִי} *Usque ad consumere me, &c.* In Hiphil mutatur Tzere prius in Chateph-pathach, ultimum in Chirek, seq. Dagesch. ^{וְהִנְחִילֵם} *Et hoc est incipere eorum*, Gen. 11. 6. ex forma ^{הִנְחִל}. Pathach autem sub ^ה est loco Chateph-pathach, propter sequentem gutturalem.

Quiescentia primâ ^י, se habent ut Defectiva primâ.

Quiescentia tertiâ ^א mutantur ut perfecta : ^{בְּקִרְאִי} *In clamando me*, Psal. 4. 2. ex forma ^{קִרֹּא}.

Quiescentia tertiâ ^ה, ad terminationem ^ו Affixa recipiunt, non ad alteram : ut, ^{בְּנוֹתְכֶם} *In extruendo vos*, Jesa. 22. 16.

Formæ foemininæ eadem Affixa junguntur : ut, פקרותי &c.

Particip. Præter. sive Pahul.

פקור *Visitatus.*

פקור *Visitatus ejus*, & sic deinceps, cum Affixis præcedentis Temporis.

Infinitivus.

פקור *Visitare.*

eos	פקרם	eum	פקרו	פקרתו	פקרנו	3. pers.
				פקרה	פקרתה	
				פקרה	פקרתה	
eas	פקרו	eam	פקרה	פקרתה	פקרנה	2. pers.
				פקרה	פקרתה	
				פקרה	פקרתה	
vos m.	פקרתם	te m.	פקרה	פקרתה	פקרנה	1. pers.
vos f.	פקרתו	te f.	פקרה	פקרתה	פקרנה	
				פקרה	פקרתה	
nos	פקרנו	me	פקרו	פקרתו	פקרנו	

In hac forma terminatio Cholem corripitur in Kametz-chatuph, & transfertur ad primam radicalem, & ejus Scheva ad secundam.

Si secunda sit gutturalis, tum pro Scheva ponitur Chateph-kametz : ut, בחרתי *Eligere me*, Ezech. 20. 5. באהבם *Secundum amare ipsorum*, Hof. 9. 10. Forma פקרתם פקור est à פקור, Cholem in Kametz-chatuph correpto, & ad primam translato. Sic differt forma hæc Infiniti à Nominibus formæ פקור, quæ Cholem retinent : ut, פקור &c.

Junguntur etiam Affixa formæ paragogicæ Infinitivi,

Particip. præsens five Benoni.

פוקר *Visitans ille.*

<i>eos</i>	פוקרם	<i>cum</i>	פוקרו
<i>eas</i>	פוקרן	<i>eam</i>	פוקרה
<i>vos m.</i>	פוקרם	<i>te m.</i>	פוקרה
<i>vos f.</i>	פוקרן	<i>te f.</i>	פוקרה
<i>nos c.</i>	פוקרנו	<i>me c.</i>	פוקרני

Tzere transit in Scheva, & ante affixa ך, & כם, in Sægol vel Pathach propter gutturalem : ut, ארבה *Diligentis te*, 2 Par. 20. 7.

Ante ך reperitur etiam Chirek : ut, אסף *Colligens te*. 2 Reg. 22. 20. *Pihel* מפקרו &c.

Quiescentia secunda retinent Kametz, ut in tertiis Præteriti. Ex *Hiphil* מעידם *Suscito eos*, Joel 3. 7.

Quiescentia tertia ך, abjiciunt illud cum præcedenti Sægol : ut, פור *Spernens eum*, Prov. 14. 2.

פוקר *Visitans illa.*

Formæ פקרה nulla Affixa adjunguntur, Duplex autem Sægol se habet, ut in Nominibus : ut, יעצמו *Consulens ipsi*, 2 Paral. 22. 3.

פוקרים, פקורו *Visitantes.*

<i>eos</i>	פוקריהם	<i>eum</i>	פוקריו
<i>eas</i>	פוקריהן	<i>eam</i>	פוקריה
<i>vos m.</i>	פוקריהם	<i>te m.</i>	פוקריה
<i>vos f.</i>	פוקריהן	<i>te f.</i>	פוקריה
<i>nos</i>	פוקרינו	<i>me</i>	פוקריני

Formæ

secundæ personæ., Cholem in Kametzchatuph : ut,
יָבִילְתִּי *Prevalui ipse*, Psal. 13. 5.

פָּקְדוּ *Visitarunt illi vel illæ.*

<i>eos</i>	פָּקְדוּם	<i>eum</i>	פָּקְדוּהוּ	} Affixa 3. pers.
<i>eas</i>	פָּקְדוּהָ	<i>eam</i>	פָּקְדוּהָ	
<i>vos m.</i>	פָּקְדוּכֶם	<i>te m.</i>	פָּקְדוּךָ	} 2. pers.
<i>vos f.</i>	פָּקְדוּכֶן	<i>te f.</i>	פָּקְדוּךְ	
<i>nos c.</i>	פָּקְדוּנוּ	<i>me c.</i>	פָּקְדוּנִי	1. pers.

Kametz & Scheva hic transponuntur, ut in 3. femin. singulari, aut simpliciter servatur ratio tertiæ masculinæ.

Terminatio Tzere manet : ut, יִרְאוּהוּ *Reverentur ipsum*, Job 37. 24.

Quiescentia secunda, שָׁמוּךְ *Posuerunt te*, Psal. 86. 14. Hiphil, הִשְׁקִימוּ *Referebant ea*, 1 Reg. 14. 28.

Quiescentia tertia הִ, retinent Kametz : ut, עָשִׂינוּ *Fecerunt me*, Psal. 119. 73.

פָּקְדוּכֶם פָּקְדוּכֶן *Visitastis vos.*

<i>eos</i>	פָּקְדוּכֶם	<i>eum</i>	פָּקְדוּהוּ	} 2. pers.
<i>eas</i>	פָּקְדוּהָ	<i>eam</i>	פָּקְדוּהָ	
<i>vos</i>	פָּקְדוּכֶן	<i>me</i>	פָּקְדוּנִי	1. pers.

פָּקְדוּנוּ *Visitavimus.*

<i>eos</i>	פָּקְדוּנוּם	<i>eum</i>	פָּקְדוּהוּ
<i>eas</i>	פָּקְדוּהָ	<i>eam</i>	פָּקְדוּהָ
<i>vos m.</i>	פָּקְדוּכֶם	<i>te m.</i>	פָּקְדוּךָ
<i>vos f.</i>	פָּקְדוּכֶן	<i>te f.</i>	פָּקְדוּךְ

Cholem in his mutatur in Kametz-chatuph.

Quiescentia secunda & hic Kametz prius retinent: ut, שמחתו &c. & sic reliqua juxta præcedentis personæ formam.

פָּקַדְתָּ Tu vir visitasti.

eos	{ פָּקַדְתֶּם פָּקַדְתֶּמוּ }	eum	{ פָּקַדְתּוּ פָּקַדְתֶּהוּ }	Affixa 3. pers.
eas	{ פָּקַדְתֶּן פָּקַדְתֶּנּוּ }	eam	{ פָּקַדְתָּהּ פָּקַדְתָּהוּ }	
nos	פָּקַדְתֵּנוּ	me	פָּקַדְתָּנִי	I pers.

Affixa secundæ personæ defunt, ne reciproca fiat significatio.

Terminatio Cholem mutatur in Kametz-charuph.

Quiescentia tertia א, מצאתה Invenisti eam, Deut.

22. 3.

Quiescentia tertia, ג, גליתו.

פָּקַדְתִּי Tu fœm. visitasti.

eos	{ פָּקַדְתֶּם פָּקַדְתֶּמוּ }	eum	{ פָּקַדְתִּי פָּקַדְתִּיהוּ }	Affixa 3. pers.
eas	{ פָּקַדְתֶּן פָּקַדְתֶּנּוּ }	eam	{ פָּקַדְתִּיהָ פָּקַדְתִּיהוּ }	
nos	פָּקַדְתֵּנוּ	me	פָּקַדְתִּנִּי	I pers.

Accedit ante Affixa, tanquam nota fœminina, ex forma אִתִּי, unde & personæ separatæ quandoque additum legitur: Vide Exech. 16. 18. Jere. 4. 19. tamen illud quandoque excidit: ut, דִּשְׁתָּנִּי Decepisti me. I Sam. 19. 17. Cholem mutatur in Kametz-charuph.

פָּקַדְתִּי Visitavi.

Forma eadem hic est, quæ in præcedenti voce, nisi quod pro Affixis primæ personæ, hic adhibentur Affixa secundæ

Terminatio altera Tzere manet : אֶרֶב אֶרֶב &c.

Cholem tertia terminatio manere potest : at sequente Scheva, corripitur in Kametz-chatuph.

In Pihel mutatur Tzere in Scheva : ut, פִּקְרוּ Sequenti alio Scheva, tran sit in Sægol vel Pathach.

Defectiva secunda in Hiphil mutant Tzere prius in Sheva, alterum in Chirck : ut, הִרְמִינוּ Silere fecit nos, Jer. 8. 14.

Quiescentia secunda semper retinent Kametz : ut, שָׁמוּ, שָׁמְנוּ, שָׁמָּה, &c.

Quiescentia tertia ^N ultimum Kametz retinent. ut, קָדְמוּ &c.

Quiescentia tertia ^H, illud ante Affixa semper abjiciunt, unde Kametz ultimum in Kal succedit sub primam radicalem : ut, עָשָׂהוּ Fecit illud, Psal. 95. 5. pro עָשָׂהוּ; aut (si mavis ^H cum præcedente suo Kametz abjiciunt, unde propter contractionem Kametz primum manet, qualis ratio & in Nominibus observata.

פָּקְדָהּ Illa visitavit.

eos	{ פָּקְדָהּ פָּקְדָהּ	eum	{ פָּקְדָהּ פָּקְדָהּ	} Affixa 3. pers.
eas	{ פָּקְדָהּ פָּקְדָהּ	eam	{ פָּקְדָהּ פָּקְדָהּ	
vos m.	פָּקְדָהּ	te m.	פָּקְדָהּ	} 2. Pers.
vos f	פָּקְדָהּ	te f.	פָּקְדָהּ	
nos c	פָּקְדָהּ	me c	פָּקְדָהּ	1. Pers.

Hic vocalium Kametz & Scheva ab initio fit transpositio : terminatio ^א mutatur in ^ה, præterquam ante affixa ׀ & ׀, ubi mutatur in Kametz.

Terminatio Tzere & hic manet : ut, אָמַרְתִּי Amavit illum, I Sam. 18. 28.

Scheva & Chirek in forma פֿרֿ quasi transponuntur, assumpto ab initio Chirek vel Sægol, unde deinceps פֿרֿ sit mobile: ut, פֿרֿ Fructus, פֿרֿי & פֿרֿי.

II. De Verbis.

Quomodo verba mutantur propter flexionem, id ipsa conjugandi norma indicat, quæ idcirco cuique nota esse debet.

At Pronominum inseparabilium sive Affixorum cum ipsis structura & conjunctio, longe maximam mutationem efficit, quam hic breviter delineatam accipe.

In genere observetur:

פֿרֿ Præterito jungitur: פֿרֿ reliquis Temporibus.

פֿרֿ פֿרֿ non junguntur Præterito, reliquis recte.

פֿרֿ Imperativo & Futuro: aliis פֿרֿ.

פֿרֿ Præterito; פֿרֿ reliquis.

Vocibus in vocalem immediate finitis, nudum Affixum adjungitur.

Præteritum Kal.

פֿרֿ Ille visitavit.

eos	פֿרֿם	eum	פֿרֿו	} Affixa 3. pers.
	פֿרֿמו		פֿרֿהו	
eas	פֿרֿן	eam	פֿרֿה	} 2. pers.
	פֿרֿנס		פֿרֿה	
vos m.	פֿרֿנס	te m	פֿרֿה	} 2. pers.
	פֿרֿנס		פֿרֿה	
vos f.	פֿרֿנס	te f	פֿרֿה	} 1. pers.
	פֿרֿנס		פֿרֿה	
nos c.	פֿרֿנס	me c	פֿרֿני	

Kametz penultimum per totum Præteritum mutatur in Scheva, Pathach in Kametz, exceptis, פֿרֿ, פֿרֿ, ante quæ manet.

Ter-

quando prima aut secunda est gutturalis aut ב : ut, אֶבֶן *Lapis*, אֶבֶן *Lapis ejus*. Eam formam etiam sequuntur, שֵׁמוֹ, שְׁמוֹ, מָוֶה, הָלַח, נָפוֹ, קֶשֶׁר, צֶמֶר, צִלַּע, צֶלֶם, פֶּלֶג, סֶלַע, נֶפֶשׁ, מֶלֶךְ, בֶּסֶר, בָּלָב. Sic a חֶלֶק est חֶלְקוֹ *Pars ejus*; a תַּפְאֶרֶת est תַּפְאֶרְתּוֹ *Gloria ejus*.

Sægol primum post se Scheva habens, manet : ut, אֶצְבַּע *Digitus*, אֶצְבַּע *Digitum suum*, Levit. 4. 8.

Terminatio ה, abjicitur : ut, מִקְנֶה *Possessio*, מִקְנֶה *Possessio ejus*, Job 1. 3. Attamen ante ה Sægol manet : ut, מִקְרָה *Accidens ejus*, a מִקְרָה, Ruth 2. 3.

פה & פֶּה specialem anomaliam habent, in mutatione ה in י ; ut, שֵׁי *Pecudem ejus*, Deut. 21. 1. שֵׁי *Pecus suum*. 1 Sam. 14. 34. A פֶּה est פִּי *Os meum*, פִּי *Os tuum*, פִּי & פִּיהוֹ *Os ejus*.

Cholem penultima syllabæ mutatur in Kametz-chatuph aut Kibbutz : ut, קֹדֶשׁ *Sanctitas*, קֹדֶשׁ *Sanctitas ejus*. Excipe נִלְחָל, unde נִלְחָלְתוֹ *Cranium ejus*, Jud. 9. 53.

At sequente Kametz vel Tzere, invariatur manet : ut, אוֹצָר *Thesaurus ejus*, Deut. 28. 12. ab אוֹצָר.

Cholem ultima syllabæ manet, exceptis quibusdam ex defectivis secunda radicali derivatis, in quibus corripitur in Kibbutz : ut, רוֹבֵץ *Robur*, רוֹבֵץ *robur ejus*.

Pathach ultimæ syllabæ in quibusdam defectivis mutatur in Chirek sequente Dages : ut, בֹּחַל *Buccella*, בֹּחַל *De buccella ejus*, 2 Sam. 12. 3. Sed a רֶבֶשׁ est רֶבֶשִׁי *Mel meum*, Cant. 5. 1.

Pathach & Chirek in forma חֵי contrahuntur in Tzere : ut, חֵי *Oliva*, חֵי *Oliva tue*, Deut. 24. 20. Huc pertinent חֵי, חֵי, חֵי & similia.

גג, גי, קי mutant Kametz in Pathach & Dageſh : ut, גי *teſtum meum*. Sic א משגב est *Locus editus meus*.

Tzere penultimæ ſyllabæ mutatur in Scheva : ultimæ partim manet, partim mutatur : ut, לבבי *Cor meum*, א לבב *Cor* : עצה ab עצה *Conſilium*.

Formam ספר vide in Sægol.

Manet in his & ſimilibus, עדה, גבלה, היכל, איתן, אים, חאנה, שיבה, שאריר, שאלה, ראשית, צאה. In בהמה ſemper mutatur in Sægol, בהמה *jumentum tuum*.

Ultimæ ſyllabæ in Nominibus formæ זקן & פאר manet.

In forma שומר mutatur in Scheva : שומרי *Cuſtodienſ me*.

Ante ה tranſit in Sægol vel Chirek, aut Pathach propter gutturalem : ut, שומרך, איבך. In pauſa autem dicitur שומרך.

Monosyllaba variant ; in his manet, אור, אל, אור, שח, ראש, רש, רע, ער, נר, נר.

שם, בן mutant in Scheva : ut, שמי *nomen meum*, Sequentē alio Scheva, prius pro more tranſit in Chirek : ut, שמי *nomen tuum*, quod in pauſa dicitur שמי.

Quædam commutant illud in Chirek ſequentē Dageſh : ut, עת ab עת *Tempus*. Sic קח, נם, לב, קח, קח, קח, קח. At א נ est *tergum tuum*.

Sægol tam penultimæ quam ultimæ ſyllabæ, mutatur in Scheva, unde prius vertitur in Chirek : ut, בגד *Vestis*, בגדו *Vestis ejus*, בגדי *Vestis mea* : ſic ספר à ספר.

Quædam pro Chirek habent Pathach, maxime quando

tantum Nominibus in הִ finitis adjungi, item Nomini אֵב. Reliqua mutatio talis.

Kametz penultimæ syllabæ in singulari numero in utroque genere mutatur in Scheva: ultimæ manet, præterquam ante Affixa constructa כֵּם, הֵן, הֵם, הֵן.

Masculina, דְּבַר Verbum, דְּבַרִּי Verbum meum, דְּבַרְךָ tuum, דְּבָרָיו ejus, דְּבָרֵם eorum, דְּבָרֵינוּ nostrum, דְּבָרֵיכֶם vestrum.

Fœminina in הִ præter mutationem primi Kametz, commutant etiam הִ in תִ: ut, צִדְקָתִי Justitia mea, צִדְקָתְךָ tua, צִדְקָתוֹ ejus, צִדְקָתָם eorum, צִדְקָתֵכֶם vestra, à צִדְקָה. Cum litera Heemantica ab initio, immutata manent. Recipiunt autem Affixa ad formam in תִ: ut, תְּפִאֲרָתוֹ Gloria, תְּפִאֲרָתוֹ ejus.

In plurali masculino Kametz hocce manet: ut, דְּבָרַי Verba mea, דְּבָרֶיךָ tua, דְּבָרָיו ejus, דְּבָרֵיהֶם ejus fœm. דְּבָרֵינוּ nostra, דְּבָרֵיכֶם vestra, à דְּבָרִים.

Fœminina pluralia assument Affixa ad formam constructam: ut, צִדְקֹתַי Justitiæ meæ, צִדְקֹתֶיךָ Justitiæ tuæ, &c.

Excipe multa ex Quiescentibus & Defectivis secunda orta, quæ prius Kametz retinent, qualia sunt, קֵצֶה Extremitas, רָעָה Malum, מַעֲזֵי robur, מִגֵּן clypeus, רָמֹה altitudo, קֵצֶהוּ ejus, &c: Hinc quoque בְּנֵים & בָּנִים Kametz retinent, quasi ex forma בְּנֵה & בָּנֵה.

תִּבּוֹ contrahuntur in Cholem. מִדְּמֵי ejus, à מִדָּה.

Kametz in singulari retinent: אָבִי pater meus. Sic דָּם sanguis, יָד manus, נֶבֶל nubes, צָר hostis, שָׂר princeps, & si quæ alia similia.

& Defectivis secunda radicali nata, quæ prius Kametz retinent, qualia sunt צָרָה, קָמָה, בָּמָה, מָעָה, מִגָּן & his similia.

Tzere invariatur manet, nisi quando antecedit vel sequitur Kametz, tunc penultimæ syllabæ mutatur in Scheva, ultimæ in Pathach: ut. שָׁנָה a שְׁנָה Somnus: אֶבֶר ab אֶצֶר Consilium. Excipe si post Tzere sit litera quiescens.

In pluralibus Tzere penultimæ syllabæ transit in Scheva, propter quod antecedens Scheva convertitur in Chirek, sicut & ante in forma Kametz: ut, זְקֵנִי a זְקֵנִים Senes: חֲצֵרִי a חֲצֵרִים Atria: גִּדְּרוֹת a גִּדְּרוֹת Caule.

Excipiuntur אֵיבָרָה Inimicitia, הֵיכָל Templum, & pluralia, חֲפָצִים Desiderantes, יֵתִים Oleæ, & alia, quæ vide in Thesaurο nostro Grammatico. אֶקָן reperitur קָן, & à קָן cum Chirek speciali anomalia קָן, Deut. 25. 2. Jonæ 4. 20.

Segol ultimæ syllabæ ante ה mutatur in Tzere: ut, צִיִּן מִבְּנֵי צִיִּן possessio ovium, Gen. 26. 14 Excipe פֶּה, unde פִּי חֲכָם Os sapientis, Eccles. 10. 12. Alias immutatum manet.

Pathach & Chirek (non intercedente Dagesth) contrahuntur in Tzere: ut, בֵּית a בֵּית, Domus.

Variatio ob Affixa.

Affixa dicuntur Pronomina inseparabilia à fine Nominibus adjuncta. Hic in genere observetur, Affixa quatuor אֲנִי, אַתָּה, הוּא, הִיא formæ Nominis constructæ in utroque genere & numero temper adjungi, ac præterea Affixa constructa mihi vocari. Deinde affixum הוּא can-

plerumque primi Nominis mutatione, cujus formam vocant *Regimen*, *Statum regiminis*, *Statum constructum*: formam autem integram appellant *Statum absolutum*.

In genere notandum, ab initio vocis duo Scheva consistere non posse, unde cum aliqua ratio duo postulat, tum prius mutatur in Chirek, aut in Pathach vel Sægol propter gutturalem vel ך, ut dictum cap 4. & in sequentibus amplius patebit.

Mutatio vocalium ob regimen fit vel in penultima vel in ultima syllaba, vel utrobique simul.

Kametz penultimæ syllabæ, in utroque genere & numero, mutatur in Scheva, aut in Scheva compositum sub gutturali: ultimæ vero (non sequente ך) transit in Pathach: ut, ךְִּרְבִּי הַמֶּלֶךְ *Verbum regis*, à ךְִּרְבִּי.

Pluralia masculina etiam ם commutant in ך, ut, ךְִּרְבִּי ex םִּרְבִּי scil. Kametz in Scheva mutato, propter quod antecedens Scheva transit in Chirek, ut dictum. Sub prima gutturali est Pathach vel Sægol: ut, ךְִּרְבִּי ex םִּרְבִּי. Sic & alia quædam: ut, ךְִּרְבִּי *Reges*.

Fœminina singularia in ך, commutant illud præterea in ך: ut, ךְִּרְבִּי à ךְִּרְבִּי, nempe prius Kametz mutatur in Scheva, propter quod antecedens Scheva convertitur in Chirek: ultimum vero in Pathach, & ך in ך. Fœmininum plurale. ךְִּרְבִּי à ךְִּרְבִּי.

Tria monosyllaba ךְִּרְבִּי, ךְִּרְבִּי, ךְִּרְבִּי mutant Kametz in Chatephpathach, & assumunt præterea ad finem literam ך: ut, ךְִּרְבִּי, ךְִּרְבִּי.

Excipiuntur alia multa ex Quiescentibus &

*Appendix brevis de mutatione vocum &
Punctorum Vocalium.*

Mutatio punctorum vocalium in lingua Hebræa, res est sollicita & operosa, in qua juvenis cum multo sudore se torquet, sed cum exiguo sæpe fructu, ita ut se expedire nesciens nauseam concipiat, ac studium tandem abjiciat. Ergo laborem & hic ipsi minuamus, & quæ intricata tantopere videntur, sensim extricemus, ne cœptum studii iter hisce salebris impediatur.

Causæ mutationis, quædam sunt *generales*, quædam *speciales*. Generales, quæ omnibus omnino vocibus communes sunt, ut Pronomina affixa & Accentus: Speciales, quæ Nominibus vel Verbis in specie conveniunt. Nos singulas voces seorsim & universe hic considerabimus.

I. De Nominibus.

ELias Grammaticus in Libro *Habbachur*, Orat. 3. cap. 2. quatuor ponit causas, ob quas Nomina mutantur: 1. est *Motio* è masculino in fœmininum. 2. *Flexio* è singulari in pluralem: 3. *Regimen*: 4. *Affixa*. Hic nos adjungemus quintam, *Accentus*.

De prima vide supra cap. 8. de secunda cap. 9. & 10. de reliquis duabus hic breviter agemus

Variatio ob Regimen.

Regimen est Syntaxis sive structura Nominum, qua unum regit alterum casu genitivo. Hoc fit
ple-

nim: יַעַן אֲשֶׁר quod, quia, quum: יַעַן אֲשֶׁר, יַעַן כִּי, יַעַן עֲקֵב, quia, eo quod, quandoquidem: וְיַעַן לְמַעַן בְּעֵבוּר ut, propterea, ut: לִבְלִתִּי ut non.

Rationalis, לִבִּי, לִבִּי לִבִּי quare, quamobrem, quapropter, ergo, ideo, igitur, ideirco, quocirca, itaque.

CAP. XLI.

De Interjectione.

Interjectio est, quæ per se in oratione posita, animi affectum cum singulari commotione indicat.

Blandientis, כִּי, אֲנִי, נָא quæso, obsecro, amabo.

Comminantis, אֲנִי, הוּא vae: sic אֲנִי Eccles. 4. 10.

Demonstrantis, הֵן, הִנֵּה, הִנֵּה he, en, ecce.

Dolentis, אֲנִי, הוּא, אֲוִיָּה O, hei, heu, eheu. אָהֳרָה ab: אָהֳרָה aha, ab: אָהֳרָה ab Ezech. 6. 11.

Ejulantis, אֲנִי, הוּא, אֲוִיָּה hei, vae, Job. 10. 15.

Exclamantis, אֲנִי, הוּא, אֲוִיָּה O, O, Zach 2. 6. Inseparabile ׀ sequente Dagesh, ante Nomina sic quoque sæpe usurpatur, & Vocativum denotat

Fastidientis, abominantis, אֲלִי אֲלִי al fit, 2 Sam. 20. 20.

Gaudentis, exsultantis cum ironico gemitu, אֲנִי, אֲנִי euge, euge, ha, ha, he, Psal. 35. 21.

Hortantis, אֲנִי, אֲנִי eja, age: אֲנִי, אֲנִי agite.

Optantis, אֲנִי, אֲנִי utinam, O utinam, Gen. 17. 18. אֲנִי, אֲנִי, אֲנִי idem: אֲנִי, אֲנִי idem: אֲנִי, אֲנִי Amen.

Vocantis, אֲנִי, אֲנִי heus.

vocantur : ך in, propter ; ך secundum, juxta : ך ad, estque ex ך decisum : Hæ tres regulariter notantur cum Scheva, aut Chirek, si aliud Scheva sequatur, aut proprietati gutturalium obsequuntur : sæpe etiam extrudunt articulum ך, & suscipiunt ejus vocalem : ך a, ab, abs, de, e, ex, estque desumptum ex ך, unde & cum Chirek sequente Dagesh vocibus præfigitur : Dagesh ejectum, compensatur per Tzere.

CAP XL.

De Conjunctiōe.

Conjunctio est quæ multiplices orationis partes conjungit.

Copulativa, ך, ך etiam.

Inseparabiles duæ sunt, quæ vocibus præfiguntur, ך, ך quod. Illud copulativum est, & ante literas ך ac schevatam quamlibet notatur cum Shurek : si duo Nomina copulet, quorum posterius est monosyllabum, aut bisyllabum, tum habet Kametz. Hoc post se habet Dagesh, & est loco ך quod.

Connexiva, sive *Conditionalis*, ך si, sin, siquidem, quum, quandoquidem : ך ך quod si, ך ך si, non, ni, nisi : ך, ך si : ך nisi.

Discretiva, sive *Adversativa*, ך verum, veruntamen : ך at, at, sed, verum, veruntamen : ך ך etiamsi. ך ך sed : ך veruntamen. Sæpe etiam inseparabile adversative sumitur, ut dictum.

Disjunctiva, ך aut, vel, sive, seu : ך ך Non sic, secus. Sed & inseparabile disjunctive sumitur, ut Exod. 21. 15. & alibi.

Causalis, ך Nam, quia, quod, quoniam, enim, etenim :

transit in Chirek : ante Scheva compositum , habet brevem gutturali respondentem : ante Nomina communiter extrudit articulum ה, & suscipit ejus vocalem : ut, כְּשֶׁמֶן, pro כְּהֶשֶׁמֶן &c.

CAP. XXXIX.

De Præpositione.

PRæpositio est vox indeclinabilis, Verbo nomen, tanquam terminum vel causam motus aut quietis, adjungens.

Terminum, אֶלֹּי אֵל Ad, secus, juxta, erga : אֵל
Apud, juxta, penes, prope : אֶדְוֵי עַד Ad, usque ad : עַד
Coram, contra, ante : לְנֶכַח נֶכַח E regione : ex ad-
verso, contra : לְעִמָּת מִל, מִל Idem : בֵּין Inter,
intra : מִן, מִן, מִן A ab, abs, de e, ex : propter : præ;
comparative : לְפָנַי Ante, coram, præ : עָלַי Super,
supra, contra, adversus : הוּא Extra : סָבִיב Circum, cir-
ca : עֲבֵר Cis : מֵעֲבֵר Trans, ultra : הֵלָּא Ultra : אַחֲרַי
Post : תַּחַת Subter, sub, infra.

Causam, בְּעֵד Propter, על, מִפְּנֵי, בְּטַעַבּוֹר, לְמַטָּן, בְּגִלָּל
pro ; לְפָנַי Secundum, juxta.

Quædam terminum loci significantia, aliquando temporis sunt : ut, עַד Usque ad : מִן Ab, לְפָנַי Ante,
אַחֲרַי Post, בֵּין Inter. Item quatuor inseparabiles, כִּי, כִּי,
כִּי, מִן.

Quædam comitatum, causam comitantem seu adjuvantem denotant : ut, עִמָּת אֶת Cum.

Quædam privationem causæ adjuvantis : ut, מִבְּלִי,
וְלֹא Absque, præter, sine : בְּלִי, בְּלֹא, בְּלִי, בְּלֹא
Præter.

Inseparabiles quatuor sunt, quæ vulgo literæ כִּי, כִּי, כִּי, מִן

vere, profecto, certe : אָמֵן omnino : אֱמֶל, אֱמֶל vere, revera.

Negationis, Prohibitionis, אֵל non : בִּל non, nequam : לֹא ne : פֶּל ne forte, ut non : אֵין, אֵין non.

Dubitationis, אֱמֶל fortassis.

Qualitatis, אֵין inane, frustra : אֵין vane : חֵם gratis, immerito : יְהוּדִית Judaice.

Congregationis, יחד, יחדיו una, simul, pariter.

Separationis, Exclusionis, לבד seorsim, separatim : אֵין tantum, tantummodo, duntaxat : בְּלִטְרִי præterquam.

Intensionis, יתר Nimium, amplius, magis, potius : אֵין valde, vehementer : רַב multum, satis : אֵין quanto magis, quanto minus, illud in oratione affirmativa significat, hoc in negativa.

Remissionis & dimissionis, אֵין sensim, lente, leniter : אֵין parum : אֵין minimum, paulatim : אֵין pene : אֵין fere.

Similitudinis, כֵּן, כֵּן sic, ita : כִּמְכֵן similiter : כִּמְכֵן sicut : כֵּן taliter, eo modo, hoc modo.

Numeri, אֶחָד semel : שֵׁנִית secundo : שְׁלִישִׁית tercio : רְבִיעִית quarto. Hæc ex Nominibus adverbiascunt.

Inseparabilia Adverbia duo sunt, quæ aliis vocibus ab initio semper adjunguntur, כִּי similitudinis, הֵאדְמִיתוֹן admirationis & interrogationis. Id regulariter habet Chatephpathach : ante Scheva Pathach nudum : ut , הֵאדְמִיתוֹן Num filia, Genes. 17. 17. הֵאדְמִיתוֹן Num tanquam cum scorto? Gen. 34. 31. Sic ante gutturalem non cum Kametz notatam; Hoc regulariter est cum Scheva, quod ante aliud Scheva transit

malia dicitur יִשְׁתָּחוּ. Procumbat, Gen. 48. 12. pro יִשְׁתָּחוּ, ubi Apocope ratio postulabat יִשְׁתָּחוּ, sed euphoniae causa sumptum in fine est Shurek.

CAP. XXXVIII.

De voce indeclinabili, & primum de Adverbio.

Exposita est vox declinabilis.

VOx indeclinabilis est, quæ genere & numero flexi non potest: estque vel *Adverbium* aut *Præpositio*: vel *Conjunctio* aut *Interjectio*, quæ in universum vulgo *Particule*, Hebræis מלות nominantur.

Adverbium est vox indeclinabilis, quæ alii voci ad-
jungitur, ad explicandam circumstantiam vel qualita-
tem aliquam : ut,

Loci, איפה, איפוא, איכה *Ubinam* ?
 איך, אנה *Quo* ? *Ubi* ? *undenam* ? *hic, huc* :
 הנה, מפה *hine, inde, illinc* : *huc* : *huc, hic* :
 פנימה, מבית, משם *ibi, illic, illuc, eo* : *inde* :
 מעלה *intrinsecus, intus, intro* : *foris, foras* :
 מלמעלה *supra*, מטה *infra, infime* : *retro*,
retrosum.

עַד-אֵיזָן? usquequo? עַד-מָה? Quando? מָתַי? Temporis,
 וְיִיחַדּוּ? interdium? יוֹמִים? cras: מָחָר? nunc: עַתָּה? quousque?
 מִלְפָּנֶיךָ? nudius tertius: שְׁלֹשִׁים? heri: הַיּוֹם, אַתְמוֹל?
 עַד-כִּי? עד-אֵיךְ? ante, antea, antehac: jugiter: תָּמִיד? antequam: מִהֵרָה, מֵמָר? cito:
 אֵיזָן? tunc.

Interrogationis, אֲנִי An: אֲנִי־הֵאָנִי An vero? הֲלֹא non-
ne? annon? אֵיךְ quomodo? מַדּוּמָּה quare? לְמַה ut
quid?

Affirmationis, וכן Sic, ita, quod & similitudinis : וכן

Imperat.

Plur.	Sing.
הַתְּנִלּוּ	הַתְּנִלְהָ m.
הַתְּנִלְינָה	הַתְּנִלְיָה f.

Futur.

fæm.	Sing.	masc.
הַתְּנִלִּי	אֲתִנְלֶה 1	אֲתִנְלֶה 1
הַתְּנִלִּי	תִּתְנַלְּהָ 2	תִּתְנַלְּהָ 2
הַתְּנִלְיָה	יִתְנַלְּהָ 3	יִתְנַלְּהָ 3

Plur.

הַתְּנִלְינָה	נִתְנַלְּהָ 1
{	תִּתְנַלְּוּ 2
	יִתְנַלְּוּ 3

Notæ.

Præter. (הַתְּנִלְהָ) Unicum à ' incipiens illud in ' commutat, quæ forma etiam supra cap. 25 notata est: ut, הַתְּנִלְהָ Confessus fuit, Lev. 5. 5. A שָׁחָה speciali anomalia hic dicitur הַשְׁתַּחֲוֶה Incurvavit se honoris causa: ubi ' vel per epenthesein insertum, aut tertia radicalis ךְ mutata est in ' , quæ commutatio & in Noninibus fit, ut quando à נָאָה Superbivit, fit נָאָה Superbia. Deinde perdit Dagesh. ac litera ךְ & primæ radicalis fit transpositio: ut, הַשְׁתַּחֲוֶה Incurvavit se, & sic deinceps flebitur.

Imperat. (הַתְּנִלְהָ) Per Apocopam, הַתְּנִלְהָ Ægrotum age, 2 Sam. 13. 5.

Futur. (אֲתִנְלֶה) Cum syncopa literæ formativæ ךְ, אֲתִנְלֶה Equabo me, Jes. 14. 14. pro אֲתִנְלֶה. (יִתְנַלְּוּ) Huc pertinet defecte scriptum וַיִּשְׁתַּחֲוּ Et procumbent, Gen. 27. 29. pro וַיִּשְׁתַּחֲוּ. Apocopa, ut in Imperativo: וַיִּתְנַלְּוּ Et retexit se, pro וַיִּתְנַלְּוּ Gen. 9. 21. Speciali anomalia

Celebrabo, *Psal.* 9. 2. & sic deinceps. Hinc cum expresso
 ה characteristico, quod Chaldaeis familiare, יהורה Celebrabit,
Neb. 11. 7. Apocopa, יפר Fœtificare fecit,
Psal. 105. 24. pro יפרה propter gutturalem: וטל Et ob-
 tulit, *Num.* 23. 2. Et in duplex Scheva, ut in Kal, ירד
 Dominari fecit, *Jes.* 41. 2. Ex defectivis prima נ, יאט Et
 admovi, *Hof.* 11. 4. pro יאטה: Sic ין pro ינה.

Ad Hophal.

Præter. הגלה Deficiente prima נ, הוכה Percussum est,
Psal. 102. 5. הכיתי Percussus sum, *Zach.* 13. 6.

Partic.) Participium præsens inusitatum est: si quis for-
 mare velit, desinet à Præterito in Segol: ut, מהגלה. Defi-
 ciente prima נ, מהכה Percussus.

CAP. XXXVII.

De Conjugatione Hithpahel, Quiescentium
 tertia ה.

Præter.

fæm.	Sing.	masc.
התגלתה	התגלה	3
התגלית	התגלית	2
	התגלית	1

Plur.

	התגלו	3
התגלית	התגליתם	2
	התגלינו	1

Partic. præf.

Plur.	Sing.
מתגלים	מתגלה m.
מתגלות	מתגלה f.

Imperat. caret.			Imperat.		
			Plur. הַגִּלּוֹ הַגִּלְיוֹנָה		Sing. הַגִּלָּה m. הַגִּלָּה f.
	Futur.			Futur.	
fœm.	Sing.	masc.	fœm.	Sing.	masc.
com.			com.		
תִּגְלוּ		אֲגִלָּה 1	תִּגְלוּ		אֲגִלָּה 1
תִּגְלֶה		תִּגְלֶה 2	תִּגְלֶה		תִּגְלֶה 2
		וְגִלָּה 3			וְגִלָּה 3
	Plur.			Plur.	
com:			com.		
תִּגְלִינָה {		נִגְלָה 1	תִּגְלִינָה {		נִגְלָה 1
		תִּגְלֶה 2			תִּגְלֶה 2
		וְגִלָּה 3			וְגִלָּה 3

Notæ ad Hipbil.

Præter. (הַגִּלָּה) *Alibi est*, Deportavit, *Estb.* 2. 6. Deficiente prima נ, הִגָּה *Asperfit*, הִכָּה *Percussit*. *Ex anomalia primæ quiescentis*, הוֹגָה *Mœrore affecit*, הוֹנָה *Oppressit*, הוֹרָה *Docuit*, quæ sic quoque deinceps *flectuntur*. (הַגִּלְתָּה) *Contracite*, הִרְצָה *Acquiescet*, *Lev.* 26. 34. הִלָּאָה *Fatigavit*, *Ezech.* 24. 12. (הַגִּלְיִת) *Et per Chirek in medio* הַגִּלְיִת *Deportasti*, *2 Reg.* 17. 26. & ita in aliis personis. Deficiente prima Nun: הִזִּית *Et asperges*: Prima Jod, הוֹזִית *Docuisti*, *Exod.* 17. 5.

Imperat. (הַגִּלָּה) *Per Apocopam* הִרָה *Desiste*, *Deut.* 9. 14. *pro* הִרְפָּה. Propter gutturalem duplex Pathach est, הִעֲלָה *Ascendere fac*, *Exod.* 33. 12. Deficiente prima נ, הִכָּה *Percute*, unde per Apocopam הִךְ, *2 Reg.* 6. 18. אִכָּה.

Futur. (אֲגִלָּה) *Ex deficiente prima* נ, אֲנִטָה *Extendam*, *Jer.* 6. 12. *Ex quiescente prima* י, אֲנִידָה
Ce-

Ad Pyhal.

Præter. גלה) Excidens Dagesh per Cholem compen-
satur: ut, הרה Conceptus est, Job. 2. 3. גלה) Et cum
Kametz-chatuph, גלה Finiuntur, Psal. 72. 20. גלה Oper-
ti sunt Psal 80. 11. compensato Dagesh, גלה Impellun-
tur, Psal 36 13.

Participium) Quidam etiam hic Participium præsens
formant, גלה, ex duobus exemplis, de quibus vide Thesau-
rum nostrum.

CAP. XXXVI.

De Conjugatione Hiphil & Hophal Quie-
scentium tertia ה.

Præter. Hophal.			Præter. Hiphil.		
fæm.	Sing.	masc.	fæm.	Sing.	masc.
הגלתה		הגלה 3	הגלתה		הגלה 3
הגלית		הגלית 2	הגלית		הגלית 2
com.		הגליתי 1	com.		הגליתי 1
Plur.			Plur.		
com.		הגלו 3	com.		הגלו 3
הגליתן		הגליתם 2	הגליתן		הגליתם 2
com.		הגלינו 1	com.		הגלינו 1
Partic. præter. Pahul.			Partic. præter. Ben.		
Plur.	Sing.		Plur.	Sing.	
מגלים	מגלה m.		מגלים	מגלה m.	
מגלות	מגלה f.		מגלות	מגלה f.	
Infinit.			Infinit.		
	הגלה			הגלה vel תגלות	
			F 2		Im-

<i>Plur.</i>	
<i>com.</i>	גלו 3
גליתם	גליתם 2
<i>com.</i>	גלינו 1
Partic. præf. five Pahul.	
<i>Plur.</i>	<i>Sing.</i>
מגלים	מגלה m.
מגלות	מגלה f.
Infinit.	
גלה vel גולת	

Imperat. garet.

<i>Futur.</i>	
<i>Sing.</i>	<i>masc.</i>
<i>fæm.</i>	אגלה 1
<i>com.</i>	תגלה 2
תגלה	יגלה 3
<i>Plur.</i>	
<i>com.</i>	נגלה 1
{ תגלינה	תגלו 2
	יגלו 3

<i>Plur.</i>	
<i>com.</i>	גלו 3
גליתם	גליתם 2
<i>com.</i>	גלינו 1
Partic. præf. Ben.	
<i>Plur.</i>	<i>Sing.</i>
מגלים	מגלה m.
מגלות	מגלה f.
Infinit.	
גלה גלה גלות	
Imperat.	

<i>Plur.</i>	<i>Sing.</i>
גלו	גלה m.
גלינה	גלי f.

<i>Futur.</i>	
<i>Sing.</i>	<i>masc.</i>
<i>fæm.</i>	אגלה 1
<i>com.</i>	תגלה 2
תגלה	יגלה 3
<i>Plur.</i>	
<i>com.</i>	נגלה 1
{ תגלינה	תגלו 2
	יגלו 3

Notæ ad Pibel.

Præter. גלית) In medio promiscue Chirek est : ut ,
Retexisti, Jes. 57. 8. Sic in reliquis personis.

Imperat. גלה) Præter normam est רבה Multiplica,
Jud. 9. 29 Per Apocopam, גל Retege, Psal. 119. 8.

Futur. אגלה) Apocope, תבס Obtegas, pro תבסה,
Neb. 4. 5. ותגל Et discooperuit, Ezech. 23. 18. יבן
Exspectet, Job. 3. 9. pro יבנה.

Ad

Apocopæ forma hic diligenter est notanda, quæ varia : prima, יגל pro יגלה. Propter gutturalem vel ך in fine est Pathach : ut, ויחזק Et castrametatus est, Gen. 26. 17. aut duplex Pathach, ויאמר Et respondi, Zach. 4. 11. pro ויאמרו. Secunda, ירא pro יראה : Est & hic in fine Pathach propter gutturalem : ut, ויחטט Et errabat, Gen. 21. 14. pro ויחטטה. Tertia, ירד Dominabitur, pro ירדה, idque quando secunda radicalis fuerit una ex ב ג ד נ פת. Quarta, ex Verbis יהיה & יהיה, quæ peculiari forma dicuntur אהיה pro איהיה : sic in aliis personis, יהיו, יהיו. Quinta, יתן, pro יתן : יתן pro יתן. Hæc est propria Verborum à ך hic incipientium, quæ unicam tantum radicalem servant.

Ad Niphal.

Præter. יגלה) Ante primam gutturalem, נעשר. Factum est, Eccl. 9. 3. Deficiente prima נקה, Innocentem asseruit se, Zach. 5. 9. & sic in reliquis personis. יגלה) Hic & in prima persona utriusque numeri promiscue etiam est Chirek in penultima.

Futur. יאמר) Prima gutturali, אענה Exaudiar, Job. 19. 7.

Apocope hic tantum literam ך cum præced. vocali tollit ; ut, נאפח Et pellerus sum, pro נאפחה, Jer. 20. 7. יתן pro יתן Retegetur, Jes. 47. 3.

CAP. XXXV.

De Conjugatione Pihel & Pyhal Quiescentium tertiam.

Præter. Pyhal.			Præter. Pihel.		
fœm.	Sing.	masc.	fœm.	Sing.	masc.
גלה		גלה 3	גלה		גלה 3
גלה		גלה 2	גלה		גלה 2
גלה		גלה 3	גלה		גלה 1
גלה			גלה		Plur.

Imperat.			Imperat.		
Plur.		Sing.	Plur.		Sing.
הגלו הגלינה		הגלה הגלי	גלו גלינה		גלה גלי f.
Futur.			Futur.		
fæm.	Sing.	masc.	fæm.	Sing.	masc.
com. תגלו תגלה		תגלה 1 תגלה 2 תגלה 3	com. תגלו תגלה		תגלה 1 תגלה 2 תגלה 3
Plur.			Plur.		
com. תגלינה }		תגלה 1 תגלו 2 תגלי 3	com. תגלינה }		תגלה 1 תגלו 2 תגלי 3

Notæ ad Kal.

Præter. גלית) Hic tertia radicalis mutatur in Toau, ne due aspirationes concurrentes, difficiliorem pronuntiationem pariant. Pro גלית quandoque est גלית : ut, תסתה Confidit, Psal. 57. 2 Sic in tertia plur. נשית Declinarunt, Psal 73. 2. Kametz in penult. in his duobus exemplis est propter pausam accentus. Est & hic contracta forma : ut, תעש Fecit, Lev. 25. 21. תבא Obveniat, Deut. 31. 29.

Partic. גלה Quedam in Tzere desinunt : ut, תעש Faciens, Exod. 15. 11.

Imperat. גלי) At תעש Quærite, Jes. 21. 12. תעש Venite, ibidem, pro tertia radicali ת est ג, ut ante in Præterito.

Futur. תגלה) Si prima radicalis hic sit ג, dicitur descedere תגלה תסתה &c. תגלי) At, תשלי Tranquilli sunt, Ps. 121. 9. ut paulo ante, in Imp. & Præter.

Apo

Futuro omnium Conjugationum sæpissime accidit Apocopa. Denique non raro præcedentis generis Quiescentium tertia & formam assumunt. Quatuor Verba analogiam imitantur, quæ ob id cum Mappik in ה notantur: nempe יָצָה Excelluit, יָצָה Concupivit, יָצָה Splenduit, יָצָה Admiratus fuit. Postremo occurrunt hic etiam Verba duplicis Anomalix, nempe quorum prima radicalis est י vel י, quæ suorum generum formam hic quoque imitantur: ut suis locis videbitur.

Præter. Niphal.			Præter. Kal.		
fæm.	Sing.	masc.	fæm.	Sing.	masc.
יָצָה		יָצָה 3	יָצָה		יָצָה 3
יָצָה		יָצָה 2	יָצָה		יָצָה 2
יָצָה		יָצָה 1	יָצָה		יָצָה 1
com.			com.		
Plur.			Plur.		
יָצָה		יָצָה 3	יָצָה		יָצָה 3
יָצָה		יָצָה 2	יָצָה		יָצָה 2
יָצָה		יָצָה 1	יָצָה		יָצָה 1
com.			com.		
Partic. præf.			Partic. præf. Ben.		
Plur.	Sing.		Plur.	Sing.	
יָצָה	יָצָה m.		יָצָה	יָצָה m.	
יָצָה	יָצָה f.		יָצָה	יָצָה f.	
Infinit.			Infinit.		
יָצָה vel יָצָה			יָצָה יָצָה יָצָה		

Im-

Plur.

	נִתְמַצֵּן	1
{	תִּתְמַצְּנוּ	2
	יִתְמַצְּנוּ	3

Notæ.

Præter. תִּתְמַצְּנוּ) Hinc per syncopam literæ caracte-
risticæ, & forma ex Hophal composita, תִּתְמַצְּנוּ polluta
est, Dent. 24. 4. יִתְמַצְּנוּ) Hinc itidem per syncopam lite-
ræ caractéristicæ ת, תִּתְמַצְּנוּ Prophetarunt, Jer. 23. 13.
pro תִּתְמַצְּנוּ.

Futur. יִתְמַצְּנוּ) Syncopa ut ante, נִשְׁוּוּ Et elatus est,
2 Paral. 32. 23. Sic, תִּתְמַצְּנוּ Polluetis vos, Lev. 11. 43.
pro תִּתְמַצְּנוּ.

CAP. XXXIV.

De Quiescentibus tertia radicali ת, & prima
ipsorum Conjugatione Kal & Niphal.

Quartum genus Verborum Quiescentium est, quo-
rum tertia radicalis est ת, & Quiescentia Lamed
He vulgo vocantur, habentque commune paradigm, תִּלְוִי Revelavit. Horum anomalia communis per omnes
Conjugationes triplex est: primo ת quiescit: secun-
do abjicitur: tertio in aliam literam commutatur.
Deinde singula fere Tempora habent terminationem
propriam, ab analogia discrepantem. Præteriti pri-
ma vox per omnes conjugationes desinit in Kametz:
Participium utrumque (excepto Pahul in Kal) sem-
per in Sægol: Infinitivus in Cholem vel ת: Impera-
tivus in Tzere: Futurum in Sægol. Præterea Impe-
rativo singulari (præterquam in Kal & Niphal) &
Fu-

Ad Hopbal.

Paucissima hic usitata leguntur. A הוּבַל est הוּבַל Adductus fuit, & sic deinceps. A הוּבַל est הוּבַל Eductus : inde Participium plurale הוּבַל Educti, Ezech. 14. 22.

CAP. XXXIII.

De Conjugatione Hithpahal Quiescentium tertia N.

Præter.

fæm.	Sing.	masc.
הִתְמַצְּתָה	הִתְמַצְּתָה 3	
הִתְמַצְּתָה	הִתְמַצְּתָה 2	
com.	הִתְמַצְּתָה 1	

Plur.

com.	3
הִתְמַצְּתָה	הִתְמַצְּתָה 2
com.	הִתְמַצְּתָה 1

Partic præl.

fæm.	Sing.	masc.
מִתְמַצְּתִים	מִתְמַצְּתִים m.	
מִתְמַצְּתִים	מִתְמַצְּתִים f.	

Infinit.

הִתְמַצְּתָה

Imperat.

Plur.	Sing.
הִתְמַצְּתָה	הִתְמַצְּתָה m.
הִתְמַצְּתָה	הִתְמַצְּתָה f.

Futur.

fæm.	Sing.	masc.
com.	הִתְמַצְּתָה 1	
הִתְמַצְּתָה	הִתְמַצְּתָה 2	
הִתְמַצְּתָה	הִתְמַצְּתָה 3	

Plur

Plur.	
com.	הַמְצִיאוֹ 3
הַמְצִיאוֹת	הַמְצִיאוֹתָם 2
com.	הַמְצִיאוֹ 1
Partic. præter. five Pahul.	
Plur.	Sing.
הַמְצִיאוֹת	הַמְצִיאוֹ m.
הַמְצִיאוֹת	הַמְצִיאוֹ f.
Infinit.	
הַמְצִיאוֹ vel הַמְצִיאוֹת	

Imperat. caret.

Futur.		
fæm.	Sing.	masc.
com.	הַמְצִיאוֹ 1	הַמְצִיאוֹ 1
הַמְצִיאוֹת	הַמְצִיאוֹ 2	הַמְצִיאוֹ 2
הַמְצִיאוֹת	הַמְצִיאוֹ 3	הַמְצִיאוֹ 3
Plur.		
com.	הַמְצִיאוֹ 1	הַמְצִיאוֹ 1
הַמְצִיאוֹת	הַמְצִיאוֹ 2	הַמְצִיאוֹ 2
הַמְצִיאוֹת	הַמְצִיאוֹ 3	הַמְצִיאוֹ 3

Plur.	
com.	הַמְצִיאוֹ 3
הַמְצִיאוֹת	הַמְצִיאוֹתָם 2
	הַמְצִיאוֹ 1
Partic. præf. Ben.	
Plur.	Sing.
הַמְצִיאוֹת	הַמְצִיאוֹ m.
הַמְצִיאוֹת	הַמְצִיאוֹ f.
Infinit.	
הַמְצִיאוֹ vel הַמְצִיאוֹת	
Imperat.	

Plur.	Sing.
הַמְצִיאוֹת	הַמְצִיאוֹ m.
הַמְצִיאוֹת	הַמְצִיאוֹ f.

Futur.		
fæm.	Sing.	masc.
com.	הַמְצִיאוֹ 1	הַמְצִיאוֹ 1
הַמְצִיאוֹת	הַמְצִיאוֹ 2	הַמְצִיאוֹ 2
הַמְצִיאוֹת	הַמְצִיאוֹ 3	הַמְצִיאוֹ 3
Plur.		
com.	הַמְצִיאוֹ 1	הַמְצִיאוֹ 1
הַמְצִיאוֹת	הַמְצִיאוֹ 2	הַמְצִיאוֹ 2
הַמְצִיאוֹת	הַמְצִיאוֹ 3	הַמְצִיאוֹ 3

Nota -- i i i phil.

Præter. הַמְצִיאוֹ) Prima g. ali, Peccare facit, 1 Reg. 16. 14. Ex deficiente prima, הַמְצִיאוֹ Decepit, Jer. 49. 16. Ex quiescente prima, הַמְצִיאוֹ Eduxit. Ex quiescente media, הַמְצִיאוֹ Adduxit.

Partic. הַמְצִיאוֹ) Ex anomalia primæ quiescentis, הַמְצִיאוֹ Educens, Psal. 68. 7. Ex secunda, הַמְצִיאוֹ Adducens, Lev. 18. 3. & sic deinceps per reliqua Tempora.

Ad

Plur

Imperat. caret.			Imperat.		
Futurum.			Futurum.		
fæm.	Sing.	masc.	fæm.	Sing.	masc.
com.		מִצֵּן 1	com.		מִצֵּן 1
תִּמְצֵן		תִּמְצֵן 2	תִּמְצֵן		תִּמְצֵן 2
תִּמְצֵן		תִּמְצֵן 3	תִּמְצֵן		תִּמְצֵן 3
Plur.			Plur.		
com.		נִמְצֵן 1	com.		נִמְצֵן 1
תִּמְצֵנָה }		תִּמְצֵנוּ 2	תִּמְצֵנָה }		תִּמְצֵנוּ 2
		תִּמְצֵנוּ 3			תִּמְצֵנוּ 3

Nota ad Pihel.

Præter. מִצֵּן) Quædam habent in fine Kametz, ex forma quarti generis quiescentium tertia ה: ut, מִצֵּן con- trivit, מִלֵּן implevit.

Ad Pyhal.

Paucissima hic usitata reperiuntur, ejecto Dagish, קָרָן Vocatum est, Ezech. 10. 13. Inde etiam participium, מִקְרָן Vocatus meus, sive à me, Jesa. 48. 12. מִמְלָאִים Impleti, Cant. 5. 14.

CAP. XXXII.

De Conjugatione Hiphil & Hophal Quiescentium tertia נ

Præter. Hophal.			Præter. Hiphil.		
fæm.	Sing.	masc.	fæm.	Sing.	masc.
הִמְצֵנָה		הִמְצֵן 3	הִמְצֵנָה		הִמְצֵן 3
הִמְצַנְתִּי		הִמְצַנְתָּ 2	הִמְצַנְתִּי		הִמְצַנְתָּ 2
		הִמְצַנְתָּ 1			הִמְצַנְתָּ 1
					Plur

Ad Niphal.

Præter. נִמְצָא) Ex prima 1 deficiente. נִשָּׂא Et porta-
bitur, Exod. 25. 28. Si prima sit gutturalis, characteri-
stica notatur cum Segol, vel Pathach, ut, נִחַפֵּה Abscon-
dit se, Iud. 9. 5. נִמְצָאָה) Aliquando contrahitur in ׀,
ut, נִפְלֵאָה Admirabile fuit, Exod. 25. 28. נִמְצָאָה At
נִפְלִיּוֹת In admirationem traducor, Psal. 139. 14. אֶנְלֵא,
ex forma quarti generis, N in 1 commutato.

Partic. נִמְצָאָה) אֵינִי hic est נִוְרָה Reverendus.

Futur. נִמְצָאָה) אֵינִי hic est נִוְרָה, unde תִּוְרָה Reve-
renter colaris, Psal. 130. 4.

CAP. XXXI.

De Conjugatione Pihel & Pyhal Quiescen-
tium tertia N.

Præter. Pyhal.

fœm.	Sing.	masc.
מִצָּאָה		מִצָּאָה 3
מִצָּאָה		מִצָּאָה 2
com.		מִצָּאָה 1

Plur.

com.	מִצָּאָה 3
מִצָּאָה	מִצָּאָה 2
com.	מִצָּאָה 1

Part., præter. five Pahul.

Plur	Sing.
מִצָּאָה	מִצָּאָה m.
מִצָּאָה	מִצָּאָה f.

Infinit.

מִצָּאָה vel מִצָּאָה

Præter. Pihel.

fœm.	Sing.	masc.
מִצָּאָה		מִצָּאָה 3
מִצָּאָה		מִצָּאָה 2
com.		מִצָּאָה 1

Plur.

com.	מִצָּאָה 3
מִצָּאָה	מִצָּאָה 2
com.	מִצָּאָה 1

Partic. præter.

Plur.	Sing.
מִצָּאָה	מִצָּאָה m.
מִצָּאָה	מִצָּאָה f.

Infinit.

מִצָּאָה vel מִצָּאָה

Im.

Futur.			Futur.		
fœm.	Sing.	masc.	fœm.	Sing.	masc.
com.		נִצָּחַן 1	com.		נִצָּחַן 1
תִּצָּחִי		נִצָּחַת 2	תִּצָּחִי		נִצָּחַת 2
נִצָּחַת		נִצָּחִי 3	נִצָּחַת		נִצָּחִי 3
	Plur.			Plur.	
com.		נִצָּחוּ 1	com.		נִצָּחוּ 1
תִּצָּחוּ		תִּצָּחוּ 2	תִּצָּחוּ		תִּצָּחוּ 2
נִצָּחוּ		נִצָּחוּ 3	נִצָּחוּ		נִצָּחוּ 3

Nota ad Kal.

Præter. נִצָּחַת) Pauca in Tzere desinunt, quæ illud in secundis & primis personis retinent: ut, מִלֵּן מִלֵּן. Item נִצָּחַת, נִצָּחַת, &c. Verbum נִצָּחַת, & similia, hic sic fleuntur.

נִצָּחַת
נִצָּחַת
&c.

נִצָּחַת
נִצָּחַת
נִצָּחַת

Particip. נִצָּחַת) Aliquando desinunt & in Segol: ut, נִצָּחַת, Eccles. 8. 12, &c. נִצָּחַת) Femininum in ך׃ hic specialem formam habet, נִצָּחַת Inveniens, Cant. 8. 10. & נִצָּחַת, 2 Sam. 18. 22, pro נִצָּחַת. אֲנִי נִצָּחַת &c.

Partic præter נִצָּחַת) Huc pertinet נִצָּחַת Levatus, Psal. 32. 1. ex forma quarti generis, pro נִצָּחַת.

Infinit. Ex dupliciter imperfectis hæc tria sunt, נִצָּחַת & נִצָּחַת & נִצָּחַת, pro נִצָּחַת: item נִצָּחַת Egredi, a נִצָּחַת; denique נִצָּחַת Venire.

Imperat נִצָּחַת) Ex duplici anomalia, נִצָּחַת נִצָּחַת a נִצָּחַת: נִצָּחַת a נִצָּחַת: נִצָּחַת a נִצָּחַת.

Futur נִצָּחַת) Ex duplici anomalia, נִצָּחַת נִצָּחַת a נִצָּחַת: נִצָּחַת a נִצָּחַת: נִצָּחַת a נִצָּחַת.

dia 1, נִבַּי Venit, נִבִּי Vomuit. Hæc singula sui generis anomalias sequuntur. Quiescentium tertia & anomalia est in נ ut plurimum in vocali longa, quiescente. Sæpe vero etiam cum quarto genere Quiescentium formam commutant.

Præter. Niphal.

fæm.	Sing.	masc.
נִמְצְאָה		נִמְצָא 3
נִמְצְאוּ		נִמְצְאוּ 2
com.		נִמְצְאוּ 1

Plur.

com.		
נִמְצְאוּ	נִמְצְאוּ 3	
נִמְצְאוּ	נִמְצְאוּ 2	
com.	נִמְצְאוּ 1	

Partic. præf.

Plur.	Sing.
נִמְצְאוּ	נִמְצָא m.
נִמְצְאוּ	נִמְצְאוּ f.

Infinit.

נִמְצֹא

Imperat.

Plur.	Sing.
נִמְצְאוּ	נִמְצָא m.
נִמְצְאוּ	נִמְצְאוּ f.

Præter. Kal.

fæm.	Sing.	masc.
נִמְצְאָה		נִמְצָא 3
נִמְצְאוּ		נִמְצְאוּ 2
com.		נִמְצְאוּ 1

Plur.

com.		
נִמְצְאוּ	נִמְצְאוּ 3	
נִמְצְאוּ	נִמְצְאוּ 2	
com.	נִמְצְאוּ 1	

Partic. præf.

Plur.	Sing.
נִמְצְאוּ	נִמְצָא m.
נִמְצְאוּ	נִמְצְאוּ f.

Part. præf. five Pahul.

Plur.	Sing.
נִמְצְאוּ	נִמְצָא m.
נִמְצְאוּ	נִמְצְאוּ f.

Infinit.

נִמְצֹא, נִמְצָא, נִמְצְאוּ

Imperat.

Plur.	Sing.
נִמְצְאוּ	נִמְצָא m.
נִמְצְאוּ	נִמְצְאוּ f.

Fu-

Hebræe. Cap. XX X.

Præter. Hithpabel.

הִתְקַוְּמָהּ	הִתְקַוְּמָהּ
&c.	הִתְקַוְּמָהּ

Partic. præf.

&c.	מִתְקַוֵּם
-----	------------

Infin.

הִתְקַוֵּם

Imperat.

&c.	הִתְקַוֵּם
-----	------------

Futurum.

	אֶתְקַוֶּם
&c.	תִּתְקַוֶּם

Note.

Præter. הִתְקַוְּמָהּ) Est & altera forma hic usitata, quæ in Pihel posita, quæ ex media radicali ¹ dicitur ad formam analogam הִתְקַוֵּם, unde est illud הִצְטִירְנוּ In viaticum accepimus, Ios. 9. 11. in quo præterea ך characteristicum mutatum in ך, & primæ radicali postpositum est, cujus ratio tradita cap. 16.

CAP. XXX.

De Verbis quiescentibus tertia radicali ך, & ipsarum Conjugatione Kal & Niphal.

Tertium genus Quiescentium est, quorum tertia radicalis est ך, & Quiescentia Lamed Aleph vulgò appellantur, habentque commune paradigma ךָּׁׂ׃ Invenit. Referuntur vero etiam huc verba quædam primæ vel secundæ radicalis anomaliam habentia, ut ex deficiente prima ך, ךָּׁׂ׃ Tulit, Quiescente prima ך, ךָּׁׂ׃ Egressus est, ךָּׁׂ׃ Timuit: ex Quiescente media

Plur.

	הַקִּימוּ	3
הַקִּמְתֶּם	הַקִּמְתֶּם	2
	הַקִּמְנוּ	1

Ad Hiphil.

Partic. (מְקִי) Cum Tzere, מִפֶּר Irritum faciens, Jer. 4. 25. Discrepat, מְסִית Incitans, Jer. 43. 3. pro מְסִיתִי: sic מְלִינִים Murmurantes, Exod. 16. 4. quæ forma etiam supra ad Futur. Kal, cap. 19. & Futur. Hiphil, cap. 21. notata est.

Imperat. (הִקֵּם) Aphæresis characteristica hic frequens est: ut, שִׁי Pone, Gen. 24. 2. Sic יִדִּינוּ Judge, Jer. 21. 12

Futur (אֶקֶם) Sæpe in Tzere: ut, תִּשָּׁב Reducito, Gen. 24. 8. Hinc accentu ablato, aut ad penultimam retracto, Tzere pro more corripitur in Segol: ut, וְהִקֵּם Et præstitisti, Neh. 9. 8 aut in Pathach propter gutturalem: ut, וְהִתְעַצַּר Et contestatus es, Neh. 9. 29. יִסִּית Incitabit, Jer. 36. 18. ut antea in Participio.

Ad Hophal.

Præter. (וְהִקֵּם) Discrepat, הִקֵּם Constitutus est, 2 Sam. 23. 1. ut antea in participio.

CAP. XXIX.

De Conjugatione Hithpabel, Quiescentium
secunda.

Hæc conjugatio sola syllaba Characteristica הִתְּ a Pihel differt.

Præter.

Part. præter. five Pahul.

Plur.	Sing.
מוקמים	מוקם m.
מוקמות	מוקמה f.

Infinit.

הוקם

Imperat. caret.

Futur.

fæm.	Sing.	masc.
com.		אוקם 1
תוקמי		תוקם 2
תוקם		יוקם 3

Plur.

com.	נוקם 2
תוקמו	תוקמו 2
יוקמו	יוקמו 3

תוקמנה {

Partic. præter. Ben.

Plur.	Sing.
מקומים	מקום m.
מקומות	מקימה f.

Infinit.

הקים vel דקים

Imperat.

Plur.

הקימו
הקמיה

Sing.

הקם m.
הקימי f.

Futur.

fæm.	Sing.	masc.
com.		אקים 1
תקימי		תקים 2
תקים		יקים 3

Plur.

com.	נקים 1
תקימו	תקימו 2
יקימו	יקימו 3

תקמנה {

Notæ ad Hipbil.

Præter. (מקים) Characteristica in utraque forma habet vocalem longam, ob eandem causam, quæ in Niphal cap. 19. Tzere etiam manet vel mutatur, ut Kametz ibidem. Est & alia forma Præteriti in Tzere sub characteristica ה.

fæm.	Sing.	masc.
הקימה		הקים 3
הקמה		הקמה 2
com.		הקמתי 1

E 3

Plur.

Notæ ad Pibēl.

Præter. קִיַּם) Analoga sunt, קִיַּם Stabilivit, Esth. 9. 31. קִיַּמוּ Stabiliverunt, *ibid.* וַיַּבִּיחֵם Et reum peragitis, Dan. 1. 10. ex media radicali. Hæc forma Rabbinis & Chaldeis frequens est.

Imperat. קִיַּם) Cum הַ paragogico; כִּינֵה Dirige, Psal. 90. 17. Sensu à tertia fæminina præteriti distinguenda est.

Ad Pyhal.

Prima vox in unoquoque Tempore à forma activa differt, reliquæ conveniunt, quæ caute juxta sensum distinguenda sunt.

CAP. XXVIII.

De Conjugatione Hiphil & Hophal Quiescentium secunda.

Anomalia in utraque forma est in media radicali ejecta. Characteristica ה utrobique notatur cum vocali longa, ob causam cap. 19. ad Niphal expositam. Pro Chirek in Hiphil etiam Tzere est.

Præter. Hophal.			Præter. Hiphil.		
fæm.	Sing.	masc.	fæm.	Sing.	masc.
הִקְמָה		הִקְמָם 3	הִקְמָה		הִקְמָם 3
הִקְמָתִי		הִקְמָתֶם 2	הִקְמָתִי		הִקְמָתֶם 2
com.		הִקְמָתִי 1	com.		הִקְמָתִי 1
	Plur.			Plur.	
com.		הִקְמָו 3	com.		הִקְמָו 3
הִקְמָתֶם		הִקְמָתֶם 2	הִקְמָתֶם		הִקְמָתֶם 2
com.		הִקְמָתֶם 1	com.		הִקְמָתֶם 1
					Partic.

Præter. Pyhal.

fæm.	Sing.	masc.
קִוְּמָה		קִוְּמָם 3
קִוְּמָתָּ		קִוְּמָתָּ 2
com.		קִוְּמָתִי 1

Plur.

com.		
קִוְּמָתָּ	קִוְּמָתָּ 3	
	קִוְּמָתָּ 2	
com.	קִוְּמָתִי 1	

Partic. præter. five Pahul.

Plur.	Sing.
מְקֻמְּמִים	מְקֻמְּמִים m.
מְקֻמְּמֹת	מְקֻמְּמֹת f.

Infinit.

קִוְּמָ

Imperat. caret.

Futur.

fæm.	Sing.	masc.
com.		אֶקְוֹמָם 1
תִּקְוֹמָמִי		תִּקְוֹמָמִי 2
תִּקְוֹמָם		תִּקְוֹמָם 3
	Plur.	
com.		נִקְוֹמָם 1
תִּקְוֹמָמָה		תִּקְוֹמָמָה 2
		תִּקְוֹמָמִי 3

Præter. Pihel.

fæm.	Sing.	masc.
קִוְּמָה		קִוְּמָם 3
קִוְּמָתָּ		קִוְּמָתָּ 2
com.		קִוְּמָתִי 1

Plur.

com.		
קִוְּמָתָּ	קִוְּמָתָּ 3	
	קִוְּמָתָּ 2	
com.	קִוְּמָתִי 1	

Partic. præter. Ben.

Plur.	Sing.
מְקֻמְּמִים	מְקֻמְּמִים m.
מְקֻמְּמֹת	מְקֻמְּמֹת f. vel מְקֻמְּמָה

Infinit.

קִוְּמָ

Imperat.

Plur.	Sing.
קִוְּמָמִי	קִוְּמָמִי m.
קִוְּמָמָה	קִוְּמָמָה f.

Futur.

fæm.	Sing.	masc.
com.		אֶקְוֹמָם 1
תִּקְוֹמָמִי		תִּקְוֹמָמִי 2
תִּקְוֹמָם		תִּקְוֹמָם 3
	Plur.	
com.		נִקְוֹמָם 1
תִּקְוֹמָמָה		תִּקְוֹמָמָה 2
		תִּקְוֹמָמִי 3

Epitome Grammaticæ

ultima fuerit gutturalis vel 7 tunc in fine est Patbach: ut, **וַיִּבְרָא** Et prod' is, *Ezech. 32. 2.* **אֶרְאֶב** Erubescere, hic dicitur **וַיִּבְרָא**, & sic deinceps, forma hinc, & à **וַיִּבְרָא** composita.

Ad Niphal.

Præter. **וַיִּפְּחֵם**) Characteristica 2 est cum vocali longa, quæ manet, vel mutatur, ut supra cap. 19. in Niphal: vide illic. **וַיִּקְוֶם**) Cholem ex præcedenti persona hic transit in Shurek, ne duo Cholem se consequantur, quæ tamen interdum concurrunt: unde in plurali, **וַיִּפְּחוּם** Dispersi estis, *Ezech. 11. 17.*

Partic. **וַיִּקְוֶם**) Et cum Shurek, **וַיִּצְוֶם** Obsessus, *Ezech. 6. 12.* **וַיִּפְּחוּם**) Et in 7, **וַיִּפְּחוּם** Sparsum, *2 Sam. 18. 8.*

CAP. XXVII.

De Conjugatione Pihel & Pyhal Quiescentium secunda vel.

A Nomalia est in media radicali in Cholem quiescente, unde loco illius per Dagesh characteristicum geminandæ geminatur ultima: ut, **וַיִּקְוֶם** Surgere fecit, id est, *Erexit, Statuit.* Forma cum defectivis secunda eadem est, sed formationis ratio diversa. Illic enim litera geminata utraque ad Radicem, hic geminatæ altera ad Radicem, altera ad formam Conjugationis pertinet. Fiunt quoque hic Verba quatuor literarum, prima & tertia geminata, media autem ejecta: ut à **וַיִּקְוֶם** fit **וַיִּקְוֶם**. Hæc præterea *ἀναλογίαν*, flectuntur, ut, cap. 14. ad præteritum Pihel dictum est. Quædam servant *ἀναλογίαν*: ut, **וַיִּקְוֶם** à **וַיִּקְוֶם**: Sic **וַיִּבְרָא** à **וַיִּבְרָא**.

Præter.

Futur.			Futur.		
fæm.	Sing.	masc.	fæm.	Sing.	masc.
com.		אֶקוּם 1	com.		אֶקוּם 1
תִּקְוִי		תִּקְוִי 2	תִּקְוִי		תִּקְוִי 2
תִּקְוִי		יִקְוִי 3	תִּקְוִי		יִקְוִי 3
Plur.			Plur.		
com.		נִקְוִי 1	com.		נִקְוִי 1
תִּקְוִי		תִּקְוִי 2	תִּקְוִי		תִּקְוִי 2
תִּקְוִי		יִקְוִי 3	תִּקְוִי		יִקְוִי 3

Note ad Kal.

Præter. אֶקוּם) Est quoque hic terminatio Tzere & Cholem, ut in Verbis analogis: ut, אָמַר Mortuus est, אֶלֶל luxit, אֶרֶב Erubuit: Tzere in tertiis personis manet: ut, אָמַר, אָמַר, אָמַר. Cholem semper manet, אֶלֶל, אֶלֶל, אֶלֶל, &c. אֶקוּם) Quæ in Tzere desinunt, illud hic in utroque numero & in prima singulari amittunt, ut & notatum est supra cap. 13. ad Præteritum: ut, אֶקוּם, אֶקוּם, אֶקוּם.

Partic. אֶקוּם) Ex forma Tzere, אֶקוּם Vigilans, Cant. 5. 2. אֶקוּם Commorantes, Neb. 13. 21. Ex Cholem: אֶקוּם Et lucens, Prov. 4. 18. אֶקוּם) Accentus in ultima distinguit hanc vocem à tertia fæminina præteriti.

Infinit. אֶקוּם) Et cum Cholem, אֶקוּם Surgendo, Jer. 44. 29.

Imperat. אֶקוּם) Cum ה paragogico, אֶקוּם Reverte-re, Jer. 3. 12 Cum Cholem, אֶקוּם Circumcide, Jos. 5. 2.

Futur. אֶקוּם) Cum ה paragogico, אֶקוּם Sur-gam, 2 Sam. 17. 1. Et in Cholem, אֶקוּם Et exaltabi-tur, Num. 24. 7. Hinc Cholem accentu privatum, sive ac-centu ad penultimam retracito, corripitur in Kametz-chaturb: ut, אֶקוּם Et reversus es, 1 Reg. 13. 22. at si

bent קום *surgere*. Ratio conjugandi utramque formam eadem est, unde & unum genus flexionis tantum constituunt, cujus anomalia perpetua est in media radicali vel quiescente vel abjecta. Excipiuntur quæ in ה desinunt: ea enim mediam radicalem efferunt: ut, קוּיַּ Exspectavit, הוּיַּ Fuit, & paucula alia: ut, קוּיַּ Exspiravit, אֵיבִי Inimicatus est.

Præter Niphal.

ſæm.	Sing.	maſc.
נְקוּמָה		נְקוּם 3
נְקוּמוֹת		נְקוּמוֹת 2
com.		נְקוּמוֹתוֹ 1

Plur.

com.	נְקוּמוֹת 3
נְקוּמוֹתָם	2
com.	נְקוּמוֹתוֹ 1

Partic. præf.

Plur.	Sing.
נְקוּמִים	נְקוּם m.
נְקוּמוֹת	נְקוּמָה f.

Infinit.

הִקּוּם

Imperat.

Plur.	Sing.
הִקּוּמוֹ	הִקּוּם m.
הִקּוּמוֹנָה	הִקּוּמִי f.

Præter Kal.

ſæm.	Sing.	maſc.
קָמָה		קָם 3
קָמָת		קָמָת 2
com.		קָמָתוֹ 1

Plur.

com.	קָמוֹ 3
קָמָתָם	2
com.	קָמָתוֹ 1

Partic. præf.

Plur.	Sing.
קָמִים	קָם m.
קָמוֹת	קָמָה f.

Partic. præter. Particul.

Plur.	Sing.
קוּמִים	קוּם m.
קוּמוֹת	קוּמָה f.

Infinit.

קוּם

Imperat.

Plur.	Sing.
קוּמוֹ	קוּם m.
קוּמוֹנָה	קוּמִי f.

Fitt. 15

51 *Hebrae. Cap. XXIV, XXV, XXVI.*

Futurum. (אָשִׁיב) Plene cum ה characteristico, quod Chaldaeis frequens, יְהוֹשִׁיעַ servabit, Psal 116. 6. Promiscue hic etiam in Tzere desinunt: ut, תֵּרֵד descendere fines, 1 Reg. 2. 6. Hinc ultima pro more cecripitur in Sægol, si vox fiat Milhel, id est, penacuta: ut, יִתְּשֶׁב & collocasti, 2 Reg. 17. 26. Cum י expreso, תִּשְׁבֵּי vel תִּשְׁבֵּי benefacies, Psal. 49. 19. Ex Defectivis sunt, יִנִּיחַ Relinquet, Lev. 7. 15 יִעֲבֹד Statuet, Prov. 15. 25.

Ad Hophal.

Praeter. (הוֹשִׁיבָה) Unum hic defectivum est, & praeterea ex forma activa & passiva compositum, יְהוֹשִׁיעָה & collocetur, Zach. 11. 5.

Particip. Defectivum est, מֵצֵב Erecta, Gen. 28. 12. (מוֹשִׁבָה) Et in ת, מוֹדַע notum fiat, Tesa. 12. 5. cum duplici Pathach propter gutturalem.

CAP. XXV.

De Conjugatione Hithpabel.

Verba hic ἀναλόγως fleciuntur: ut, הִתְּשֶׁב. Tria excipiuntur, quæ commutant in consonam: ut, הִתְּסַפֵּר, הִתְּסַפֵּר, הִתְּסַפֵּר, הִתְּסַפֵּר, הִתְּסַפֵּר, הִתְּסַפֵּר. A יָרָא reperitur & יִתְּסַפֵּר, pro הִתְּסַפֵּר, forma ex Niphal & Hithpabel composita. **Futurum,** אֶתְּדַע notum faciam me, Num 12. 6. יִתְּסַפֵּר disceptabit, Mich. 6. 2.

CAP. XXVI.

De Verbis Quiescentibus secunda radicali י, vel י, & prima Conjugatione Kal & Niphal.

Secundum genus Quiescentium Verborum est ex media radicali י vel י, quæ Quiescentia Ajin, id est, secunda radicali, vulgò nominantur, & paradigmahabent

Ju
mi
12
I
rek
pref

Plural.			Plural.		
com.	הוֹשִׁבוּ	3	com.	הוֹתִיבוּ	3
	הוֹשִׁבְתֶּם	2		הוֹשִׁבְתֶּם	2
	הוֹשִׁבְנוּ	1		הוֹשִׁבְנוּ	1
Partic. præter.			Partic. præsens.		
Plur.	Sing.		Plur.	Sing.	
מוֹשְׁבִים	מוֹשֵׁב m.		מוֹתִיבִים	מוֹשֵׁב m.	
מוֹשְׁבוֹת	מוֹשְׁבָה f.		מוֹתִיבוֹת	מוֹתִיבָה f.	
Infinit.			Infinit.		
	הוֹשֵׁב			הוֹשִׁיב vel הוֹשִׁיב	
Imper. caret.			Imperat.		
Futurum.			Futurum.		
fæm.	Sing.	masc.	fæm.	Sing.	masc.
com.	אֶשְׁבֵּב	1	com.	אֶשְׁיִיב	1
	תֹּשְׁבִי	2		תֹּשְׁיִיב	2
	תֹּשֵׁב	3		תֹּשְׁיִיב	3
Plural.			Plural.		
com.	נִשְׁבְּנוּ	1	com.	נִשְׁיִיבְנוּ	1
	תֹּשְׁבִינוּ	2		תֹּשְׁיִיבֵינוּ	2
	וְנִשְׁבֵּנוּ	3		וְנִשְׁיִיבֵנוּ	3

Nota ad Hiphil.

Præter. הוֹשִׁיב) *Forma defecta*, manere fecit, Jud. 3. 1, & sic in aliis Temporibus. Quandoque 'expri-
mitur, quiescens in Tzere: ut, הוֹשִׁיבֵנִי benefecit, Genes.
12. 16.

Imperat. הוֹשֵׁב) *Ante ה* paragogicum semper est Chi-
rek longum: ut, הוֹשִׁיעֵנִי (serua, Psal. 12. 2. Cum 'ex-
presso, הוֹלִיכֵנִי abduc, Exod. 2. 9.

Fut.

in prima radicali ' commutata in ' , quod in Præterito & Participio quiescens est in Cholem , & in reliquis Temporibus mobile, propter inferendum ipsi Dagesh: ' tamen quiescens non semper exprimitur: ut, **נִצַּחְתִּי** Conveniam, Exod. 29. 43. **נִצַּחְתָּ** compositam habet formam ex Niphal & Pyhal. **נִצַּחְתָּ** Succensæ sunt, Nebem. 13. Ex Defectivis, **נִצַּחְתָּ** sistas te, Exod. 7. 15.

Futurum) & formativum quandoque est cum Chirek, **אִירָשׁ** Inopia premar, Prov. 30. 9 **אִירָשׁ** Servabor, Psal. 18 4.

Porro conjugationes Pibel & Pyhal analogæ sunt: ut, **יָשַׁב** Sedere fecit, collocavit, Partic. **יָשֵׁב** Collocans, &c.

CAP. XXIV.

De Conjugatione Hiphil & Hophal Quiescentium prima'.

A Nomalia est in prima radicali ' commutata in ' , quod in Hiphil quiescit in Cholem , in Hophal in Shurek. Attamen & hic, ut in Niphal, ' quiescens post Cholem non semper exprimitur. Quædam in Hiphil, immutatum retinent, sed quiescens in Tzere: ut, **הִישִׁיב** benefecit. Chirek longum hic etiam sæpe abjicit, quod & cap. 15 observatum.

Præter Hophal.			Præter. Hiphil.		
fæm.	Sing.	masc.	fæm.	Sing.	masc.
הוֹשִׁיבָה		הוֹשִׁיב 3	הוֹשִׁיבָה		הוֹשִׁיב 3
הוֹשִׁיבֹת		הוֹשִׁיבֹת 2	הוֹשִׁיבֹת		הוֹשִׁיבֹת 2
com.		הוֹשִׁיבֹתִי 1	com.		הוֹשִׁיבֹתִי 1
			Plur.		

Plur.		Plur.	
{ תושבנה	1 נוֹשֵׁב	{ תִּשְׁבְּנָה	1 נוֹשֵׁב
	2 תוֹשְׁבוּ		2 תִּשְׁבְּבוּ
	3 יוֹשְׁבוּ		3 יִשְׁבְּבוּ

Notæ ad Kal.

Infinit. שָׁבַח) Propter mediam gutturalem duplex Pathach est : ut, יָדַע cognoscere, Jer 9. 6. à יָדַע Eadem forma & in Defectivis fuit supra cap. 17. Radices ergo horum adhibito Lexico cognoscendæ sunt. Sæpius tamen etiam analogæ sunt : ut, יָשׁוּב Manendo, 1 Sam. 20. 15. יָרַד Parere, Job. 15. 35.

Imperat. שֶׁבַח) Raro & improprie in Pathach definit, quod proprie ad Defectiva prima pertinet : ut, דָּבַר dato, Pro. 30. 15. Cum הִי paragogico, ab initio est Scheva, יִרְדָּה descende, Gen. 45. 9. & יִרְדָּה 2 Reg. 1. 11. si scilicet accentus suo loco maneat. Sic in Plurali, לָכוּ & לָכוּ, & in feminino לָכִי.

Futurum אֲשַׁבֵּחַ) Cum הִי paragogico, Tzere mutatur in Scheva, אֲשַׁבְּחָה Efr. 9. 3. Semel expressum in Tzere legitur : ut, אֵילֶיךָ incedam, Mich. 1. 8. Alias quando exprimitur, tum quiescit in Chirek, & terminatio est in Pathach : ut, אֲשַׁנְּמָה obdormiscam, Psal. 13. 4. Sed & ex hac forma interdum tollitur : ut, אֲשַׁמְּחָה incalescebat, 1 Reg. 1. 1. Excipitur יִכָּר, unde hic dicitur אֲשַׁכֵּחַ potero, & sic deinceps. Accentu ablato, aut ad penultimam retracto, ultimum Tzere corripitur in Segol, ut dictum cap. 5 ut, וַיִּצַּר & angustia fuit, Gen. 32. 7. Ex Defectivis sunt, אֲשַׁפֹּךְ Effundam, Jesa. 44. 3. אֲשַׁרְבֵּחַ Exardescens, Jesa. 9. 18.

Ad Niphal

Praeterit. נִשְׁבַּח) Anomalia totius conjugationis est

non possunt, cum reliqua omnia à 'incipientia, ad Quiescentium classem & anomaliam pertineant, ex quibus hæc paucula, ceu specialiter anomala, excipiuntur.

Præter. Niphal.

fæm.	Sing.	masc.
נִשְׁבְּרָה		נִשְׁבַּח 3
נִשְׁבְּרָה		נִשְׁבַּחַת 2
		נִשְׁבַּחְתִּי 1

Plural.

	נִשְׁבְּחוּ 3
נִשְׁבַּחְתֶּם	נִשְׁבַּחְתֶּם 2
נִשְׁבַּחְנוּ	נִשְׁבַּחְנוּ 1

Partic. præsens.

plur.	sing.
נִשְׁבְּרִים	נִשְׁבֵּחַ m.
נִשְׁבְּרָה	נִשְׁבַּחַת f. vel נִשְׁבַּחַת

Infinitivus.

הִנְשִׁיב

Imperativus.

הִנְשִׁיבוּ	הִנְשִׁיב
הִנְשִׁיבְנָה	הִנְשִׁיבִי

Futurum.

fæm.	Sing.	masc.
		אֶנְשִׁיב 1
תִּנְשִׁיבִי		תִּנְשִׁיב 2
תִּנְשִׁיבִי		תִּנְשִׁיב 3

Præter. Kal.

Præteritum & utrumq;

Participium analogæ sunt.

יִשְׁבַּח	יִשְׁבַּח 3
יִשְׁבַּחַת	יִשְׁבַּחַת 2
&c.	יִשְׁבַּחְתִּי 1

Partic. præsens.

&c. יֹשֵׁב

Partic. præter.

&c. יָשָׁב

Infinit.

יִשְׁבַּח

Imperativus.

Plur.	Sing.
יִשְׁבְּחוּ	יִשְׁבֵּחַ m.
יִשְׁבַּחְנָה	יִשְׁבַּחַת f.

Futurum.

fæm.	Sing.	masc.
		אֶנְשִׁיב 1
תִּנְשִׁיבִי		תִּנְשִׁיב 2
תִּנְשִׁיבִי		תִּנְשִׁיב 3

Plural.

Imperativus.

&c. הִסְתוּבּוּ הִסְתוּבּוּ

Futurum.

אִסְתוּבּוּ

&c.

הִסְתוּבּוּ

Notæ.

Participium מְתַרְנֵן cantillans, Psal. 78. 65:

Infinitum לִלְתַּנּוּלָל ad volutandum se, Gen 43 13.
quæ analogæ sunt, id est, sine metathesi.

Futurum) Aliquando est Pathach: ut, אִשְׁתוּבּוּ Acuar, Psal. 73. 21. Syncopa literæ Thau: מְשׁוּמִים Eccles. 7. 17.

CAP. XXIII.

De Verbis Quiescentibus primæ radicali ' & prima
ipsorum Conjugatione Kal & Niphal.**E**Xpositum est primum genus anomalie in Defectivis;
alterum sequitur in Quiescentibus.Quiescentia Verba sunt, quæ ex una vel altera litera
quiescente constant, unde diversa in conjugando ano-
malia existit: suntque quatuor generum, pro numero
quatuor Quiescentium literarum.Primum est Verborum à ' incipientium, quæ *Qui-*
escentia Pe Jod vulgò appellantur, & paradigma ha-
bent יָשָׁב Sedit. Hæc ubi anomola sunt, ' vel abjiciunt
vel in ' commutant, aut exprimunt. sed quiescens.
Octo excipiuntur, יָצַח, יָצַק, יָצַד, יָצַח, יָצַע, יָצַח, יָצַח, יָצַח,
quæ certis temporibus & conjugationibus literam
adjectam, per Dagesh compensant, more Defectivorum
prima י. Hinc vulgò ex illis genus constitutum,
quod vocant *Defectiva Pe Jod*. At genus constituere

Particip. **מִסֵּב**) Ex terminatione Pathach, **לְצַד** umbram faciens, *Ezech* 31. 3.

Infinic. **הִסֵּב**) **ה** cum Kametz ad differentiam Præteriti. Et hic quoque sæpius est terminatio Pathach.

Futurum **יִסֵּב**) Characteristicae sunt cum vocali longa, eadem ratione, ut supra ad Præteritum Niphal notatum est. Resolvitur tamen quandoque in vocalem brevem, quod & supra ad Futurum Kal observatum: ut, **וַיִּסֵּב** & circumduxit, *Exod.* 13. 18. Accentu ad penultimam retracto, Tzere corripitur in Segol, ut & in superioribus aliquoties explicatum: ut, **וַיִּסֵּב** & devolvit, *Gen.* 24. 10.

Ad Hophal.

Præter. **הִסִּב**) Pro Sburek sæpe est Kibbutz, & id per totam conjugationem.

Partic. præter.) Præsens omissum est, quia inusitatum. Esset autem **הִסִּב**.

CAP. XX.

De Conjugatione Hithpabel Defectivorum secunda.

HÆc ad formam Pihel simpliciter assumit syllabam **הִתְּ**. Fit autem in hoc paradi-gmate metathesis literæ primæ radicalis & literæ characteristicae **ת**, de qua figura initio cap. 16. dictum.

Præteritum.

הִתְּוַבֵּב **הִתְּוַבֵּב**
&c. **הִתְּוַבֵּב**

Participium.

&c. **מִתְּוַבֵּב**

Infinitivus.

הִתְּוַבֵּב

Impe-

Plur.		
com.	הוֹסְבוּ 3.	
	הוֹסְבוֹתָם 2.	
com.	הוֹסְבוֹנָו 1.	
Partic. præter.		
plur.	sing.	
מוֹסְבִּים	מוֹסֵב m.	
מוֹסְבוֹת	מוֹסֵבָה f.	
Infinit.		
הוֹסֵב		
Imper. caret.		

Futurum.		
fæm.	Sing.	masc.
com.	אֹסֵב 1.	
תוֹסְבִי	תוֹסֵב 2.	
תוֹסֵב	יוֹסֵב 3.	
Plur.		
com.	נוֹסֵב 1.	
תוֹסְבוּ	תוֹסְבוּ 2.	
תוֹסְבוֹנָו	יוֹסְבוּ 3.	

Plur.		
com.	הִסְבוּ 3.	
	הִסְבוֹתָם 2.	
com.	הִסְבוֹנָו 1.	
Partic. præf.		
plur.	sing.	
מִסְבִּים	מִסֵּב m.	
מִסְבוֹת	מִסְבֶּה f.	
Infinit.		
הִסֵּב		
Imperat.		
plur.	sing.	
הִסְבוּ	הִסֵּב m.	
הִסְבִּינָה	הִסְבִּי f.	

Futurum.		
fæm.	Sing.	masc.
com.	אִסֵּב 1.	
תִּסְבִי	תִסֵּב 2.	
תִסֵּב	יוֹסֵב 3.	
Plur.		
com.	נִסֵּב 1.	
תִסְבוּ	תִסְבוּ 2.	
תִסְבוֹנָו	יוֹסְבוּ 3.	

Note ad Hiphil.

Præter. הִסֵּב) Characteristica הִ hic, ut חִ in forma passiva, notatur cum vocali longa, eadem ratione, ut חִ in Conjugatione Niphal: Tzere autem ejus manet vel mutatur, ut Kametz ibidem in Niphal. Pro ultimo Tzere non raro est Pathach, maxime ante gutturalem, הִסֵּב, הִסֵּב, הִסֵּב) Ex terminatione Pathach, הִסְבוּ circumduxerunt, 1 Sam. 5. 10.

Par-

Præter. Pyhal		
fæm.	Sing.	masc.
סָבָה		סָבָב 3
סָבִיתָ		סָבִיתָ 2
&c.		סָבִיתִי 1

Part. præter. sive Pahul.
מִסָּבֵב

Infinitivus.
סָבֵב

Imperat. caret.

Futurum.
אֶסָּבֵב

Præter. Pihel.		
fæm.	Sing.	masc.
סָבָה		סָבָב 3
סָבִיתָ		סָבִיתָ 2
&c.		סָבִיתִי 1

Partic. Præterens:
מִסָּבִיתָ מִסָּבֵב
מִסָּבִיתָ מִסָּבָה

Infinit.
סָבֵב

Imperativus.
&c. סָבֵב

Futurum.
&c. אֶסָּבֵב

Notæ.

Quædam primam radicalem geminant, & secunde ac tertie interponunt, לָלַל à לָלַל, quorum conjugandi ratio analogâ est, ut supra cap. 14. ad Præteritum Pihel dictum est.

CAP. XXI.

De Hiphil & Hophal defectivorum secunda.

A Nomalia in principio capitis 19. explicata est.

Præter. Hophal.		
fæm.	Sing.	masc.
הוֹסַבָּה		הוֹסַבָּב 3
הוֹסַבִּיתָ		הוֹסַבִּיתָ 2
com.		הוֹסַבִּיתִי 1

D 4

Præter. Hiphil.		
fæm.	Sing.	masc.
הִסָּבָה		הִסָּבָב 3
הִסָּבִיתָ		הִסָּבִיתָ 2
com.		הִסָּבִיתִי 1
		Plur.

Futur. כִּי־נָ) Kametz sub formativis non raro in vocalem brevem & Dagesh resolvitur : ut, כִּי־נָ Maledicam, Num. 23. 8. Si accentus ad penultimam recedat, tum Cholem ultimæ syllabæ corripitur in Kametz-chatuph : ut, וְכִי־נָ Et circumvixit, Jer. 11. 18. Raro Shurek habent, quia ea terminatio Quiescentium secunda propria est : ut, וְכִי־נָ Vastabit, Psal. 91. 6.

Ad Niphal:

Præterit. כִּי־נָ) Characteristica ךְ necessario cum vocali longa notatur, Chirek enim sequente Scheva, ut in כִּי־נָ, habere nequit, quia præponitur voci monosyllabæ; neque post Chirek esse potest Dagesh, quia fieret confusio cum Verbis Defectivis prima ךְ Kametz autem sub ךְ manet, quando accentus suo loco manet, ut in tertiis personis; eus autem sede mutata, transit in Scheva, ut in reliquis personis. Porro ante ךְ servat communem vocalem Chirek : ut, כִּי־נָ. Excipitur, Psal. 69. 8. Quandoque etiam in Cholem vel Tzere desinunt, sed rarius : inde וְכִי־נָ Et convolventur, Jer. 34. 4.

Participium כִּי־נָ) Et in Tzere, וְכִי־נָ & liquescent, 1 Sam. 15. 9.

Infinit. כִּי־נָ) Et in Tzere, וְכִי־נָ Liquefendo, 2 Sam. 17. 10. Prima gutturali, וְכִי־נָ profanari, Ezech. 20. 9.

Futurum כִּי־נָ) Dagesh ex prima gutturali excidit : וְכִי־נָ Et profanor, Ezech. 22. 26. Sic cum ךְ paragogico וְכִי־נָ Terrear, Jer. 17. 18. Terminatio Cholem & Tzere hic etiam locum habent.

CAP. XX.

De Conjugatione Pihel, & Pyhal Defectivorum secunda.

Hic verba plerunque analogia sunt. At sæpissime Cholem habent ab initio, loco Chirek & Dagesh : ut, וְכִי־נָ pro וְכִי־נָ. Præ-

Partic. præf.			Participium utrumque		
Plur.	Sing.		analogum est: ut, סֵבֵב, סֵבִיב.		
נִסְבִּים	נִסֵּב m.				
נִסְבֹּת	נִסְבָּה f.				
Infinit.			Infinit.		
הִסְבֵּב			סִיב		
Imperat.			Imperat.		
Plur.	Sing.		Plur.	Sing.	
הִסְבּוּ	הִסֵּב m.		סִבּוּ	סִיב m.	
הִסְבִּינָה	הִסְבִּי f.		סִבִּינָה	סִיבִי f.	
Futurum.			Futurum.		
fæm.	Sing.	masc.	fæm.	Sing.	masc.
com.			com.		
תִּסְבִּי		אִסֵּב 1	תִּסְבִּי		אִסֵּב 1
תִּסֵּב		תִּסֵּב 2	תִּסֵּב		תִּסֵּב 2
תִּסְבֵּב		יִסֵּב 3	תִּסְבֵּב		יִסֵּב 3
Plur.			Plur.		
		נִסְבּוּ 1	com.		נִסְבּוּ 1
תִּסְבִּינָה {		תִּסְבּוּ 2	תִּסְבִּינָה {		תִּסְבּוּ 2
		יִסְבּוּ 3			יִסְבּוּ 3

Note ad Kal.

Præterit. סִבֵּב) Accentus est in penultima ob factam contractionem, & sic in plurali סִבּוּ. Sæpius perfecta sunt.

Infinit. סִיב) Integre סִבּוּ, quod legitur Num. 21. 4. Accentu ablato, sive sequente Makkaph, Cholem corripitur in Kametz-chatuph, ut dictum cap. 5. ut, סִיבִּי in cantando, Job, 38. 7.

Imperat. סִבּוּ) Sine Dagesh propter סִיב, אִסֵּב maledicite, Jud. 5. 23. ab אִסֵּב. Quandoque Accentus ad ultimam descendit, & tunc Cholem corripitur in Kametz-chatuph: ut, סִיבִּי cantate, Jesa. 44. 23. Et sic in fæminino, סִיבִּי cane, Zach. 2. 10.

Imperat. הִנֵּךְ) Accedente ה paragogico ; pro Tzere
semper est Chirek : ut, הִנֵּשְׁהָ admove, Gen 27. 25.

Futurum יִנָּחֵם) Et in Tzere : ut, לִפְנֵי cadere finito,
E(th 6. 10 Si tertia sit gutturalis נ vel י , tum crasis fit:
ut, וְיִנָּחֵם proficisci facit, Psal. 78. 26. pro וְיִנָּחֵם .

Ad Hophal.

Pro Kametz chatuph hic fere semper usurpatur Kib-
butz:

Participium præsens inusitatum est.

CAP. XIX.

De Defectivis secunda radicali, & prima ipsorum
conjugatione Kal & Niphal.

Alterum genus Defectivorum, est Verborum secun-
dam radicalem geminantium, quæ per defectum
secundæ radicalis in monosyllaba contracta, deficien-
tem per Dagesh forte, cum vox à fine crescit, com-
pensant. Hæc à forma integra vocantur vulgò *Geminan-
tia* sive *Duplicantia Ajin*, id est, secundam radicalem :
at à forma defecta, quæ hic consideratur, *Defectiva* di-
ci debent. Paradigma habent סָבַב *Circuivit*, quod
contracte sive defecte dicitur סָב .

Præter. Niphal.			Præter. Kal.		
fæm.	Sing.	masc.	fæm.	Sing.	masc.
נִסְבָּה		נִסַּב 3	סָבַה		סָב 3
נִסְבֹּת		נִסְבוּת 2	סָבוֹת		סָבוֹת 2
com.		נִסְבוּתִי 1	com.		סָבוֹתִי 1
	Plur.			Plur.	
com.		נִסְבוּ 3			סָבוּ 3
נִסְבוּתֵי		נִסְבוּתֵי 2	סָבוּתֵי		סָבוּתֵי 2
com.		נִסְבוּתֵינוּ 1	com.		סָבוּתֵינוּ 1
					Partic.

Præter. Hophal.

fæm.	Sing.	masc.
	הַנְּשִׂיָּה	הַנָּשׁ 3
	הַנְּשִׂיָּה	הַנְּשִׂיָּה 2
com.		הַנְּשִׂיָּה 1

Plur.

com.		הַנְּשִׂיָּה 3
	הַנְּשִׂיָּה	הַנְּשִׂיָּה 2
com.		הַנְּשִׂיָּה 1

Partic. præter.

plur.	sing.
מְנַשִּׂיִּים	מְנַשֵּׁ m.
מְנַשִּׂיָּה	מְנַשֵּׁ f.

Infinit.

הַנָּשׁ

Imperat. caret.

Futurum.

fæm.	Sing.	masc.
com.		הַנָּשׁ 1
	הַנְּשִׂיָּה	הַנָּשׁ 2
	הַנָּשׁ	הַנָּשׁ 3

Plural.

com.		הַנָּשׁ 1
	הַנְּשִׂיָּה	הַנָּשׁ 2
	הַנָּשׁ	הַנָּשׁ 3

Præter. Hiphil.

fæm.	Sing.	masc.
	הַנְּשִׂיָּה	הַנָּשׁ 3
	הַנְּשִׂיָּה	הַנְּשִׂיָּה 2
com.		הַנְּשִׂיָּה 1

Plur.

com.		הַנָּשׁ 3
	הַנְּשִׂיָּה	הַנְּשִׂיָּה 2
com.		הַנְּשִׂיָּה 1

Partic. præsens.

Plur.	Sing.
מְנַשִּׂיִּים	מְנַשֵּׁ m.
מְנַשִּׂיָּה	מְנַשֵּׁ f.

Infinitivus.

הַנָּשׁ vel הַנָּשׁ

Imperativus.

Plur.	Sing.
הַנְּשִׂיָּה	הַנָּשׁ m.
הַנְּשִׂיָּה	הַנָּשׁ f.

Futurum.

fæm.	Sing.	masc.
com.		הַנָּשׁ 1
	הַנְּשִׂיָּה	הַנָּשׁ 2
	הַנָּשׁ	הַנָּשׁ 3

Plural.

com.		הַנָּשׁ 1
	הַנְּשִׂיָּה	הַנָּשׁ 2
	הַנָּשׁ	הַנָּשׁ 3

Nota ad Hiphil.

Particip. מְנַשִּׂיָּה) In, מְנַשִּׂיָּה, Affequuta, Lev.

Accipere. At à קָח contra dē & speciali anomalia dicitur קָח Dare, pro קָחַת : quandoque tamen etiam regulariter, קָחַת , קָחַת : ut & ali as. Pleraq; tamen Verba hic analogia sunt.

Imperat. קָח) Cum ה paragogico, קָחַת Accede, Gen. 27. 21. קָחַת est קָחַת , & perfectē קָחַת Accipe: à קָחַת est קָחַת & קָחַת Da, Gen. 30. 26. cum ה paragogico.

Futurum קָחַת) Terminatio Cholem hic etiam usitata est : ut, קָחַת Marcescet, Psal. 1. 3 Cum ה paragogico קָחַת Custodiam, Psal. 119. 115. קָחַת est, קָחַת Accipiam. קָחַת dicitur קָחַת Dabo.

Ad Niphal.

Præterit. קָחַת) Dagesh ex gutturali fere sine compensatione excidit : ut, קָחַת Consolationem cepit, 2 Sam. 13. 39. קָחַת hic regulariter dicitur קָחַת Capta est, 1 Sam. 4. 22. Prima radicalis etiam quandoque manet.

Particip. קָחַת) In קָחַת , קָחַת Effusa est, Jer. 7. 20. קָחַת Depulsa, Ezech. 34. 4.

Infinit. קָחַת) Unum ab analogia excipitur, קָחַת Cædendo, Jud. 20. 39. cui simile, quod supra cap. 13. ad Infinit. Niphal notatum est.

Porro formæ Pihel, Pyhal, & Hithpahel, analogæ sunt, unde specialem doctrinam hic non requirunt. Nam in Pihel est קָחַת , in Pyhal קָחַת , in Hithpahel קָחַת , quæ juxta paradigma קָחַת regulariter flectuntur.

CAP. XVIII.

De Conjugatione Hiphil & ejus forma passiva Hophal.

A Nomalia utriusque formæ est in prima radicali deficiente, & per Dagesh compensata.

Præ-

Partic. præf. Benoni.

Plur.	Sing.
בְּנֵי־אִשׁ	בֶּנִי m.
בְּנֵי־אִשָּׁה	בְּנֵי־אִשָּׁה f.
	בְּנֵי־אִשָּׁה

Infinit.

בְּנִי

Imperat.

Plur.	Sing.
בְּנֵי־אִשׁ	בְּנִי m.
בְּנֵי־אִשָּׁה	בְּנִי f.

Futurum.

com.	Sing.	
	אֲנִי	1
	תִּנִּי	2
	יִנִּי	3

Plur.

	אֲנֵינוּ	1
	תִּנִּינוּ	2
	יִנִּינוּ	3

בְּנֵי־אִשָּׁה

Partic. præ

Plur.	Sing.
בְּנֵי־אִשׁ	בֶּנִי m.
בְּנֵי־אִשָּׁה	בְּנֵי־אִשָּׁה f.
	בְּנֵי־אִשָּׁה

Partic. præter. Pahul.

Plur.	Sing.
בְּנֵי־אִשׁ	בְּנִי m.
בְּנֵי־אִשָּׁה	בְּנִי f.

Infinit.

בְּנִי

Imperat.

Plur.	Sing.
בְּנֵי־אִשׁ	בְּנִי m.
בְּנֵי־אִשָּׁה	בְּנִי f.

Futurum.

form.	Sing.	masc.
	אֲנִי	1
	תִּנִּי	2
	יִנִּי	3

Plur.

	אֲנֵינוּ	1
	תִּנִּינוּ	2
	יִנִּינוּ	3

בְּנֵי־אִשָּׁה

Nota ad Kal.

Infinit. בְּנִי) Prima radic. hic & in Imper. abjicitur, sine compensatione per Dagesh forte, cum vox ab initio non crescat, ut Dagesh audiri possit. בְּ in fine quasi formativum est, ut & in aliis Verbis, sicut in sequentibus videbitur. Propter gutturalem est duplex Pathach: ut, בְּנִי Ad sufflandum, Ezech. 22. 20. אֲנִי. Sic אֲנִי dicitur accipere

Tbau, תִּבְּאוּ Cavebo mihi, *Psal.* 18. 24.

CAP. XVII.

*De Defectivis prima radicali ך, & prima ipsorum
Conjugatione Kal & Niphal.*

EXplicata est Conjugationum analogia: anomalia sequitur, cujus genera duo sunt: unam literæ deficientis, unde *Verba Defectiva*; alterum literæ quiescentis; unde *Quiescentia* appellantur.

Defectiva sunt, quæ literam deficientem per Dagesh forte, quando id forma vocis patitur, compensant: suntque duorum generum. *Primum*, Verborum à litera ך incipientium, quæ literam ך deficientem, cum vox ab initio crescit, per Dagesh forte compensant. Hinc *Defectiva Pe Nun*, vulgò appellantur, & paradigma habent וַיָּבֹא *Accessit*. Unicum verbum וַיָּקַח *accepit*, horum anomalam imitatur. Vulgò etiam ponitur genus Verborum *Defectivorum Pe Fed*, quæ vide infra cap. 23. Porro præteritum & utrumque Partic. in *Kal*, item *Infin. Imp.* & *Futurum Niphal* regulariter flexuntur.

Præter.	Niphal
fœm.	masc.
וַיָּבֹא	וַיָּבֹא 3.
וַיָּבֹא	וַיָּבֹא 2.
com.	וַיָּבֹא 1.
	Plur.
com.	וַיָּבֹא 3.
וַיָּבֹא	וַיָּבֹא 2.
com.	וַיָּבֹא 1.

Præter.	Kal.
fœm.	masc.
וַיָּבֹא	וַיָּבֹא 3.
וַיָּבֹא	וַיָּבֹא 2.
com.	וַיָּבֹא 1.
	Plur.
com.	וַיָּבֹא 3.
וַיָּבֹא	וַיָּבֹא 2.
com.	וַיָּבֹא 1.

Partic.

Imperat.

<i>plur.</i>	<i>sing.</i>
הִתְפַּקְרוּ	הִתְפַּקֵּר <i>m.</i>
הִתְפַּקְרוּהָ	הִתְפַּקְרִי <i>f.</i>

Futurum.

<i>fœm.</i>	<i>masc.</i>
תִּתְפַּקְרִי	אֲתִתְפַּקֵּר 1.
תִּתְפַּקֵּר	תִּתְפַּקֵּר 2.
	יִתְפַּקֵּר 3.

Plural.

	נִתְפַּקֵּר 1.
תִּתְפַּקְרוּהָ	תִּתְפַּקְרוּ 2.
	יִתְפַּקְרוּ 3.

Notæ.

Præterit. הִתְפַּקֵּר) Ejesſo Dageſh, Pathach mutatur in Kametz; הִתְבַּרַּךְ Benedicat ſibi. Deut. 29. 19. Sæpe & in Pathach deſinunt: ut, הִתְחַזַּק Roboravit ſe, 2. Paralip. 13. 7. Formam ex Niphal & Hitpabel mixtam habet וְנִכְפַּר Expiabitur, Deut. 21. 8. הִתְפַּקְרוּ) Hinc ſunt ex Verbis quatuor literarum, הִתְחַמְּמוּ Cunctantur, הִתְנַלְּלוּ Devolvunt ſe.

Particip. מִתְפַּקֵּר) Cum litera ׀ ſyncopa, מְטַהֵר Mundans ſe, Levit. 14. 7. pro מִתְטַהֵר. Ex Verbis quatuor literarum, מִתְחַמְּמֶה, Cunctans, 2. Sam. 15. 28.

Inſinit. הִתְפַּקֵּר) Dageſh excidente, לְהִתְפַּאֵר Ad gloriandum, Jeſa. 60. 21.

Imperat. הִתְפַּקֵּר) Et in Pathach, ut in Præterito, הִתְחַזַּק Robora te, 1. Reg. 20. 22.

Futurum אֲתִתְפַּקֵּר) Et in Pathach aliquando, ut in Imperat. Cum ׀ paragogico, אֲתִהְלֶכֶה Ambulabo, Pſal. 119. 45. ut in Inſinito Pihel. Cum metatheſi literæ Thau,

quædam in Kal inusitata, hic simplicem τ Kal significationem obtinent: ut, הִתְחַנֵּן *Supplicavit*.

Syllabæ characteristicæ accidit *Syncopa* vel *Metathesis*.

Syncopa, cùm vel litera ה, vel litera ת excidit. ה in Participio & Futuro, propter accedentes formativas istorum Temporum: ut, מִתְחַנֵּן pro מִתְחַנֵּן. Litera ת, quando ea euphoniæ causa in prima radicali contrahitur per Dagesh: ut, הַטְהֵרוּ pro הִתְטַהֲרוּ.

Metathesis fit literæ ת, quando prima radicalis est וסצ: tum enim illis postponitur, ac præterea post^r mutatur in ג, & post^s in ט: ut, הִשְׁתַּבַּח *Laudavit se*, הִצְטַדֵּק *Justificavit se*, הִיטַדֵּן *Preparavit se*.

Præteritum.

fæm.

הִתְפַּקְדָּה
הִתְפַּקְדוּת

masc.

הִתְפַּקֵּד 3.
הִתְפַּקְדוֹת 2.
הִתְפַּקְדוֹתִי 1.

Plural.

הִתְפַּקְדוֹתֵינוּ

הִתְפַּקְדוֹ 3.
הִתְפַּקְדוֹתָם 2.
הִתְפַּקְדוֹנוֹ 1.

Participium.

plur.

מִתְפַּקְדִּים
מִתְפַּקְדוֹת

vel

sing.

מִתְפַּקֵּד m.
מִתְפַּקְדָּה m.
מִתְפַּקְדוֹת f.

Infinit.

הִתְפַּקֵּד

Imperat.

Notæ ad Hipbil.

Præter. (הִפְקִיד) Prima gutturali, ה est cum Segol: ut, הִאֲמִין Credidit, הִעֲלִים Abscondit. (הִפְקִידָה) Tertia radicalis ה syncopen patitur; ut, הִשְׁבַּתָּ Cessare fecisti, pro הִשְׁבַּחְתָּ. Vide supra ad præter. Kal.

Partic. (מִפְקִיד) ה characteristicum conjugationis eliditur per characteristicam temporis, ut supra ad Infinitivum Niphal; ut, מִהִפְקִיד pro מִפְקִיד. Item in Futuro.

Infinit. הִפְקִיד, ה cum Pathach ad differentiam præteriti. Terminatio Chirek rarior; frequens in Tzere. At cum servilitus בְּכֶלֶם, semper est in Chirek.

Imper. (הִפְקִיד) Cum ה paragogico semper est Chirek in penultima: ut, הִפְקִידָה.

Futurum (אִפְקִיד) Et in Tzere, ut in Inf. & Imp. Ex incipientibus ab א, pauca quedam illud amittunt: ut, אֶזְכֹּר pro אֶזְכָּר Auscultabo, אֶסְמִיג Colligam, pro אֶסְמִיג: sic אֶתְחַלֵּךְ Tentorium figet, Jes. 13. 20. pro אֶתְחַלֵּךְ.

Ad Hophal.

Præter. (הִפְקִיד) Forma passiva per Kametz-chatuph potissimum ab activa discernitur. Euphoniae tamen causa saepe pro eo est Kibbutz: ut, הִשְׁלַךְ Projectus fuit. Prima gutturalis habet Chateph-kametz loco Schewa: ut, הִחַרְבָּה Vastata est, Ezech. 26. 2. & sic in aliis temporibus.

CAP. XVI. De Conjugatione Hitpabel.

Conjugatio quarta est, cujus character est syllaba תּ themati præfixa. Thema autem ipsum effertur cum Pathach & Tzere, & habet Dagesh in media radicali, quasi ex Infinito Pihel deductum: ut, הִתְפַּקֵּד Seipsum præfecit ad visitandum vel recensendum, Recensitus fuit. Dagesh hic se habet ut in pihel, Significatio communiter est reciproca: quandoque frequentitiva: ut, הִתְחַלֵּךְ Itavit.

Quæ.

Præter. Hophal.

fæm.	Sing.	masc.
הִפְקֹדָה		הִפְקֹד 3.
הִפְקֹדֶת		הִפְקֹדֶת 2.
		הִפְקֹדְתִי 1.

Plur.

		הִפְקֹדוּ 3.
הִפְקֹדְתֶם		הִפְקֹדְתֶם 2.
		הִפְקֹדְנוּ 1.

Part. Præt. sive Pahl.

Plur.	Sing.
מִפְקָדִים	מִפְקֵד m.
מִפְקֹדֹת	מִפְקֹדָה f.
	מִפְקֹדֶת

Infinit.

הִפְקֹד

Imper. caret.

Futurum.

Sing.

com.	
תִּפְקֹדֶי	אֶפְקֹד
תִּפְקֹדֶיךָ	תִּפְקֹד
תִּפְקֹדֶיךָ	יִפְקֹד

Plur.

	נִפְקֹד
תִּפְקֹדְנָה	תִּפְקֹדוּ
	יִפְקֹדוּ

Præter. Hiphil.

fæm	Sing.	sing.
הִפְקִידָה		הִפְקִיד 3.
הִפְקִידֶת		הִפְקִידֶת 2.
		הִפְקִידְתִי 1.

Plur.

		הִפְקִידוּ 3.
הִפְקִידְתֶם		הִפְקִידְתֶם 2.
		הִפְקִידְנוּ 1.

Partic. præsens.

plur.	sing.
מִפְקִידִים	מִפְקִיד m.
מִפְקִידֹת	מִפְקִידָה f.
	מִפְקִידֶת

Infinit.

הִפְקִיד vel הִפְקִיד

Imperat.

Plur.	Sing.
הִפְקִידוּ	הִפְקִיד m.
הִפְקִידְנָה	הִפְקִידִי f.

Futurum.

Sing.

com.	
תִּפְקִידֶיךָ	אֶפְקִיד 1.
תִּפְקִידֶיךָ	תִּפְקִיד 2.
תִּפְקִידֶיךָ	יִפְקִיד 3.

Plur.

	נִפְקִיד 1.
תִּפְקִידְנָה	תִּפְקִידוּ 2.
	יִפְקִידוּ 3.

Note

bis quadratis; מְלַלְל Saltans, 2. Sam. 6: 14. מְלַלְל Sustinens, Malach: 3. 2.

Infinit. (לַל) ablato accentu corripitur Tzere in Segol: ut, וְלַלְלָאֵין & loqui vanitatem, Jesa. 58. 9. Cum הֵי paragogico, mutatur Tzere in Scheva: ut, וְלַלְלָאֵין psallere, Psal. 147. 1. Ejeđto Dagesh וְלַלְלָאֵין destruendo, Exod. 24. 23. Sic in Imperativo & Futuro.

Ad Pybul.

Præter. (לַל) ejeđto Dagesh, propter gutturalem vel Resh, loco Kybbutz est Cholem: ut, וְלַלְלָאֵין occisus fuit, Jesa. 27. 7. Verbum quatuor literarum, וְלַלְלָאֵין elanguit, Hof. 4. 3.

Partic. præsens.) Ravissime usurpatur.

Partic. præter.) ejeđto Dagesh, מְלַלְלָאֵין Benedictum, Psal. 113. 2 Sic in Futuro.

C A P. XV.

De Conjugatione Hiphil & ejus Passiva Hophal.

Tertia Conjugatio est, cujus Character est litera הֵ themati in utraque forma præfixa, in activa forma cum Chirek, & dicitur Hiphil: ut, וְהִפְקִיד Visitare fecit. id est, Præfecit, Præposuit ad visitandum alios: in passiva forma cum Kametzchatuph, & dicitur Hophal: ut, וְהִפְקִידָאֵין visitatus fuit. Significatio in forma activa est vel intensior, ex activis superiorum conjugationum nata, vel simplex, à Verbis neutris deducta. Chirek longum hic sæpe defective scribitur abjecto.

Præ-

Partic. præsens Ben.

plur. פקדים m. sing. פקד m.

פקדות f. פקדה f.

Partic. præter. Pahul.

מפקדים m. מפקד m.

מפקדות } vel מפקדה f. מפקרת f.

Infinit.

פקור

Imperat. caret.

Futurum.

Sing.

fæm.

com.

תפקדו

תפקד

Plur.

com.

תפקדנה }

masc.

אפקד 1.

תפקד 2.

יפקד 3.

נפקד 1.

תפקדו 2.

יפקדו 3.

Partic. præsens Ben.

plur. מפקדים m. sing. מפקד m.

מפקדות } vel מפקדה f. מפקרת f.

Infinit.

פקר

Imperat:

plur.

פקרו

פקדנה

Futurum.

Sing.

fæm.

com.

תפקדו

תפקד

Plur.

com.

תפקדנה }

masc.

אפקד 1.

תפקד 2.

יפקד 3.

נפקד 1.

תפקדו 2.

יפקדו 3.

Notæ ad Pibel.

Præter. פקד) Et in Pathach אבד perdidit, 2. Reg. 21. 3. Dagesh excidens per Tzere fere compensatur: ut, בירך Benedixit. Ad hanc conjugationem etiam pertinent Verba quedam quatuor literarum: ut, קלכל terfit, Ezech. 21. 21. קלכלה. Quedam item pauca, quæ loco Dagesh habent Cholem: ut, שרש, לושו, שופט, זורם. Tria sæpius in Segol definunt, נפד, נבם, נבר.

Partic. מפקר) excidente Dagesh, loco Pathach est Kametz: ut, מברך benedicens, Proverb. 27. 14. Ex verbis

Futuro. Et omnino Characteristica Temporis excludit characteristicam conjugationis. Pauca quedam Characteristicum Nun servant, ac desinunt in Cholem ex forma Kal: ut, נִכְסֵם Defiderando, Gen. 31. 20.

Imper. הִפְקֵד Prima gutturali, sub ה est Tzere ad compensationem ejeſſi Dageſh: ut, הִפְקֵדוּ Aggregari, Dent. 32. 50. Sic in futuro.

Futurum הִפְקִידוּ Pro Tzere ſæpius eſt Pathach: ut, הִפְקִידוּ Comedentur, Jer. 24. 2.

CHAP. XIV.

De Conjugatione ſecunda Pihel, & ejus paſſiva Pyhal.

Conjugatio ſecunda eſt, cujus Character eſt Dageſh forte in ſecunda radicali, & in activa forma dicitur *Pihel*, in paſſiva *Pyhal*, quam vocalis Kibbutz potiſſimum ab activa diſcernit. Dageſh tamen ex litera Schevata non raro excidit: aliàs per vocalem longam fere compensatur, quandoque non.

Præter. Pyhal. Sing.

fæm.	m ſc.	
פָּקְדָה	פָּקַד	3.
פָּקְדִית	פָּקַדְתְּ	2.
com.	פָּקַדְתִּי	1.

Plur.

com.	פָּקְדוּ	3.
פָּקְדִיתֶם	פָּקַדְתֶּם	2.
com.	פָּקַדְנוּ	1.

Præter. Pihel. Sing.

fæm.	maſc.	
פָּקְדָה	פָּקַד	3.
פָּקְדִית	פָּקַדְתָּ	2.
com.	פָּקַדְתָּ	1.

Plur.

com.	פָּקְדוּ	3.
פָּקְדִיתֶם	פָּקַדְתֶּם	2.
com.	פָּקַדְנוּ	1.

Partic.

tur in Kametz-chatuph, & transfertur ad primam radicalem; & huius Scheva ad secundam; ut, לְמַשְׁחָה. Ad ungendum, Exod. 29. 29. Ex Terminatione Pathach id mutatur in Scheva, unde præcedens Scheva transit in Chirek: לְרַבֵּעָה. Ad incundum, Lev. 20. 16.

Imperat. פִּקֹּד) Cum ה paragogico, ut in Infinitivo: שָׁמְרָה Custodi, Psal. 25. 20. עֲבֹרָה Concumbe, Gen. 39. 12 פִּקְדוֹ פִּקְדוֹ) Cholem ex singulari masc. corripitur in Scheva, quod literæ ק subjicitur, inde prius Scheva transit in Chirek.

Futurum אֶשְׁמֹר) Literæ formativæ proprie cum Scheva notantur, id autem propter sequens Scheva, convertitur in Chirek, & sub gutturali א in Segol, juxta communem doctrinam cap. 4. propositam. Cum paragogico Cholem & Pathach mutantur in Scheva: ut, אֶשְׁמֹרָה Custodiam. Psal. 39. 2. Sic in prima plurali. Syncopa est in אֶשְׁמְרָה Habitabunt, Ezech. 17. 23. ut in Præterito plurali.

Ex incipientibus ab א, quædam habent illud quiescens in Cholem, expresse vel occulte, ac sepe præterea in Tzere desinunt: ut, אֶכֶל אֶכֶל Comedam, comedes: אֶתֶּן recipies, Psal. 104. 29. Hoc Tzere corripitur in Segol, si accentus ad penultimam sit retractus, ut supra cap. 5. dictum: ut, אָמַר & dixit, Gen. 1. 6. Hæc verba vulgò Quiescentia Pe Aleph, id est, prima radicali א appellantur. Sed specialem, non generalem habent anomaliam.

Ad Nlphal.

Infinitivus אֶפְקֹד) Propria hic & in Imperativo est formativa litera ה, cujus causa characteristica conjugationis abjicitur, ne due formativæ concurrant. Idem fit in Fu-

Futurum.	Sing.	Futurum.	Sing.
fœm.	masc.	fœm.	masc.
com.	אֶפְקֹד 1.	com. אֶפְקֹד vel אֶפְקֹד 1.	אֶפְקֹד 1.
תִּפְקְדִי 2.	תִּפְקֹד 2.	תִּפְקְדִי 2.	תִּפְקֹד 2.
תִּפְקֹד 3.	יִפְקֹד 3.	תִּפְקֹד 3.	יִפְקֹד 3.
Plural.		Plural.	
	נִפְקֹד 1.	com. נִפְקֹד 1.	נִפְקֹד 1.
תִּפְקְדוּ 2.	תִּפְקֹדוּ 2.	תִּפְקְדוּ 2.	תִּפְקֹדוּ 2.
תִּפְקְדוּ 3.	יִפְקֹדוּ 3.	תִּפְקְדוּ 3.	יִפְקֹדוּ 3.

Note ad Kal.

Præteritum. פִּקֵּד Desinunt etiam in Tzere & in Cholem. Illa imitantur formam communem אֶפְקֹד: ut, חָפַץ חָפְצָה voluit, חָפַץ חָפְצָה voluisti. Cholem manet, præterquam in tertiis personis: ut, יָכֹל יָכְלָה, Potuit, יָכֹל יָכְלָה potuisti. (פִּקְדָה) Cum ה paragogico, Prævaricatus es, Mal. 2. 14. Quæ in פ desinunt, illud ante aliud ת semper abjiciunt, substituto dagesth: ut, כָּרַח כָּרַח succidit, כָּרַח כָּרַח succidisti. Sic & Verbum נָתַן ante ת, ultimum נ abjicit: ut, נָתַן נָתַן dedisti, נָתַן נָתַן dedistis: (פִּקְדָה) Sub tertia gutturali ח vel ע, pro priori Scheva est Pathach: ut, לָקַחְתָּ Accepisti, 1. Reg. 14. 3. (פִּקְדָנוּ) Tertia radicalis נ ante aliud נ abjicitur, & per Dagesth compensatur: ut, נָתַנוּ dedimus, pro נָתַנוּ.

Participium. פִּקֵּד) Sæpiusculè reperitur cum paragogico: ut, אֶסְרִי אֶסְרִי Ligans, Gen. 49. 11. (פִּקְדָה) Fœmininum in פ usitatus est: ut, נִפְלָה נִפְלָה Cadens, Gen. 15. 12. בָּרַח בָּרַח Fugiens, Gen. 16. 8. Est & alia forma Participii usitata. אֶבֶל אֶבֶל Lugens, &c.

Infinitum. פִּקֹּד) Cum ה paragogico, Cholem muta-

Prima conjugatio in forma activa dicitur vulgo קל
Kal, in forma passiva נפעל *Niphal*.

Præter. Niphal.

Sing.

fæm.	masc.	
נִפְקְדָה	נִפְקְדָה	3
נִפְקְדִית	נִפְקְדִית	2
com.	נִפְקְדִיתִי	1

Plural.

com.		
נִפְקְדִיתֶם	נִפְקְדוּ	3
com.	נִפְקְדִיתֶם	2.
com.	נִפְקְדִיתֶם	1.

Partic. præsens.

plur.	sing.	
נִפְקְדִים	נִפְקֵד m.	
נִפְקְדִית	נִפְקְדִית f. vel נִפְקְדִית	

Infinitivus.

חִפְקֵד

Imperativus.

plur.	sing.	
חִפְקְדוּ	חִפְקֵד m.	
חִפְקְדִיתֶם	חִפְקֵד f.	

Præter. Kal.

Sing.

fæm.	masc.	
פִּקְדָה	פִּקְדָה	3
פִּקְדִית	פִּקְדִית	2
com.	פִּקְדִיתִי	1.

Plural.

com.		
פִּקְדִיתֶם	פִּקְדוּ	3.
com.	פִּקְדִיתֶם	2.
com.	פִּקְדִיתֶם	1.

Partic. præf. Benoni.

plur.	sing.	
פִּקְדִים	פִּקֵד m.	
פִּקְדִית	פִּקְדִית f. vel פִּקְדִית	

Partic. præter. Pahul.

plur.	sing.	
פִּקְדִים	פִּקֵד m.	
פִּקְדִית	פִּקְדִית f.	

Infinitivus.

פִּקְדֵד vel פִּקֵד

Imperativus.

plur.	sing.	
פִּקְדוּ	פִּקֵד m.	
פִּקְדִיתֶם	פִּקֵד f.	

Futu-

ex **וְהוּא** Ille: plur. **יִפְקְדוּ** visitabant illi: tertia fœm. singul. **יִפְקְדָהּ** visitabit illa, ex **וְהוּא** vicario **וְהוּא** ex **וְהוּא** illa. Forma cum secunda singulari masc. eadem, sed formatio diversa, ac appositum Nomen masc. vel fœm. semper personas distinguit. Tertia fœm. plur. **יִפְקְדוּנָהּ** visitabunt illæ. Sic secunda & tertia pluralis fœmininæ eadem voce exprimuntur, ob diversum formationis principium: nam syllaba formativa **נָהּ** hic potest esse ex **וְהוּא** istæ, vel ex **וְהוּא** vos.

¹ Vau cum Scheva præterito præfixum illud sæpe in Futurum; & cum Pathach sequente Dagesh, Futurum in Præteritum convertit.

Præteriti & Futuri voces in ¹ & ² finitæ crebrò accipiunt ³ paragogicum: ut, **יָדְעוּ** cognoverunt, &c. Secunda sing. masc. Præteriti & Imperativi, ac prima persona Futuri utriusque numeri, item Infinitivus, amant ⁴ paragogicum præcedente Kametz: ut, **יִפְקְדָהּ** visitasti, &c.

Hæc generalis Personarum & Temporum formatio, ad singulas Verborum species & conjugationes deinceps applicanda.

CAP. XIII.

De Conjugationibus Verborum, & earum prima Kal & Niphal.

Flexio Verbi secundum tempora & personas dicitur *Conjugatio*: estque quadruplex, quarum tres priores duplicem habent formam, Activam & Passivam. Quarta, simplex & uniformis est. Intransitiva autem Verba formam passivam non admittunt.

פָּקְדָה *visitavit illa*, ubi הָ repræsentat Pronomen
זֶה illa, & tertia pluralis in וְ, ut, פָּקְדוּ *visitarunt*.

Secunda masc. sing. in תְּ quasi ex אַתָּה *Tu*: ut,
פָּקְדָה *Visitasti tu vir*: fœmin. in תְּ ex אַתָּה: ut, פָּקְדָה *Vi-*
sitasti tu fœmina. Secunda pluralis masc. in תְּ ex
אַתֶּם *Vos*: ut, פָּקְדַתֶּם *Visitastis vos viri*: fœmin. in
תְּ ex אַתֶּן *Vos fœminæ*: ut, פָּקְדַתֶּן *Visitastis vos fœminæ*.

Prima singul. in אֲנִי ex אֲנִי *Ego*, litera תְּ per epen-
thesin adscita, aut usurpata loco וְ, ne fieret confusio
hujus syllabæ formativæ cum Pronominæ inseparabili
נִי: ut, פָּקְדָתִי *Visitavi*: Pluralis in נוֹ ex אֲנֵינוּ *Nos*:
ut, פָּקְדָנוּ *Visitavimus nos*.

Imperativus sola secunda constat, genere & numero
distincta: ut, פָּקֵד vel פָּקְדָה *Visita tu vir*. Inde plura-
lis masculina in שׁurek, פָּקְדוּ *Visitate vos viri*. Fœ-
minina singularis in ךְ quasi ex forma Pronominis אַתָּה:
ut, פָּקְדִי *Visita tu fœmina*. Pluralis fœmin. in תְּ quasi
ex אַתֶּן *Vos fœm.* ut, פָּקְדוּנָה *Visitate vos fœm.*

Futurum formatur à vocibus Imperativi, quibus
præponit literas quatuor אֶתֶן (vulgò אֵתֶן *Ethan* eas
vocant, memoriæ causa) generum ac personarum for-
mativas.

Prima singul. אֶפְקֹד *Visitabo*, ex אֶ quod ex אֲנִי *Ego*:
Pluralis, אֶפְקֹדוּ *Visitabimus*, ex אֶ quod ex אֲנֵינוּ
Nos.

Secunda sing. masc. תִּפְקֹד *Visitabis*, ex תְּ quod ex
אַתָּה *Tu*: sic plural. תִּפְקֹדוּ *Visitabitis* Secunda sing.
fœm. תִּפְקְדִי *Visitabis tu fœm.* ex תְּ quod ex אַתָּה: aut תְּ
est utriusque secundæ index, & genus per ךְ indicatur,
ut in Imperativo. Secunda plur. fœm. תִּפְקֹדְנָה *Vi-*
tabitis vos. ut in Imp.

Tertia sing. masc. יִפְקֹד *Visitabit*, ex ךְ vicario תִּפְקֹד

Præteritum & Futurum, in generalibus sententiis, cum significatur, non quod fuit, aut futurum est, sed quod continuè est, fit aut fieri debet.

Præteritum unicum pro omnibus :: ut, פָּקַד *Visitabat, visitavit, visitaverat, visitavisset.*

Hinc oritur participium duplex, Præsens, quod *Benoni* vocant: ut, פָּקֵד *Visitans*: Præteritum, quod *Pabul* dicunt: ut, פֻּקַּד *Visitatus, Qui visitatur.* Hæc, ut in aliis linguis, flexionem Nominum imitantur, & Præsentis Indicativi usum etiam præbent. Fœmininum singulare indifferenter fere in ָ acutum vel ִ penacutum, duplici Sægol aut Pathach antecedente, definit: ut, פֻּקְדָּה vel פֻּקְדִּי *Visitans illa.*

Futurum duplex est: *Primum & Secundum.*

Primum, quod ab imperando, tanquam communiori ejus usu. צִוִּי *Tziffui, Imperativum* vocant: ut פֻּקֵּד *Visita, visitato, Secundum in specie Futurum* appellatur: ut, פֻּקְדָּה *Visitabo.*

Infinitum tempus, vulgò dicitur *Infinitivus modus*, Hebræis *Makor* quasi *Fons*, quòd inde significatio in reliqua distincta tempora ceu rivulos certos derive-
tur: ut, פֻּקֵּד vel פֻּקֵּד *Visitare.* Expri-
muntur etiam eo gerundia, maximè præfixis literis בכל quas *Bachlam* vocant.

P E R S O N A est specialis terminatio Verbi: est-
que triplex; *Prima, Secunda, Tertia*, quæ certo gene-
re ferè distinguuntur.

Præteritum tertia pluralis, & prima quælibet, sunt generis communis.

Tertia masculina in Præterito præcedit, quia ejus forma est simplicissima, purum thema continens: ut, פָּקַד *Visitavit ille.* Hinc tertia fœminina in ָ: ut,

Ex	{	אַתָּה	{	fit	{	אֲנִי	Tuus ; Tui, plur. cum reli-
							quibus casibus.
		אַתָּם				וְאַתָּם	Vester : Vos, cum rel. cas.
		אַתָּה				וְאַתָּה	Tuus : plur. Tui, tue, tua.
		אַתָּה				וְאַתָּה	Vester : vos, accus.

Ex { הוּא הוּא הוּא } sit { הוּא הוּא הוּא } Ejus, ei, eum, eo.
 { הוּא הוּא הוּא } { הוּא הוּא הוּא } Eorum, eis, eos.
 { הוּא הוּא הוּא } { הוּא הוּא הוּא } Ejus, ei, eam, ea.
 { הוּא הוּא הוּא } { הוּא הוּא הוּא } Earum, eas, eis.

Hinc Dativi ex ל ab initio : לִּי *mibi*, לָנוּ *nobis* : לְךָ *tibi*, לָכֶם *vobis*, לוֹ *ei*, לָהֶם *illis*. Accusativi ex אֶת *five* אות : אֹתִי *me*, אֹתָנוּ *nos*, &c. Ablativi מִמֶּי *A* me, מִמְּךָ *A te*, &c.

Affixa **הָ, הֵן, הֵן, הֵן, הֵן, הֵן**, quando usurpan-
tur pluraliter, semper habent ante se: ut, **דְּבָרֵינוּ**
Verba nostra.

id est pro , maxime in libris Poeticis Jobo, Psalmis & Proverbiis.

Pro 7. quandoque est 7.

CAP. XII. *De Verbo.*

S*ic fuit Nomen & Pronomen : sequitur Verbum cum Par-
ticipio.*

Verbum est vox flexilis cum *tempore* & *persona*.

Numeri hic tantum sunt singularis & pluralis.

Genera eadem, quæ in Nominibus, quorum distinctio in personis patebit.

TEMPUS est finitum aut infinitum.

Finitum est aut Præteritum vel Futurum : nam Præ-
sens proprium Hebræi nullum habent. Efferunt autem
illud partim per utrumque Participium ; partim per
Præ-

ל in fine commutatur in פ: ut, שפה *labium*, שפתים *labia*. At פתים formam habet mixtam ex duali & plurali.

Anomalie communes.

1. Nomina propria, item metallorum & liquorum, sunt singularia tantum.

2. Nomina ætatum sunt pluralia tantum.

3. Pauca quædam, dualia tantum: ut, מים *Aqua*, שמים *cælum*, & similia.

4. Quædam masculina flectuntur more fœmininorum: ut, אב *Pater*, אבות *patres*. Et contra; ut, אלה *quercus*, אלים *quercus*: עיר *urbs*, ערים

5. Quædam utroque modo: ut, היכל *palatium*, היכלים *palatia*.

CAP. XI. De Pronomine.

Pronomina sunt secundaria quædam Nomina, & occulta quasi ipsorum cognomina, unde כנויים, id est, cognomina Hebræis appellantur. Sunt autem duplicia, *Separata* vel *Conjuncta*, sive *Separabilia* vel *Inseparabilia*.

Separata sunt, quæ per se dictionem separatam constituunt: suntque vel *Integra*, vel *Defectiva*.

Integra, quæ genere & numero distinguuntur: suntque tria, tres personas indicantia: ut,

Plural.		Singular.	
Nos	נחנו vel אנחנו	Ego c.	אני vel אנכי
Vos m.	אתם	Tu m.	אתה
Vos f.	אתן	Tu f.	את
Ipsi m.	הם	Ipsæ m.	הוא
Ipsæ f.	הן	Ipsa f.	זאת vel היא
			1. pers.
			2. pers.
			3. pers.

dæm, יְהוּדִים. Quædam hujus terminationis, mutant Chirek in Kametz: ut, בְּדִיָּה *bædus*, גְּדִיָּים pro גְּדִיִּים. Quædam analogæ sunt: ut, נִקְיָה *Innocens*, נִקְיָה. אֵלֵי *Vas*, dicitur אֵלֵי.

7. Quædam habent יָ pro יֵ: ut, שְׂדֵי pro שְׂדֵי. אֲגִרֵי *Agri*: Sic גְּבִיָּה *Locustæ*, הָרִי *montes*.

Dualis numerus fit in יָ: mutatis fere vocalibus, ut in plurali: ut, יָ *dies*, יָמֵי *duo dies*: אֶף *nasus*, אֶפֶי *nares*, שֶׁ *mamma*, שְׁדֵי.

C A P. X. De secunda declinatione:

SECUNDA declinatio est fœmininorum, quæ singulari adjicit syllabam וֹת, servata communi mutationis lege, ut præc. cap. dictum: ut,

אֵת *Crater*, אֵתוֹת *crateres*.

חֶבֶל *Gladius*, חֶבְלוֹת.

יָתֵד *Clavus*, יָתֵדוֹת.

Cholem mutatur, ut ante; אֵרֶץ *Area*, אֵרֶצוֹת.

Terminationes הָ & תֵּי abjiciuntur: ut, צְדִיקָה *ju-* *stitia*, צְדִיקוֹת *justitie*: כִּסְיָה *corona*, כִּסְיֹת *corone*.

Bisyllaba in הָ, duplici Kametz antecedente, prius retinent: ut, צָרָה *angustia*, צָרוֹת *angustia*. Excipe אֲמָהָ *Ancilla*, unde dicitur אֲמָהוֹת.

Quæ sunt formæ כְּבִשָּׁה, imitantur formam צְדִיקָה quæ paulo ante posita: ut, כְּבִשָּׁה *agna*, כְּבִשּׁוֹת *agna*. לְשָׁכָה *Conclave*, לְשָׁכוֹת.

Monosyllaba multa flectuntur per Dagesh præcedente Chirek: ut, אִמָּה *mater*, אִמּוֹת *matres*: פֶּתָה *frustum*, פֶּתוֹת *frusta*. At בִּתָּה *filia*, plur. בָּנוֹת *filie*.

Dualis hic retinet formam primæ declinationis: ut, יָרֵךְ *femur*, יָרֵכִים *femora*.

Quædam flectuntur in ך, ex forma Chaldaica : ut, אחרין alii.

Cholem penultimæ syllabæ, sequente Sægol vel Pathach, mutatur in :cheva, קֶסֶף pugillus, Plur. קֶסָפִים. Cum gutturali, loco Scheva simplicis, adhibetur Compositum, ut, אֹהֶל Tabernaculum, אֹהֶלִים. Sic, אֶמֶר Dicum, plur. אֶמְרִים.

Pathach & Chirek (non intercedente dagesth) contrahuntur in Tzere : ut, זֵיתֹן Oliva. Plur. זֵיתִים. Variant hæc, חִירֹן hircus, חִירִים hirci : sic חֵיל exercitus, חֵילִים. At אֶבֶן domus, Plur. אֶבְנִים.

Ultimæ syllabæ sunt & aliæ affectiones.

1. Kametz quandoque convertitur in Pathach & dagesth : ut, רוֹתָן rota, רוֹתָנִים rota.

2. Pathach non raro assumit dagesth : ut, מִרְיָם myrtus, מִרְיָמִים. Sic in monosyllabis, טָבֹל Tabula, טָבֹלִים. At טָבֵן timen facit טָבִים, & sic pauca alia.

3. Tzere communiter transit in Scheva : ut, עֵוֶר cæcus, עֵוֶרִים. Quædam commutant illud in Chirek & dagesth : ut, מִגֶּן clypeus, מִגֶּנִּים clypei : חֶסֶל sagitta, חֶסֶלִים. At Tzere præcedente Kametz manet : ut, זָקֵן senex, זָקֵנִים senes. Monosyllaba quædam illud etiam retinent : ut, גֶּר peregrinus, גֶּרִים. Excipe בֶּן filius, unde בָּנִים filii.

4. Cholem interdum corripitur in Kibbutz & dagesth : ut, רוּפּוּס rufus, רוּפּוּסִים. Item שְׂבֹרֶק, שְׂבֹרֶקֶת artica. Plur. שְׂבֹרֶקִים. A דִּים Dies est דִּימִים. Sic רֹאשׁ caput, רֹאשִׁים. Et אָנוּשׁ Homo, אָנוּשִׁים.

5. Terminatio ך abjicitur, unde præcedens vocalis manet : ut, יָפִי pulcher, יָפִים. Item רֵעִי amicus, רֵעִים.

6. Terminatio ך communiter tollitur : ut, יְהוּדִי Judæus, יְהוּדִים.

4. Masculina in ך' moventur in ך' & in ך' : ut, שְׁנִי *Secundus*, שְׁנִיָּה & שְׁנִיּוֹת *Secunda*.

Adjectivis, quorum significatio augeri potest, accidit *Comparatio*. At ea non fit diversis gradus absoluti terminationibus, sed periphrasi, unde ex Syntaxi nostra discenda. De gradu *Comparativo*, vide Reg. 5. cap 3. De *Superlativo*, Reg 6.

Casus est specialis terminatio Nominis, sextuplex in utroque numero, Nominativus, &c. At illi non actu, sed potestate hic sunt, id est, non diversarum terminationum, sed ex structura sermonis: neq; etiam articulis aut notis certis discernuntur (ut tamen vulgò docent) sed omnino ex Syntaxi dijudicandi sunt. 7 tamen communiter *Dativum*, ך' *Accusativum* denotat: ך' communis omnium casuum articulus est.

C A P. I X. De prima declinatione.

Flexio Nominis dicitur *Declinatio*, quæ hic fit tantum ex nominativo singulari, in nominativum dualem aut pluralem: estque *duplex*, Prima & Secunda. In his, *Kametz*, *Tzere*, & *Segol* penultima syllabæ mutantur in *Scheva*; *Segol* ultime syllabæ in *Kametz*.

Prima declinatio est masculinorum, quæ singulari numero adjicit syllabam ך' , unde ך' quandoque excidit: ut,

טוֹב *Bonus*, plur. טוֹבִים.

צַדִּיק *Justus*, plur. צַדִּיקִים.

דָּבָר *Verbum*, plur. דְּבָרִים.

לִפְרָא *Liber*, plur. לִפְרָאִים.

מֶלֶךְ *Rex*, plur. מְלָכִים.

Vox declinabilis est vel *Nomen* aut *Pronomen*, vel *Verbum* aut *Participium*.

CAP. VIII. De Nomine.

Nomen est vox per numeros generaue declinabilis cum casu.

Numerus hic etiam *Dualis* est, qui de rebus naturalibus tantum effertur, raro de aliis. Forma cap. sequenti ostendetur.

Genus quomodo cognoscatur, ex Thesauro nostro Grammatico petendum est.

E generis differentia Nomen est vel *Substantivum* vel *Adiectivum*.

Substantivum est nomen generis unius vel communis, sub una terminatione: ut, לִפְרָא *Liber*. Ad sexum discernendum quandoque etiam in alterum genus movetur ob sexus differentiam. Motio de Masculino in foemininum, fit assumpto ה cum præcedente Kametz & accentu: ut, אִישׁ *Vir*, אִשָּׁה *Vira*: מֶלֶךְ *rex*, מַלְכָּה *regina*.

Adiectivum est Nomen generis duplicis sub duplici terminatione: ut, טוֹב *bonus*, טוֹבָה *bona*. Motio hæc in alteram terminationem, Masculini formam sæpe mutat.

1. Kametz penultimæ syllabæ mutatur in Scheva: ut, גָּדוֹל *magnus*, גְּדוֹלָה *magna*.

2. Tzere ultimæ syllabæ, si nullum Kametz præcesserit, similiter transit in Scheva: ut, עֵוֶר *Cæcus*, עֵוֶרָה *Ceca*. Præcedente autem kametz, manet.

3. Terminatio ה tollitur, unde antecedens Kametz immutatum manet: ut, יָפֵה *pulcher*, יָפֵה *pulchra*.

4. Ma-

undecim, sic tamen serviles, ut & sæpè sint radicales, nempe, אֲבֹהֵי כָּל־נַשְׂתָּהוּ, quarum Symbolum memoriale, כָּל־מֵאֲהָבָי נִשְׁתָּהוּ Omnes amici mei deficiunt: אֲלֹבֶשׂ serviunt à capite dictionum, כִּנְהָם à capite & à fine, וְיָם ubique.

Derivativa, quæ alterius est originis. Derivatio tribus potissimum fit modis, 1. sola vocalium Radicis mutatione, 2. literarum aliarum ad Radicem additione, 3. literarum radicalium detractioe.

Figura est origo vocis Simplex aut Composita. Simplex, quæ individua in alias: ut, אָב Pater. Composita, quæ in alias dividi potest: ut, אַבְרָם Abram, in אָב Pater, & אֶמֶץ Excelsus. Compositæ voces Hebræis rariores sunt.

C A P. VII.

De divisione vocis in genera & species.

VOX est *Declinabilis* vel *Indeclinabilis*.

Declinabilis quæ in diversos fines flectitur: idque *Numero* vel *Genere*.

Numerus est, cum quid de uno vel pluribus effertur: unde est vel *Singularis*, qui de uno, vel *Dualis*, qui de duobus, vel binis, vel *Pluralis*, qui de pluribus usurpatur.

Genus est differentia vocis secundum sexum: estque *Distinctum* vel *Coniunctum*.

Distinctum est vel *Masculinum*, quod mari aut rebus maris specie conceptis; aut *Fæmininum*, quod fæminæ, convenit.

Coniunctum, quod utrique sexui commune est, unde & *Commune genus* vulgo dicitur, & nunc in masculino, nunc in fæminino genere usurpatur.

Vox

chatuph, id est, O breve: ut, חֲכָמָה Chochma. Excipe Job. Psal. & Proverbia.

2. Kametz absque accentu ante Dages forte, breve est: ut, רֶנְנִי rennu.

3. Kametz ultimæ syllabæ accentu tonico carens, ante consonam mobilem breve est: ut, וַיָּקָם Vajakem. Sic ante Makkaph, וְכֹל Kol.

4. Kametz ante gutturalem cum Chateph-kametz notatam, breve est: ut, וְהוֹלֵךְ Oholo.

Quando cum duobus punctis scribitur, tunc tribus modis à Chateph-kametz discernitur.

1. Kametz-chatuph post se semper habet vel Scheva quiescens aut Dagesh forte: ut, רֶנְנִי Rennu. קֹדֶשׁ Kodsho: Post Chateph kamets nunquam sic.

2. Kametz-chatuph omnibus alphabeti literis per se subicitur: Chateph-kametz proprie gutturalibus tantum, idque loco Scheva, rarissime & irregulariter aliis literis additur.

3. Kametz-chatuph sæpe absque duobus punctis scribitur, & syllabam constituit: chateph-kametz sine istis nunquam venit, neque unquam syllabam efficit.

C A P. VI. De Notatione.

NOtatio est, qua vocis cujuscunque origo inquiritur: idque Specie aut Figura.

Species est origo vocis *prima*, vel aliunde *derivata*. *Prima*, vel *Primitiva*, est, quæ primæ est originis. Græcis *ῥίζα*, Hebræis שֹׁרֶשׁ Radix, dicitur, & tribus communiter literis constat, quæ dicuntur *Radicales*: raro paucioribus, vel pluribus. Reliquæ, quæ ad Radicem accedunt, appellantur *Serviles*, quod accidentibus Radicis formandis inserviunt. Harum sunt

virgula transversa conjunguntur, ut cum postrema vocis accentu venusta pronuntiatione coalescant.

Virgula ista vocatur *Makkaph*: ut, וְגַם־סוֹב *veaph-gam-soth*, Lev. 26. 44. *Cholem* & *Tzere* sequente consona mobili in fine vocis, ante *Makkaph* corripuntur; illud in *Kametz-chatuph*, hoc in *Sægol*: unde ista regula: *Kametz ante Makkaph, breve est, id est, Kametz chatuph*; ut, קוֹל *col*, אֶתְּ *eth*, אֶל *el*, יְקוֹם *Iakom*, quæ accentu proprio notatæ, scribuntur, קוֹל , אֶתְּ , אֶל .

Secunda, accentus trajectio. Nam vox monosyllaba aut bisyllaba penacuta, sæpissime rejicit accentum præcedentis dictionis ex ultima in penultimam, unde *Cholem* & *Tzere* rursus corripuntur, ut ante. Hinc ista regula: *Kametz ultimæ syllabæ, ante consonam mobilem accentu destitutam, breve est, id est, Kametz chatuph*: ut, וְיָקוֹם־לָךְ *vejakom-lach*, Job. 22. 28.

Cæterum in Jobo, Psalmis & Proverbiis, alia quam in aliis libris biblicis accentuum ratio est, cujus modus hæctenus ab Hebræis nondum satis explicatus.

Differentia inter Kametz longum & Kametz-chatuph sive breve, & Chateph-kametz sive brevissimum.

Kametz-chatuph nunc per nudam figuram *Kametz* longi (ֿ) describitur, nunc per præposita duo puncta (ֿֿ) qua figura etiam *Chateph-kametz* notatur. Quando figuram habet nudi *Kametz*, tunc quadrupliciter ab eo distinguitur.

1. *Kametz absque Metheg ante Scheva, est Kametz-chatuph*.

Segolta, *Sarka*, *Gereſh*, *Gerashajim*, *Paftra*, *Paser*, *Shalſheleth*, *Teliſha-gedola*, *Karne-para*, *Tipcha*, *Tebbir*, *ſethiſ*. Ex his communiter ad Comma ſive incifum adhibentur *Rebbia* & *Sakepb-katon*, & in verſibus longioribus *Segolta*: ad Colon, *Athnach*: ad Periodum ſive Verſum abſolvendum, *Silluk*, quem & *Soph-pafuk* vocant. Hi ob pleniorẽ ſpiritus in pronunciando deſiſitionem, dicuntur *Pauſæ*, quarum in immutandis vocalibus non exigua vis eſt, ut in fine hujus libri oſtenditur. Hic obſervetur & iſta Regula: *Literæ* ב ג ד פ Begad-kephat poſt vocem vocali longa aut litera quieſcente finitam, ac quolibet accentu rege notatam, *Dageſh lene* accipiunt: ut, אֶשֶׁר אֲתָּו בְּתִיבָה Et quicquid erat cum ipſo in arca, Gen. 7. 23. Alias ſic aſpiratæ manent, ut dictum cap. 3.

Euphonicus eſt, qui tonico præmiſſus, ſuaviorem pronunciationem efficit. Is unicuſ eſt, & *Metheg* dicitur, vel *Gajah*, rectaq; virgula ſub litera notatur. Ejus uſus eſt, ut vocalem, cui adjunctus eſt, decore ſuſpendat: ut, בַּיְתָּה *bajethâ*. Vocalibus longis ante *Scheva* addi ſolet: unde *Kametz* ante *Scheva* abſque *Metheg*, breve eſt, id eſt, *Kametz-chatuph*: ut, חֲבֹחַמָּה *Chochma*; at cum *Metheg* חֲבֵחַמָּה *Chachema*. Incuria tamen typographica non rarò id omiſit: ſic in Hagiographis riſſime uſurpatur, unde ad analogiam vocis & ſenſum attendendũ, quando A vel O eſſe debeat. Additur etiam ſemper vocalibus ante *Scheva* compositum: ut, יָהֳשֵׁב *Jahasé*: יֵשֶׁבֶת *Jeſoph*. *Metheg* ſæpe mutatur in accentum tonicum, unde ſuperior regula tertia nata eſt.

Duplex porro hic euphoniæ ſpecies eſt: *prima*, accentus tonici ablatio. Tunc duæ plureſve voces
vir-

Uſus horum triplex eſt : 1. designant *musicam*, ſive rationem cantus apud Judæos : 2. *legitimam pronunciationem* cujuſque vocis, in ſyllabæ alicujus elevatione: 3. *diſtinctionem ſententiæ* in certa membra. Primus uſus Judæis relinquitur. De ſecundo hic obſervetur :

1. *Quæ ſyllaba accentu tonico notata eſt, ea acuitur.* Excipe *Teliſha-gedola*, qui primam vocis literam ſemper occupat; *Tiphcha*, quando in Jobo, *Pſalmis*, & *Proverbiis* initio vocis ponitur : item *Pashta*, *Teliſha-Ketanna*, *Segolta*, *Sarka*, qui ultimæ vocis literæ ſemper adhærent, nec tamen eas ſyllabas ſemper efficiunt. Quæ autem ſyllaba cum illis acuenda ſit, id ex analogia flexionis & proprietate vocis ſciendum eſt.

2. *Ejuſdem accentus in eadem voce geminati, prior ſyllabam acuit :* ut, *תֹּהוּ* *tôhu*.

3. *Diverſorum in eadem voce accentuum posterior acuit, prior euphoniæ inſervit :* ut, *וְהָיָה* *ve-hætzim*.

4. *Accentus tonicus vocali longæ additus, Scheva ſequens conſtituit quieſcens :* *תְּגֵלְנָה* *tegelna*.

Tertius uſus ad *Syntaxin* pertinet, quæ docet orationem in ſua membra recte diſtinguere. Sic autem diſtribuuntur in *Miniſtros* & *Reges*.

Miniſtri ſunt, qui orationem continuant & promoven-
t ad commodum membrum : ſuntque octo, *Munaob*, *Mabpach*, *Merca ſimplex*, *Merca duplex*, *Darga*, *Jerach*, *Kadma*, *Teliſha-ketanna*.

Reges ſunt, qui ſpiritum vel levicule ſuſpendunt, aut plenius ſiſtunt deponuntque, & ſermonem aliquo membro incidunt : ſuntque ſeptendecim reliqui, *Silluk*, *Atbnach*, *Rebbia*, *Sakeph-katon*, *Sakeph-gadol*.

jim, ex Jer. 26. 18. item יְרוּשָׁלַיִם, quod legendum יְרוּשָׁלַיִם ex 2. Paralip. 32. 9.

C A P. V. De Accentibus.

VOcis communes affectiones sunt *Accentus* & *Notatio*.

Accentus est nota, quæ vocis sonum convenienter moderatur: estque *Tonicus* vel *Euphonicus*.

Tonicus, qui ultimam vel penultimam syllabam acuit. Hunc nos recta virgula, ad syllabam acuendam, docendi causa in hoc libello exprimemus. Vox in ultima habens accentum, vocatur vulgo Chaldaica voce מִלְרָא *milra*: in penultima, מִלְבֵּל *milbel*. Tonici sunt viginti quinque, quorum quatuordecim supra vocem, undecim infra vocem notantur, hoc modo:

Supra vocem.

1 ^ˆ N Pashta.	8 ^ˆ N Rebhia.
2 ^ˆ N Kadma.	9 ^ˆ N Sakeph-gadol.
3 ^ˆ N Geresh: Teres: Alla.	10 ^ˆ N Sakeph-katon.
4 ^ˆ N Gerašhajim.	11 ^ˆ N Saegolta.
5 ^ˆ N Telisha-ketanna:	12 ^ˆ N Paser.
Talscha, Tarfa.	13 ^ˆ N Sarka.
6 ^ˆ N Telisha-gedola.	14 ^ˆ N Shalsheleth.
7 ^ˆ N Karne-para.	

Infra vocem.

15 ^ˆ N Merca: Maarich.	21 ^ˆ N Tebhir.
16 ^ˆ N Merka-kephula.	22 ^ˆ N Darga.
17 ^ˆ N Tiphcha: Tarcha.	23 ^ˆ N Athnach.
18 ^ˆ N Munach.	24 ^ˆ N Jerach.
19 ^ˆ N Mahpach.	25 ^ˆ N Silluk.
20 ^ˆ N Jethif.	

teph-pathach & Chateph sægol mutantur in Scheva: ut, **יֶבֶגֶ** jeb-ge, pro **יֶבֶגֶ**.

Dagesh forte syllabæ compositæ facit quoddam compendium: ut, **בִּיגֶשׁ** byg-gash, pro **בִּיגֶשׁ**. Hinc Scheva post vocalem brevem, sub litera dagesata, vocale fit: ut, **גִּלְתָּבָה** gib-letba pro **גִּלְתָּבָה**. Post vocales longas raro adhibetur, quia in longis vocalibus sonus integer syllabæ absolvitur; aliquando tamen etiam post eas reperitur. Dagesh fortè ex gutturalibus & **ק** excidens, plerumque præcedentem vocalem brevem in longam convertit: ut, **בִּנְיָ** pro **בִּנְיָ**. Dagesh forte, etiam ex litera Schevata, euphoniæ causa sæpe excidit, ut suis locis videbitur.

Huc referendum etiam *Dagesh Euphonicum*, sine legitima artis causa, aut necessitate ulla, adhibitum; ut, **מִקְדָּשׁ** pro **מִקְדָּשׁ**, Exod. 15. 17. Item *Dagesh initiale*: sic, post vocem penacutam, in **ק**, **ת**, **ה**, vel **ה** finitam, sæpe imponitur primæ literæ sequentis dictionis Dagesh fortè: item post **מֶה**, & **הֵא**; ut, **מֶה־שֶׁבַח**: **הֵא־לָךְ**.

Denique *diphthongorum* doctrina syllabæ compositæ affectio quædam est.

א & **י** post Kametz, Tzere & Chirek in fine vocum, vocalis quodammodo naturam induunt, & cum vocalibus istis in diphthongum coalescunt: *Vau* triplicem diphthongum facit: ut, **עֵשָׂו** Esau, **שָׁלוֹם** shaleu, **פִּי** piu. Judæi tamen in his nullum diphthongum agnoscunt, sed **י** ut consonam *f* proferunt, Esaf, shales, pis. (**י**) triplicem diphthongum facit: ut, **פָּנִי** panai, **גֹּי** goi, **גָּלִי** galui. At tamen & hic à quibusdam dubitatur. Irregulare est **יְרוּשָׁלַם**, quod scribendum & legendum **יְרוּשָׁלַם** Jerushala-

יָדְבֻחַ ja-dbuah. Vulgo vocatur פֶּתַח גְּנוּבָה Pathach genubba, id est, furtivum.

¶ cum Mappik id aliquando imitatur: ut, אֱלֹהִים eloah, *Dens*, מַגְבִּיחַ magbbiah, *exaltans*.

Gutturales nunquam admittunt Scheva vocale, bene quidem Scheva mutum seu quiescens. Alias Scheva compositum ipsarum proprium est, ubi Scheva requiritur, ut dictum: ut חָבְבוּ habbu, אֱמוּנָה emu-na, חֹלִי Choli. Hinc præcedens litera commu-ter suscipit eam vocalem brevem, quæ sub gutturali est cum Scheva composita, quod vulgo dicunt, *Litera gutturalis pandat se & præcedentem*: ut, אֶחָבְבָה a-habba, בְּאֱמוּנָה be-emu-na; at Kametz-chatuph hic semper per nudum Kametz scribitur, quod ex præcedenti regula per O legendum: ut, אֶחָבְבָה O-holo, *Crasis*, בְּאֶחָבְבָה pro בְּאֵלֹהִים in Deo: לֵאמֹר pro לֵאמֹר Dicere: לֵאמֹר pro לֵאמֹר Domino meo. Sic לֵאמֹר quod legendum לֵאמֹר.

Porro, duæ vocales brevissimæ continuo legi nunquam possunt, unde nec duo Scheva ab initio vocis ponuntur, nec post Scheva compositum Scheva simplex in media voce unquam sequitur. Attamen analogia vocum utrumq; sæpe postulat, & tunc, si duplex Scheva ab initio concurrit, prius mutatur in Chirek, aut Pathach vel Sægol sub gutturali: exempla vide cap. 13. ad Imperativum & Futurum Kal. & sic deinceps per totum librum. Sed & alterum Scheva si sub i fuerit, tollitur: ut, בִּידְבֻחַ bi-hu-da, pro בִּידְבֻחַ. Si in media dictione post Scheva compositum, sequatur Scheva simplex, tunc compositum resolvitur vel in suam brevem, aut in nudum Scheva: ut, תַּבְּרָגוּ ta-bar-gu: יֵשְׁעִי je-shaim. Sæpe tamen etiam sola euphonie causa Chi-
teph-

Etum ad פ pertinet, non autem ad י, quia ea propriam vocalem Szegol subiectam habet, cum qua, ut consona, effertur. Porro literæ vocali hic destitutæ, quiescunt, nec tamen propterea otiosæ aut superfluæ sunt, sed pertinent ad substantiam & essentialem formam vocis, quæ sine illis non esset integra.

Composita est, quando plures consonæ in unam syllabam conjunguntur. Fit hoc in universum per Scheva simplex, & sub gutturalibus per Scheva compositum. Hæc enim puncta per se statam & separatam syllabam nunquam efficiunt, sed suas consonas aliis adjungunt: ut, פֶּרִי *peri*, quasi *pri*, non divisim *pe-ri*; & sic semper efferendum Scheva, quando vocale est: יֶבֶכָהּ *Jebba-rechu*: הִפְּקָדְתִּי *hiph-kad-ti*, ubi Scheva bis post vocalem brevem quiescit, & תִּי post Scheva quiescens cum dagesh leni notatum, per nudum T efferendum, ut anteced. cap. dictum תַּחֲתֵּיךָ *tach-ti-ja*, ubi י cum Mappik post Chirek notatum, per consonam efferendum est, cum absque eo quiesceret, quippe vocalem longam constituens, & sic etiam ultima syllaba à vocali Kametz inciperet, quod contra regulam est in principio capitis traditam. Sic Mappik in תִּי vocis יִשָּׁב *I-shab*: etsi Judæi Mappik in hac forma, præcedente Kametz, negligent, & simpliciter pronuncient *Isba*, תִּי quiescente, quod sine dubio vitiose fit.

Literæ ultimæ vocum mobiles raro cum Scheva notantur, ut in his, בָּרַח *ba-rach*, שְׂבָאֵל *Sba-ali*. Cùm non habent, habere intelliguntur. Semper autem præcedenti adjunguntur: ut, מִנְּהָ *mensa*: לֶחֶם *panis*.

ו & י in fine vocis sæpe sub se assumunt Pathach, quod ante eas pronanciatur: ut, מַשִּׁיחַ *ma-shiach*,

Græca, in qua cum spiritu aspero notari solet, &c.

Dagesh forte est, quod literam pronunciatione geminat. Habet locum in omnibus literis, exceptis gutturalibus & ך. A sex præcedentibus ם ף ץ ן ן ן etiam aspirationem tollit, ut ipsum *dagesh* lene. Est autem *dagesh* in illis forte, quandoque non præcedit *Scheva*: tunc enim tantum in illis lene est, ut dictum. Literæ gutturales ץ ן ן ן & ך, ad indicium & complementum exclusi *Dagesh*, præcedentem vocalem brevem plerunque in longam convertunt, ei analogam, *Ghirek* in *Tzere*; *Pathach* in *Kametz*; *Kibbutz* in *Schurek* vel *Cholem*, ut cap. sequenti videbitur.

Mappik est punctum, quod literæ ך & ן inscriptum, docet eas genuino suo sono efferendas, quæ sine eo quiescerent. Literæ ך inscribitur in media dictione post *Chirek*, & literæ ן in fine vocis tantum, ut cap. sequenti fusius declarabitur.

CAP. IV. De Syllaba, & legendi ratione.

Syllaba est consonæ & vocalis in unum sonum conjunctio. Consona syllabam semper inchoat, à dextra versus sinistram.

Syllaba est *Simplex* vel *Composita*.

Simplex, quæ ex una consona & una vocali constat: ut, ם׀ E-li, ם׀׀ ba-ji-tbi, ם׀׀ so-ne, ubi punctum literæ ם simul & literæ & vocalis nota est, quia ea litera aliud punctum vocale adjectum non habet: ם׀׀ sho-ue, ubi posterius punctum supra literam ם necessario per *Cholem* legendum. ם׀׀׀ bar-ra-tbi, ubi ם habet *dagesh* lene, ideoque valet nudum b, & ם in medio quiescit: ם׀׀׀ ko-ve-cha, ubi superius punctum

Hæ propriæ literarum gutturalium sunt, quibus adhibentur loco Scheva simplicis, commodioris pronunciationis causa. Improprie & irregulariter quandoque aliæ literæ alphabeti eas possident

Quando (״) sit vel Kame - chatuph, vel Chateph-kametz, vide cap. 4 & 5. Hæ quatuor autem in genere vocantur *Vocales brevissimæ*.

C A P. III. De Dagesh & Mappik.

VEntri literarum inscribitur punctum, pronunciationi ipsarum inserviens, diciturque vel *Dagesh* vel *Mappik*.

Dagesh duplex est: *Lene* vel *Forte*.

Dagesh lene est, quod sex literas כ פ ט ב ג ד per se aspiratas facit tenues, aspirationem ab iis tollendo: ut, *Ḥa*, *ḡe*, *ḏi*, *ḡo*, *ṭu*. Fit hoc 1. ab initio dictionis, si præcedens dictio non terminetur litera quiescente aut vocali longa: tunc enim aspiratæ manent, quod ipsum tamen etiam exceptionem habet, ut traditur cap. 5. 2. in media dictione post Scheva quiescens. Attamen & hic sæpe aspiratæ manent, quod specialis observationis est. Hæ literæ vulgo memoriæ causa *Be-gad-kephat* vocantur. Olim autem, quando aspiratæ essent, notabatur super illas virgula transversa, quam *Raphe* vocabant, unde *Litera raphata*, id est, aspirata. *Exempla* vide Exod. 20. vers. 9, 13, 14, 15. Adhibeam adhuc cernere est in quibusdam veteribus Bibliorum editionibus Constantinopoli impressis: in recentioribus autem libris plane exolevit.

Veteres Grammatici literis aspiratis accensent quoque Resch, & sic septem numerant כ פ ט ב ג ד ה. Aspirationem eam in se continere patet ex lingua
B Græca,

Schurek ' U Unser no-
ster, Unschuldig inno-
cens, gesund sanus. Angl.
a lute barbitum, testudo.

Kibbutz נ u vel r,
Sunde peccatum, versub-
ren seducere. Angl. *but*
sed, *shut* clausus.

Quomodo figura Cametz-chatuph (*ˆ*) à Kametz
longo discernenda sit, cap. 4. & 5 patebit.

Cholem etiam sæpissime per puncta literæ *ו* & *וּ*
designatur, ita ut punctum illud simul & literam no-
tet, & pro vocali usurpetur. Fit hoc in *וּ*, quando præ-
cedens litera vocali caret: ut *וּ* Moscheb, *וּ* Oscher;
in *ו*, quando ea ipsa nullum aliud punctum vocale
adjunctum habet: ut, *ו* Sone, *ו* Missonei.
Quandoque etiam eadem litera utrinque punctum
gestat, sic *וּ*, quorum alterutrum pro Cholem sumen-
dum, ut, *וּ* Schoneb, *וּ* Osch. Vide infra cap. 4.

Impropria vocalis est, quæ vel non semper, aut non
omnium literarum vocalis est: estque Simplex vel
Composita.

Simplex dicitur *Scheva*, & duobus punctis perpen-
dicularibus literæ subicitur, נ, valetque E brevissi-
mum, quale in *berahlt*, *gestrafft*, quod rapide effertur
quasi *bzahlt*, *gstrafft*. ut e med. in Angl. *beggery*. Vulgo
vocatur *Scheva mobile*. At 1. post vocalem brevem, 2. post
longam accentu tonico notatam, 3. in fine dictionis geni-
num, vocalis naturam deponit, docetque tantum,
consonam suam esse cum præcedenti in unam syllabam
conjungendam. Hinc appellatur *Scheva quiescens*, sive
mutum.

Composita est, quæ constat ex *Scheva* & vocali
brevis: estque triplex:

Chateph-pathach נ א 2

Chateph segol נ E

Chateph-kametz נ O

celeberrime pronunciationis:

Hæ

א ב ג Literæ labiorum five labiales.

Hinc confectarium, usus in omnibus linguis celeberrimi: *Literæ unius organi facile inter se commutantur.*

Literæ א ב ג sæpe consonarum valorem amittunt, & otiosæ, quoad pronunciationem, in voce existunt, quod Hebræi dicunt *Quiescere*, & inde *Literæ Quiescentes* tunc vocantur. Vulgò אבג Ebevi, five אבגז *Jebu* memoriæ causa appellantur.

C A P. II. De Vocalibus.

Vocalis est, quæ per se sonum edit: estque *Propria vel Impropria.*

Propria, quæ semper vocalis est: estque *longa vel brevis.*

Longa, quæ producto sono effertur: estque *quintuplex.*

Brevis, quæ correpto, & est itidem *quintuplex*: ut,
Longæ. *Breves.*

Kametz א Obscurum quasi cum O mixtum, ut in Germanicis, Abend Vespera: Samen Semen: Angl. salt sal; small parvus.

Tzere ע E purum & ficcum, Ehr Honor, Lehr Doctrina. Angl. we nos.

Chirek longum ח I Ihr Vos, Ihnen ipsis, Shtet membra. Angl. Alive vivus.

Cholem חל O. Ohr auris, Sohn filius. Angl. open apertus. over supra.

Pathach פ A clarum, ut in Matter Pater, Samlen Colligere, Dach Tectum. Angl. Art ars.

Segol ס E impurum & dilutum, ahr Arista. Angl. an ear of corn. bed lectus.

Chirek breve צ I, Irzen errare, Sinn sensus, gelitten passus. to live vivere.

Kametz-chatuph חט O. Ort locus, Son sol, Trott torcular. Angl. to trot succussare.

Literæ sunt viginti duæ, omnes Consonæ :

Nomen.	Figura.	Potestas.	
Aleph	א	1 (')	Spiritus tenuis.
Beth	ב	2 bh	lenioris soni quàm 1.
Gimel	ג	3 gh	soni Germanis incogniti.
Daleth	ד	4 dh	
He	ה	5 h (')	Spiritus asper primus.
Vau	ו	6 v	Consona fortior quàm 1.
Sajin	ז	7 f	lenissimum. Angl. z.
Heth	ח	8 h	Spiritus asperior.
Teth	ט	9 t	
Jod	י	10 j	consona.
Caph	כ	20 ch	χ Græcorum. Angl. c.
Lamed	ל	30 l	
Mem	מ	40 m	
Nun	נ	50 n	
Samech	ס	60 s	acutum.
Hajin	צ	70 h	Spiritus asperrimus.
Pe	פ	80 ph	φ Græcorum.
Tzade	צ	90 tz	
Koph	ק	100 k	κ Græcorum.
Resch	ר	200 r	
Schin	ש	300 sc	vel s aut sch German. Angl. sh.
Sin	ס	f	acutum ut Samech.
Thau	ת	400 th	θ Græcorum.

Litera װ irreptitia est, non originalis, partim ex prava prolatione ך װ nata, partim pro ן posita.

Quinque in fine vocum aliter scribuntur, unde literæ Finales vocantur : nempe ם ן ף ץ ך

Finales, ף ץ ך ן ם

Distribuantur ab Hebræis in quinque ordines, juxta quinque organa, quæ distincta singularum prolatione occupantur.

א ב ג ד ה ז ח ט י ק ל מ נ פ ף ץ ן ם ן ף ץ ך Literæ gutturis, sive gutturales, quia spiritum valent, qui in gutture formatur.

כ ל מ נ ס פ ף ץ ן ם ן ף ץ ך Literæ linguæ sive linguales.

ק ן ם ן ף ץ ך Literæ palati sive palatinæ

ש ך ן ף ץ ך Literæ dentiurn sive dentales.

ALMEDEUS pellas has nostri temporis umbras,
Túque tuúmque malo promicet orbe jubar :
Discere te doceas. deducere cætera præ te,
Scire nihil nisi te ; nam tua scire sat est.

Rammatica est ars bene loquendi, Hebræis
Hebraicé. *(Etymologia.)*

Partes ejus duæ sunt, { *Etymologia,*
 Syntaxis.

 Etymologia est prima pars Grammaticæ, quæ *vocum singularum* proprietates explicat.

Vox est nota, qua unumquodque distinctè notatur: fitque ex *Syllaba*, una vel pluribus.

Syllaba est sonus vocis integer, cuius partes sunt *Li-
tera & Vocalis.*

Litera est quæ cum vocali sonum integrum edit,
undè & *Consona* dicitur. Li

Hac Moses Leges scripsit, prognostica Vates :
 Hac Lingua Hebræa dulcisonaque lyra.
 Hac David Psalmos cecinit, Proverbia Schlomo,
 Cœlesti cithara dulcisonisque modis :
 Has olim Christus, lux & sapientia Patris,
 Subiecit fræno ferrea colla suo ;
 Suasit, persuasit, fures & scorta vocavit,
 Hac surdos traxit, saxaque perdomuit :
 Hac Pater ore suo quondam est oracula fatus,
 Et censenda tamen barbara lingua Dei ?
 Dulcius an nobis cæcus resonabit Homerus,
 Quàm sanctus sancto Spiritus eloquio ?
 O teneras aures, doctas nimis atque disertas !
 Ut quibus indoctus creditur esse Deus.
 Unde hæ deliciae ? quorsum fastidia tanta ?
 Cum stomachos tantis provocet illecebris ?
 Non sic inculta est ; flores habet atque figuras,
 Multis mellifluis tota respersa tropis.
 Cultior haud Cicero Latialis gloria linguae,
 Non Demosthenicus gratior ille lepos.
 Si facilem quæras, levior non altera lingua,
 Nulla tuos tardat longa salebra pedes.
 Sunt paucae voces, hæc unus devorat annus,
 In reliquis Babylon cernitur, atque Chaos.
 Si tibi linguarum placeat grandæva senectus,
 Prima fuit terris, ultima forsitan erit.
 Nec jussit Dominus specus lustrare Platonis,
 Sed nec Lycæum soli vagamque Stoa :
 Non Tusculani Romana viraria campi,
 Quin neque Cecropii roscida mella soli :
 Ast, Scrutare, inquit, Scripturas, quærito Mosen,
 Ex Israelis fonte petantur aquæ.
 Ergo linguarum cum dux sit, primaque radix,
 Ex qua vulgares, Græca, Latina fluant.
 Cum non sit variis multum sinuosa Meandris,
 Sed levis & simplex, clara, diserta, brevis :
 Nec nodos habeat, sed tollat, dogmata solvat,
 Obscuris lucem præferat atque facem :
 Non pudeat sanctos, sanctam didicisse Camænam,
 Nativisque suis Biblia scire tonis.

Qua fido versu κορυδαίολον Heclova narras,
 Aut Helenam pangit, Mercurios, Veneres;
 Quae varios succos & fumos vendit inanes,
 Quae picturato carmine ludificat:
 O quanto plausu, quibus haec amplectimur ulnis?
 Quisque suo blandum pectore virus alet.
 Incantant animos genili voce Sirenes,
 Dementat philiris Graeca Medea suis,
 At SACRA LINGUA sacris cur sic deformis habetur?
 Cur sic à sanctis putida despuitur?
 Ethnica cum regnent, diuina ab pulpita frigent:
 Et sacris rostris sola profana tonant.
 Sive legas Graecè, te stipant mille legentem;
 Sive Latina legas, prompta iuuenta venit.
 Judaicae solum mœrent lugèntque cathedrae,
 Hasce scholas vix, vix unus & alter adit.
 Huc pauci reptant, raro, vergentibus annis,
 Verbi praecones, parcius, idque senes.
 Linguarum mater simplex, verecunda, modesta,
 Casta, severa, gravis, nil triviale loquens;
 Quae volat in cœlum superas euecta per auras,
 Quae sacro altisoni confidet ore Patris;
 Non Pythicos tripodes, non Delphica somnia jactans,
 Ast Evangelii dicta sacrata canens;
 Numinis aeterni mysteria condita pandens,
 Terrea non redolens, cuncta sed alta sonans;
 Hæc quid commerita est ut sic intacta jaceret?
 Solâque cur procos non habet ista suos?
 Discendo reliquas totos consumimus annos,
 Has nugas manibus volvimus assiduis.
 Quis sopor hic tantus nobis, gravis unde veternus?
 Unde hæc Musicolis nausea oborta togis?
 Hirsutam clamant, dumis squallere, refectam
 Spinis, & spissis tentibus horridulam.
 Qui dedit os homini, qui vocem plectrâque lingua,
 Ille rudis populo dicitur esse suo?
 Rhetoricæ Dector, Logices fons atque magister,
 Nobis facundis hirtus & asper erit?
 Hæc protopl. stirps Adam primæ vestris origo,
 Hæc si Patres, Angelicusque chorus

5. Si abjectis servilibus unica tantum litera radicalis remaneat, tum præponendum ד vel ו, & postponendum ה. Excipe דָּבַר Dare, quod est אָדָּבָר : item quædam voces Præteriti אָמַת Mortuus est, & נָשָׂא Posuit : ut מָתָא Mortuus es, נָשָׂא Posuisti, &c. quæ secundam & tertiam radicalem amittunt, ut cap. 13. explicatur.

Quicumque verò bonus fuerit Grammaticus, is Regulis his aut similibus opus non habebit.

LAURENTI PHRIDI

De Linguae Hebraeae studio Monitum.

Sicre profana quidem, sanctis non credo profanum,
Si non illota mente profana legas.

Non impura puto puris monumenta sophorum,
Et non immundis omnia munda reor.

Quæ res humanas agitant, non mordeo, linguas,
Præpono reliquis Sanctum idioma tamen.

Ethnica quis damnat? modò sacris ethnica jungas.

Hic scopus, hæc studiis sit Cynosura tuis.

Ast d' Chæristigenæ præcordia barbara cœtis,

Hæc ut suspiciant, illaque despiciant!

Quò præceps fertur studium? nimis impia cura
Quò ruit, ut spernant sacra, profana colant?

Ethnica si qua Venus, si qua sit mellea Pitho,

Hæc fluet in sensus blanda Thalia tuos:

Hæc Pandora capit, verbis excompta profanis;

Incantæ mentes Circeæ pocula movent.

Si commentitio prostraret fabula socco,

Si tragicae pomæ, densa caterva volat:

Si totis nervis humanas excolis artes;

Si linguis hominum tantus habetur honos:

Cur hæc linguarum princeps reginæque sola,

Sola velut nobis corda negligitur?

Quæ segmenta docet, furiosi µῆνιν Achilles,

Claudo: Vulcanos, fulmina bruta Jovis;

Q^{ue}

genuina significatio & usus ex Lexicis, & locorum aliorum collatione, perquirendus. Thema autem propter frequentes anomalias, non semper in conspectu est: unde factum, ut Grammatici regulas aliquot de investigando eo annotarint. Has etiam in gratiam eorum, qui minus in Grammaticis exercitati sunt, aspergere hoc loco placuit.

Thema sive Radix apud Hebræos ex tribus communiter constat literis, rarissime ex pluribus. Quæcunque præterea literæ ad thema accedunt, vel significunt ei aliquid, vel formationi & flexioni ejus inserviunt, unde *Serviles literæ* in genere appellantur. Hæ itaque rursus à themate separandæ sunt. Unde

1. Si abjectis servilibus literis, tres remanserint, eæ thema constituunt: ut בִּקְרָא *Visitabo*, à בִּקְרָ .

2. Si duæ, ac prior earum dageffata sit, tum dagesth illud communiter in primam radicalem ב , rarius in בֵּ reducendum est; ut אָשַׁב à אָשַׁב à אָשַׁב à אָשַׁב . Ac אָקַח *Accipiam*, אָקַח *Accipies*, & reliquæ personæ, sunt à אָקַח : item לָחַץ à לָחַץ .

3. Si duarum remanentium posterior dageffata sit, tunc ea geminanda est: ut בִּבְרָא *Circumdederunt*, à בִּבְרָא . Excipe Primo, si dagesth illud fuerit caracteristicum conjugationis, quod ex forma cognosci potest, tum postponendum erit ה ; ut לָלַח à לָלַח . Secundo, Nomina, טִירָא *Triticum*, quod est à טִירָא : Item אִירָא *Ira*, אִירָא *Filia*, quæ cum Pronominibus composita, recipiunt dagesth, quod in secundam radicalem ב resolvendum est: nam sunt ab אִירָא & אִירָא .

4. Si duarum remanentium neutra dageffata sit, tum præponendum ב vel בֵּ , rarius בִּ : vel interponendum ב , aut postponendum ה , & rarissimè בִּ : vel ultima geminanda.

5. Si

Grammatici prolixè, fusè & confusè in Verbis proponunt, à me omittitur, sed omnia rectiùs disponuntur, singulaque suo loco dextrè, ad laborem in discendo minuendum, proponuntur.

In paucis quoque aliis à vulgato Grammaticorum ordine discessi. In Nominibus casuum distinctio non eo modo hic ponitur, ut vulgo. Literam ם Genitivi, ן Ablativi notas & quasi Articulos faciunt. Atqui ן omnibus casibus præponitur: ן autem æquè sæpè Ablativo apud Hebræos præfigitur, atque apud Latinos *Ab hoc* vel *Ab hac*. Quorsum ergò hæ notæ, quæ in usu sunt ignotæ? In Verbis Participium *Pahul*, quod vulgò contra omnem ordinem, in forma Activa (excepta conjugatione Kal) ponitur, in formam passivam reposui, cum & significatione & formatione à Præterito passivo descendat. Infinitivum simpliciter propono, Gerundiorum, quæ appellant, forma omissa. Nam literæ ם ל ן ן, per quas Gerundia formari dicunt, Præpositiones sunt, quarum cum Verbo Infinito structura ad Syntaxin pertinet. Neque enim simpliciter Gerundia formant, sed insignes Hebraismos, & periphrasin Temporum Modi Coniunctivi efficiunt.

Porro qui ultra hæc generalia præcepta, ad speciales observationes progredi cupit, & uberiores linguæ huius usum, & in loquendo elegantiam penitiùs & perfectiùs cognoscere, eum ad Thesaurum nostrum Grammaticum remittimus.

¶ Regulæ de Themate facilè investigando
& cognoscendo.

FRustrà disputatur de sensu alicujus loci, cum verba ejus non intelliguntur. Verba ut recte intelligantur, ad thema sive Radicem veniendum est, ejusque
ge-

Quòd verò etiam duo genera constituunt Defectivorum tertia ן & ך, id sit *αλόως*. Nam ea Verba non generalem alicujus Conjugationis, imò nè unius quidem integri Temporis, sed specialem paucarum vorum anomalam continent, ideoque specialiter ea explico cap. 13.

Ex Verbis, quæ duarum literarum anomalam habent, plurifaria ac multiplicia constituuntur genera, quorum quædam unico, pleraque paucis exemplis comprehenduntur. Ego hæc omnia sub Quiescentibus tertia ך & ן explico. Quam enim in prima, vel secunda thematis litera anomalam habent, antè in illis generibus explicata est, ac proinde inutilis tautologia foret, ea denuò repetere, aut tanquam nova, in specie falsò proponere; cognita primum simplici anomalia, quippe quæ generalis est & natura sua præcedit, duplex deinde anomalia in posteriori genere per se patet.

In Verbo ךׁ separata quoque conjugandi forma ob duplicem ejus anomalam à Grammaticis præscribitur. At cum posterior ejus anomalia fiat tantum in quibusdam personis Præteriti, ideo specialiter eam explico in Tempore Præterito, cap. 13. Ex priori autem anomalia convenit cum Verbis Defectivis prima ך, cap. 17.

Ex Verbis quatuor aut quinque literarum duo sunt Quiescentia, à quibus tantum extant ךׁ ן ן ן ן ן. Et *everram eam*, Jes. 14. 13. ךׁ ן ן ן ן *Pulchrior effectus es*, Psal. 45. 3. quorum illud ad Præteritum Pihel, Verborum Quiescentium tertia ך cap. 30; hoc verò ad Byhal Quiescentium tertia ן pertinet, cap. 34. Reliqua omnia ad Pihel & Pyhal Verborum Perfectorum refero cap. 14. Hoc itaque modo nihil eorum quæ

do deficientem habet, unde Verba ipsa vel *Quiescentia* vel *Defectiva* appellantur. Quandoque etiam duæ thematis literæ Quiescentes sunt, aut mixtim una Deficiens, altera Quiescens. Ex his ultra triginta vulgò Grammatici faciunt diversa genera, quæ per singulas conjugationes traducta, labyrinthum conjugationum reciprocis ambagibus intricatissimum exhibent. Ex illis se absque tædio extricare, hoc opus hic labor est. Ego hæc omnia in sex generibus explico, compendio utini & necessario.

Quiescentium prima thematis litera, duo vulgò ponunt genera, unum Verborum à (') alterum ab (N) incipientium. Prius genus recipio: De altero, quia specialem fere unius Temporis anomaliam continet, & quidem multa etiam in eo prorsus analogia sunt, specialem observationem pono cap. 13. Sunt qui tertium genus adjiciant, Quiescentium prima (H) ex unico exemplo *אָהָל* *Ambulavit*. Sed id præter omnem rationem fit. Nam quòd ab eo deducunt Infinitum *אָהָל* *Ire*, Imperativum *אָהָל* *I*, Futurum *אָהָל* *Ibo*, & *אָהָל* *Ire-fecit*, eorum thema est *אָהָל*, cujus prima radicalis expressa in *אָהָל* *Abducito*, Exod. 2. 9.

Defectivorum prima thematis litera tria faciunt genera; Verborum scilicet vel à (') vel à (7) vel à (J) incipientium. Ex his posterius tantum pro genere accipio Defectiva prima (') quia pauca sunt, in Quiescentium genere per exceptionem explico capite 23, & 24. Defectivorum prima (7) duo tantum sunt exempla, *אָהָל* & *אָהָל*: Illud revoco ad classem Defectivorum prima J cap. 17. ab hoc tantum unica vox usitata extat, *אָהָל* pro *אָהָל*, Job. 4. 20. At ex his genus fieri nec debet nec potest, cum reliqua omnia à 7 incipientia sint analogia.

Quod

JOANN. BUXTORFIUS
Linguae Hebrae studiosis S.

Sapientum Hebraeorum praeceptum est
לְעוֹלָם וְלָמָד אִם לְהַלְמִידוֹ בְּדֶרֶךְ קְצָרָה
Semper doceat homo discipulos suos via
breui. Et Plutarcho in Phocione laudata
similitudo est: Ὡς ἡ τῶ νομίσματα, ἀξία πλείστην ἐν ὀγκῷ
βραχυτάτῳ δύναμιν ἔχει· ὅτε λόγῳ δεινότης, πολλὰ σημαίνειν
ἐκ ὀλίγων. Quemadmodum numismatis aestimatio &
praestantia tantò major est, quantò in minori massa
plus valoris continet: sic orationis illius vis & acu-
men majus est, quæ plurima paucis significat. Sic
certè in Scholis praestat paucis multa, quàm plurimis
verbis pauca docere. כִּי הָיָה קָצֵר וְהַמְלֵאכָה מְרִבָּה
Nam dies brevis est, & opus multum, aiunt Hebraei.
Maximè verò ii, qui primùm linguam vel artem di-
scere incipiunt, nec in proluxioribus, nec in graviori-
bus, quàm captus ingenii ipsorum ferat, sunt exercen-
di. Alioquin enim vires vel citò flaccescunt, vel oneri
planè succumbunt. Habetis itaque hic brevissima de
lingua Hebraea Præcepta, in quibus Grammaticæ fun-
damentum solidè sternitur. Ea tamen nè justo brevio-
ra existimetis, de paucis vos monere & instruere com-
modum judicavi, maximè quod ad Verborum tra-
ctationem attinet.

In Verbis primùm traditur analogia Conjugandi
generalis, cui anomalia, tanquam Species suo Generi,
postponitur, ostenditurque quot modis ea ab analogia
recedat. Omnis autem anomalia fit duplici de causa;
vel quòd Verbum constat ex aliqua quatuor literarum
Quiescentium וִינָה, vel quòd literam in conjugan-

tiſſimum verò commodum eſſet, ut, quemadmodum Latinae & Graecae, ita quoque Hebraicae Linguae fundamenta, (ab iis ſaltem, qui Theologiae ſtudio & Verbi Divini interpretationi aliquando operam locaturi ſunt) in Scholis trivialibus & gymnaſiis jacerentur. Sic enim & ardentius & frequentius illius ſtudium in Academiis excoleretur, & juventus ſolidius de Sacra Scriptura interpretatione judicaret. Quod ut magno juventutis malo paſſim negligitur: ita ſummopere ejus comodo conſulunt illi, qui ſic inſtitutas Scholas habent. Inter hos, Vos, Viri ampliſſimi & prudentiſſimi, verè commendandi eſtis, quòd hoc beneficium juventus veſtra Scholaſtica magno ſuo bono jam antè viginti annos habuit. Ea enim tempore Dominus Georgius Fabricius, Scholae veſtrae tum Correſtor, linguam Hebraeam fidè & feliciter ibi docere cepit, à quo & ego prima ejus principia addidici. Quod beneficium ego gratà memorià recolens, has de lingua Hebraea, Praeceptiones, ſub Veſtro nomine publicare volui, partim ut gratitudinem aliquo argumento teſtarer, partim ut me patriae Scholae commodis inſervire paratiſſimum, & maxime ut ſanctae hujus linguae ſtudium porro quoque in ea excolatur, & firmitus implantetur, cupidiſſimum eſſe comprobarem. Nam certè, ſicut Scholis corruentibus, Eccleſias eodem labefactatas motu, corrumpere neceſſe eſt: ſic labantibus in Eccleſia linguis, puram Sacrae Scripturae interpretationem ſimul collaſcere certiſſimum. Linguarum ignoratione, horrendae tenebrae Eccleſiam Chriſti diu occuparunt: Linguarum dono lux Verbi Divini Eccleſiae reſtituta eſt. Hanc lucem ut ſtudioſè conſervemus ſummo ſtudio & opere laborandum.

Accipite ergò, Viri ampliſſimi & conſultiſſimi, à me munus hoc literarium, benignè & clementer: exiguum quidem illud, ſi vel in ſe ſpectetur, aut cum Amplitudine & Dignitate veſtra comparetur; at ſi ex animo & ſine danti, magnum. Non ex munere animus muneranti eſt æſtimandus, ſed ex animo munus. Deus Opt. Max. Rempublicam veſtram in pace & tranquillitate diu florentem, potenter conſervet, Scholamque & Eccleſiam omnis generis bono ubertim locupletet. Baſileae, 4. Maii, Anno poſt Chriſtum natum MDCV.

V. A. Additiſ.

M. J. Buxorſius, Cameracis Weſtphalus, linguae Hebraeae in Academia Baſileenſi Profeſſor.

Nobilissimis, Amplissimis, Consultissimis Viris,
D D.

Consulibus & Senatoribus inclytæ
Reipublicæ HAMMONENSIS
in Westphalia,

Moderatoribus Prudentissimis,

Gratiam & Pacem à Deo
Patre.

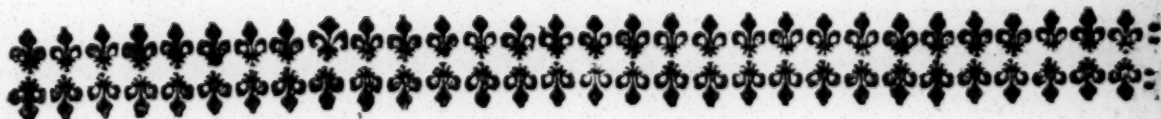
AD literarum sacrarum solidam intelligentiam, Viri amplissimi, nihil tam necessarium esse, quàm Linguae sanctæ Hebrææ cognitionem, in confesso est apud omnes, qui non cortice tenēs, sed profundius sacras literas tractant. Duo autem incommoda sunt, quæ ab ejus studio adolescentes sæpiissime avertunt, Præceptorum Prolixitas & Confusio, Illa nauseam & tedium, hæc difficultatem primo accessu insuperabilem objicit. Prolixitas per multivias & reciprocas ambages serè fit: per quas in longum circumduci, summè tædiosum est. In maxima autem omnium rerum perturbatione expeditè progredi, operosius pro tyronibus negotium est. Quæ permixtè implicita sunt, ea abrumpunt potiùs, quàm ut solvant. Hinc apud hos de profectu desperati, apud alios contemptus linguae oritur: alii magno labore vix mediocres, pauci solidos & ex profundo petitos progressus faciunt. Hæc mala nunc utcunque depellere aggressus sum, propositis brevibus hisce & dilucidis de lingua Hebræa addiscenda Præceptionibus: brevibus quidem illis in se usu verò amplis. Sic autem eas proposui, ut Philosophorum Princeps decernit libri primi Physicorum, capite septimo, cum ait, Ἐστὶ γὰρ κατὰ φύσιν, τὰ κοινὰ πρῶτον εἰπὼντας, ἔπειτα τὰ περὶ ἕκαστον ἰδίᾳ διαπερὶν. Secundum naturam est communia primùm dicere, tum propria & singularia ejusque contemplari. Et libri tertii, capite primo, Ὑπερβα γὰρ ἡ περὶ τῶν ἰδίων διαγίγται τῆς περὶ τῶν κοινῶν ἐστὶ. Propriorum contemplatio posterior est contemplatione communium. Hoc sequutus sum, quantum id instituti ratio nunc permisit. Brevia & plana tyrones, (quorum commodis nunc servire volui) pleniora proventiores Præcepta tractare debent. Fundamentum in plano solide prius ponendum est, quàm implicita reliqui ædificii moles superstruatur. Opta-

IMPRIMATUR.

July 22.
1663.

*M. Franck S.T. P. Rev. in
Christo Patri D. Gilb. Dom.
Episc. Lond. à Sac. Dom.*

JOANN. BUXTORFII
E P I T O M E
G R A M M A T I C Æ
H E B R Æ Æ

Liber Ioan. Bowman 1792.

*Brevitèr & methodicè ad publicum Scho-
larum usum proposita.*

Adjecta succincta de mutatione punctorum vocalium
Instructio, & Textuum Psalmorumque ali-
quot Hebraicorum Latina
Interpretatio.

*Ut prompta sit juventuti, & ad manum posita lectionis &
exercitationis materies.*

Aucta & emendata per Iohannem Buxtorfium
Filium.

Cui tandem accessit Christiani Schotani Appendix ad
pleniorè Etymologiam *קטשכעוו*.

EDITIO DECIMA.

L O N D I N I,

Ex Officina JOHANNIS REDMAYNE, prostant vena-
les apud Henricum Eversden, sub signo Leporarii in
Cœmeterio Paulino, 1669.

Possessor huius libri
Linguam Hebraeam

Discere capit

die ante Febr. Kulen. sexto

1792.

7 v

201

George Esdaile.

Erft Käses-Lieder
Logenhaus-possen